KONFEDERACYA GENERALNA STANOW KORONNYCH

Y

24382
Z BIBLIOTEKI

Wielkiego Xiestwa Litewskiego

ná

Walnym Zieździe w Dźikowie

pod

SANDOMIERZEM.

POSTANOWIONA

Dnia V. Miesiaca Listopada.

ROKU PANSKIEGO

MDCC. XXXIV.

AD Officium & Acta præsentia Castrensia Capitanealia Sandomirienſia perſonaliter veniens Generoſus Antonius Kocharowski obtulit, & ád inſerendum in Acta præſentia porrexit Literas Univerſales Sacræ Regiæ Majeſtatis ratione infraſcriptorum ad Palatinatum præſentem Sandomirienſem emanatas, Manuq; ejusdem Sacræ Regiæ Majeſtatis propria ſubſcriptas, & Sigillo Communitas, ſub Actu infraſcripto porrectas, infraſcriptas, quarum eſt tenor talis.

STA-

24382

STANISŁAW PIERWSZY

Z Bożey Łáski KROL Polski, Wielki Xiąże Litewski, Ruski, Pruski, Mázowiecki, Kijowski, Zmuydzski, Wołyński, Podolski, Podláski, Smoleński, Inflantski, Siewierski, y Czerniechowski.

WSzem wobec, y każdemu z osobna, komu o tym wiedźieć należy, wiadomo czyniemy. Niech ćiekáwość ludzka od pierwszych początkow Krolestwa tego wszytkie *in trutinam* weźmie rewolucye, nigdy ták niesprawiedliwego Procederu, ták żwawego w żadnym Pretendencie do Pánowania tym Cnym y wolnym Narodom áppetytu, ták gwałtownego *Cardinalium Iurium* połamania niedoczytá się, iákie teraz Xiąże Jegomość Elektor Sáski z niektorymi adherentámi swymi, á odrodnymi tey Oyczyzny synámi, wypełnił *nefando exemplo attentata*, wiedzac bowiem, że my, zá kooperácyą BOGA Zástępow, wolnymi y zgodnymi tych Cnych Narodow głosami, ná mieyscu Práwami náznáczonym, wczásie *per actum Convocationis* determinowanym, Krolem Polskim, y W. X. L. *Provinciarum annexarum*, Obráni *à Legitima Potestate* Nominowani, przez poprzysiężenie *Pactorum Conventorum*, y przez oddáne *Diploma* utwierdzeni, nietylko *per suffragia in Campo Electorali* dáne, ále też przez uformowane *circa tuitionem* Wiáry S. Praw, Swobod, y Wolney w Osobie Nászey Elekcyi Woiewodztw Konfederácyi, życzliwymi sercámi ákceptowani, wiedzac że Elektor *Populus* wyprzysiągł się *extraneum*, przećięż *justos temnendo Deos*, *cupidine dominandi* zápalony, odważył się szukáć w tey zácney Oyczyźnie *perfidos*, y ználazszy niektorych *à Pietate & amore Patriæ alienos*, Niesprawiedliwych Intencyi swoich *Sectatores & manutentores*, sprowadził *ad Executionem* Proiektow swoich (*adimplendo quantitatem Electoris populi*) Woyská Moskiewskie, y ták ná mieyscu żadnym nielegitymowanym, wszelkie zwyczáie Práwámi opisane pominawszy, inne połamawszy *factus Pseudo Electus*, á potym wprętce *uno saltu* zwyczayne *transgrediendo & calcando ri*

tus ſolennitatesq; Pſeudo Coronatus, chcąc to, co *per ſe invalidum* było *præcipitatis firmare actibus*, ále BOG mocny ſpráwi, iż *facienti quæ non debet, accident quæ non credit.* Gdy tedy *Elector Populus* zwyczaynym y wrodzonym z Antenatow ſwoich ſpoſobem, Nam *puram ſervando fidem, nullatenus* zá Páná tegoż Xiążęcia Elektora Sáſkiego ákceptować niechćiał, y niechce, My záś z rácyi pewnych ná Rezydencyą do Gdáńſká, zniektorymi *ex Senatu*, tudzieſz z Rezydentámi do boku náſzego, *per Actum Electionis* náznáczonymi, událiśmy ſię, *Pſeudo Coronatus*, niemogąc ſtáteczney ku Nam *Electoris Populi* przełamać Wierności, *fas utrumq; putando*, po mogiłach *Electoris Populi* umyślił *conſcendere* ná Tron Polſki, iákoż ſprowadzone Moſkiewſkie, Kozackie, Kálmuckie, y Sáſkie Woyſká, *dolendô fatô* iuż niemało Krwi Szlácheckiey rozlały, Duchownym Oſobom nieprzepuſzczały, Swiątnice Páńſkie, y Domy Szlácheckie złupiły, y ſprofanowały, Miáſtá, y Wſie palili, niektorych ludźi mieczem wygubili, zá wyráźnimi tegoż Xiążęcia Elektora Sáſkiego Ordynanſami, perdonu *Certantibus* o Wiárę S. Práwá, y Wolności niedáwáły. Gdáńſk pryncypalna tych Páńſtw Fortecę, Spiżarnią Europy, *per obſidionem* y bombardowanie zruinowały, inne poodbierały, *Contra Iura Gentium*, y przez kontempt Cnego Narodu Polſkiego, támże Nayprzewielebnieyſzego w BOGU Prymaſa Korony Polſkiey, y W. X. L. Urodzonego Rádzewſkiego Podkomorzego Poznańſkiego, Marſzałká Elekcyi Náſzey, Tudzieſz Poſłá Francuſkiego *deſpotice* w Areſzt wźięły. Innych Senatorow y Miniſtrow Polſkich do podpiſow, y przyſiąg poprzymuſzały; więc kiedy BOG ſpráwiedliwy zrządźił Mocą ſwoią, żeśmy *incolumes miranda ſorte* ſalwowali ſię. Temuż Pánu iáko naypokornieyſzym dźiękuiemy ſercem, oraz ſtánawſzy tu *in limine æſtuantis Patriæ*, zá ſtáteczna ku Nam Wierność, y do Obrony Wiáry S, Práw, y Doſtoieńſtwa Náſzego gorliwość, wſzytkim Stánom, y Rycerſtwu, tey Cney Oyczyzny wiekopomna przyrzekamy wdźięczność, ná to, Siły, Zdrowie, y Życie Náſze konſekruiąc, wſzytkie ſpoſoby *& ſtudia* do tego ápplikuiąc, ábyśmy tę ſtrápiona Oyczyznę ſalwowali, Práwá połamane reſtábiliowali, y od Nieprzyiaćielſkich oppreſſyi uwolnili, do czego ſkolligowane z Námi Potencye mocno nam *per Diverſionem armorum* dopomagaią, y dopomagać będą, máiąc iuż *potiorem partem victoriarum* z zawiſnych nam Nieprzyiaćioł, lecz ábyśmy *ſegnes* ná cudze niepátrzyli operácye, y nam ſámym, należy *ſumere efficacia media*, ktore *ut promptiùs ſuccedant*, wzywamy *per præſentes* Wielebnych w BOGU Biſkupow, Wielmożnych y Urodzonych Senatorow, Miniſtrow *Status & Belli*, Dygnitárzow, Urzędnikow Koronnych W. X. L. y Ziemſkich Marſzałkow, Konſyliarzow, y Rezydentow, do Boku Náſzego, *per Actum Electionis* náznáczonych ták Koronnych, iáko y W. X. L. Tudzieſz *Provinciarum annexarum*, ábą *in ſpatio* iák nayprętſzego czáſu ná to mieyſce, ktore będźie nayblizſze Woyſk Koronnych, y W. X. Lit. lub do ſámego Woyſká *ex ratione* beſpieczeńſtwa przybywali Łáſką Náſzą, y ták gwáłtowna Oyczyzny potrzebą obliguiemy, Gdźie y my lub ſami Oſoba Náſza, lub przez Kommiſſarzow náſzych *Comparebimus*. Teraz należy *in tantis ærumnis & extremitatibus* [illegible]ącą Oyczyznę, *Conſilijs & armis juvare*, Teraz práktykowane

przez

przez Antenatow Wiernośći WMCiow bráć przed ſię *media*. Teraz *ad Generalem Sacri Vinculi* udáć ſię *unionem*, do ktorey y My ieſteśmy gotowi, nie dla áppetytu Pánowania, bośmy z Prowidencyi Páná BOGA iedynie ſzczęśliwymi byli, ſpokoyne maiac żyćic, ále z miłośći ku tey Oyczyznie, ktorą *uſq; ad effuſionem animæ* kochamy, y kochać będźiemy, bo ſię iednym z miedzy Wiernośći WMCiow bydź známy. Teraz trzebá utrzymać Wolną Elekcyą, znieść gwałtowną cudzych Potencyi impozycyą. Tá Swięta Ligá Generalney Konfederácyi utrzyma Wiárę S. Práwá, Swobody, y Wolną Elekcyą, teraz, y ná potym wyſwobodźi od ćiężkich Nieprzyiaćielſkich Potencyi oppreſſyi. Da Cenę Narodowi Generozyi y Męſtwa Iego, ánimować będźie, ſąſiedzkie przyiáźne Potencye do dánia pomocy, & *repreſſaliorum* Nieprzyiaćiołom náſzym, *manifeſtando* przed tymiż Potencyámi *violentam Intruſionem*, zámach ná zgubę Wolnośći. *Non terreant* Wiernośći WMCiow wymuſzone w Gdańſku od niektorych Senatorow, y Miniſtrow przyſięgi, y podpiſy, zá ktorych Wierność, *ſpondet* Nam, ſame ich zgwałcone ſumnienie, y nie ſłychány wolnego Narodu tráktáment. Dáleko ćiężſza byłá zá Nayiáśnieyſzego Anteceſſora Náſzego Jána Káźimierza rewolucya, y kilkoletnie zá Gránicą Iego mieſzkánie, á przećięż ſtáteczna Wierność ku Pánu, Antenatow Wiernośći WMCiow zwyćiężáłá wſzelkie przećiwnośći, y Nieprzyiaćielſkie ſiły, My záś wraz z Wiernośćiami Waſzmośćiow, Krew, y Zyćie, *in holocauſtum* tey Oyczyźnie *litare* przyrzekamy, byleśmy *unitos* widźieli, bo nikędy więkſzego, beſpieczeńſtwa ſobie niezákłádamy, tylko *in ſinu* miłośći ich, ktorey Nayiáśnieyśi Anteceſſorowie náſi doznáwali, My teraz *pleno guſtu* nieſmakuiemy. Trzymamy tedy po Wiernośćiach WMCiow, że według obowiązku Przyſięgi, & *ſtimulo amoris Patriæ*, Wiáry S. Praw, Swobod, y Wolnośći, *non retardabitis greſſus ad locum Conſilij Commodum*, ktorym ná ten czas *proſperiora* życząc, *Vota ad Regem Regum* czyniemy. Aby ten Uniwerſał iáko nayprędzey do wiádomośći káżdego doſzedł, oraz do Grodow, *per Oblatam* poſłać źlecamy. Dan w Kolnie dnia XX. Sierpnia Roku Páńſkiego MDCCXXXIV Pánowania Náſzego Roku Pierwſzego.

STANISŁAW KROL

(L. S.)
(Sacræ Regiæ)
(Maieſtatis.)

Jan Wolſki Piſarz Grodzki,
Chęćińſki Sekretarz J. K. M.

Origin

Originale vero earundem Literarum Sacræ Regiæ Majestatis idem offerens rursus ad se recepit & de recepto, Officium præsens quietavit.

Actum in Castro Sandomirienſi Feria Tertia postridie Festi Sancti FRANCISCI Confessoris, Anno Domini Millesimo Septingentesimo Trigesimo Quarto.

(L. S.)

Correxit Gostyński.

Legit Gorski.

AD Officium & Acta præsentia Castrensia Capitanealia Sandomirienſia personaliter veniens MCus ANTONIUS à Dębica DĘMBICKI, Camerarius Granitialis, Deputatus ad Judicia Kaptur *dicta Palatinatûs Sandomirienſis, Secretarius Confœderationis Generalis Confœderatorum Statuum Reipublicæ, obtulit Officio præsenti, & ad inferendum in Acta præsentia porrexit Actum Confœderationis Generalis Statuum Regni circa Majestatem, & circa Manutenendam Liberam Electionem Sereniſſimi Regis* STANISLAI Primi, *Domini Nostri Clementiſſimi, peractæ Dzikoviæ propè Sandomiriam die 5ta Mensis Novembris Anno Dñi 1734. expeditum, Manibus Illustris Magnifici Generalis Mareschalci Confœderatorum Statuum Reipublicæ; Nec non Illustrium Magnificorum Commiſſariorum à Sacra Regia Majestate Delegatorum, Tum Illuſtrium Magnificorum ad subscribendum Actum Confœderationis ex Senatorio Ordine Commiſſariorum, atq; Illuſtrium & Magnificorum Mareschalcorum, ac Ductorum seorſivorum Palatinatuum, & Terrarum. Ad extremum Magnificorum ex Palatinatibus & Terris ad subscriptionem ejuſdem Actûs Confœderationis ex pluralitate Personarum selectorum Delegatorum, subscriptum.* Petens *Idem offerens, eundem Actum Confœderationis, à se Offerente ſuſcipi, & in Acta præsentia propter æviternam Rei gestæ memoriam ingroſſari, quod obtinuit in Tenore Tali.*

LAUDETUR

LAUDETUR JESUS CHRISTUS.

MY Stany, Rády Duchowne y Swieckie, Senatorowie, Marszałkowie Skonfederowanych wszytkich Prześwietnych Woiewodztw, Konsyliarze, Dygnitarze, Urzędnicy, y *Residentes*, ná *Electionis* Seymie náznáczeni *ad Latus Regium*, Rycerstwo, Szláchta, y Obywatele Całego Krolestwa Korony Polskiey, z Woiewodztw, Ziem y Powiatow delegowani, á *per Delegatos* wraz Skonfederowane Stány Wielkiego Xięstwa Litewskiego, zá Uniwersałem Iego Krolewskiey MCi PANA Nászego Miłościwego, *die 20. Augusti, Anno Currenti* 1734 w Kolnie dátowanym, á nas do rátowania Oyczyzny, do złożenia y ziednoczenia Powszechnych Obrad, *pro commodo tempore, & Loco* ewokuiącym y pobudzáiącym, tu ná to, od Iáśnie Wielmożnych Ichmościow Pánow Marszałkow *cum Consiliariis* umowione mieysce, w Mieście Dźikowie, pod Sandomierzem náznáczone, y ná czas *mutuò* od Nas skoncertowany w Roku ninieyszym 1734. *die 5ta Mensis Novembris* zgromadzeni.

§. 1. Status rerum w Oyczyznie naszey.

ZAłosnym okiem, ále oraz *avitâ generositate* zápátruiąc się ná ták okropna, ktora w Oyczyznie Nászey *ignoto Majoribus, funesto posteris exemplo* dźieie się, Trágedya, osobliwie że *ventis ad vela secundis* coraz zuchwaley postępuiącemu gwałtowi y niesprawiedliwości, niewinność publiczna *quoadusq; Cæptus fati mitescat rigor*, nieco zda się *succumbere;* przeto w ostátnich tych, *Patriæ à suis proditæ, ab Hostibus oppressæ*, terminach, widźiemy iáwnie, że ieżeli kiedy, teraz *manus Cælo tendere supplices*, á rázem *Communem Nostri Matrem, omnes Charitates Complexam*, Miłą tę Oyczyznę, Religią, y Wolność Nászę do ostátniey náchylona zguby, *efficacioribus* rátować *medijs* powinniśmy. BOGU tedy naprzod *Sedenti super Thronum suum, & Iudicanti Iustitias*, Sprawiedliwości wraz y Oycowskiego Miłosierdźia pełnemu, nayniższym szczerze upokarzamy się sercem, wyznáiąc że te strászne Gniewu Iego y

zemſty nád námi, y náſzym Národem *Flagella*, ſłuſznie zá Náſze ćierpiemy grzechy, átoli mamy w Boſkiey Jego Dobroći ſtáteczną ufność, że zá oſobliwą nád námi Protekcyą Náyiáśnieyſzey Krolowey Korony Polſkiey, ná tym ſamym tuteyſzym mieyſcu Cudámi wſławioney, y Swiętych Ziemkow Pátronow náſzych, ſtrápionemu temu Kroleſtwu *non in perpetuum iraſcetur*, *neq; dabit Nos in deriſionem Gentibus*, ále po Oycowſku ukarawſzy niepráwośći Náſze, nieprzyiáźne Wierże náſzey Swiętey, y Práwom náſzym, Nieprzyiáćielſkie ná nas nieſłuſznie oburzone, mocą Ręki ſwoiey pogromi śiły.

§ 2. *Sprawiedliwość & Innocentia Publica.*

Táć to ieſt ſzczegulna, á nigdy niezáwiedziona w BOGU ſpráwiedliwey ſtrony y niewinnośći, nigdy nieopuſzczáiącym, nádźieia, tá to ieſt, *bonæ ingens fiducia Cauſæ, pluſquam Xerxea potentis Caſtra*, ktora nas iuż práwie *extrema* ponoſzących záśila, y przy ſtáropolſkiey utrzymuie w tákowym ſtopniu ſtátecznośći, że nas *propriæ impavidos feriunt ruinæ*. Położoną *in tanta juſtitia, rectitudine & innocentia* ſpráwę náſzę widźiemy, że iey, áni dla żadnych oczywiśćie gwałtownych przećiwko nam Nieprzyiaćiela poſtępkow, przez poczćiwość, przez rozum, przez miłość Oyczyzny niemożemy odſtąpić, áni *ullo hoſtilitatis & ultimorum malorum metu*, od niey odwieść ſię niedamy Do tey niewyrodzoney *ab exemplis & virtute* Przodkow Náſzych walecznych rezolucyi; raz determinowały nas, y determinuią zawſze wſzyſtkie od początku *Interregni*, áż do tych czás, ugruntowáne *in ſupremæ & independentis Poteſtatis Jure*, konformuiące ſię *plenè* Kárdynalnym Práwom, złośliwie tylko, od niektorych Oſob interpretowáne, w ſobie iednák záwſze *Juſti, Legitimi & Inculpabilis Reipublicæ Actus*.

§ 3. Jus Jurandum Reip: pro Rege Patriota.

Spráwiedliwie y świątobliwie naprzod *ſtante Interregno inita Sacroſancta Unione*, ná przeſzłey Generálney Cáłey Rzeczypoſpolitey Konfederácyi, *more Majorum*, y ná Fundámenćie *Divinorum Oráculorum*, *Solenni Jurejurando* obowiązáliśmy ſię BOGU, że mieliśmy ſobie obráć Krolá Urodzonego Polaká, widząc w tym *Summum Honorem*, *& Decus* Imienia Polſkiego, widząc pod Nácyonálnego PANA *in æqualitate pariq; Lege* z námi zrodzonego Rządámi, *Summa & innumera in Publicum commoda*, widząc przez długą experyencyą, że pod Pánowániem exotycznym, ile Niemieckim, nigdy bydź *Jurium Noſtrorum ſecuri*, áni bydź niemożemy ſzczęśliwi. Chćieliśmy tudźież *Electione Piaſti* zábiec *providè*, *& arcere ambitum* Sáſkiego Domu, ułożoney do Tronu Polſkiego ſukceſſyi, ktory y teraz *ſola vi armorum* iák po właſne y náleżące do śiebie Dźiedźictwo idący, pokázuie doſyć, czy ſpráwiedliwa w tym rážie byłá, iáko naymocnieyſza *etiam ſub religionis vinculo* przećiw Cudzoźiemcowi, Rzeczypoſpolitey prekuſtodycya.

§ 4. *Wolna, y zgodna Elekcya Nacyonalnego Pana.*

Z tych ták walnych y káżdego *verum ſuæ Patriæ Civem*, łátwo poćiągáiących y konwinkuiących przyczyn, gdy *Regni Status*, wſzytkie Woiewodztwa, Ziemie y Powiaty *nullo penitùs excepto*, *Sacroſancto Juramenti nexu*, *pro more* przyrzekliśmy ſobie *excluſionem Extranei, Electionem Patriotæ Principis, inclinavit* BOG iednoſtaynie ſercá náſze, Senatorſkiego y cáłego Rycerſkiego Stánu, á generálnie wſzyſtkiego Ludu, ku oſobliwemu Narodu ſwego záſzczytowi, Nayiáśnieyſzemu Krolowi Jegomośći

STANI-

STANISŁAWOWI Pierwszemu, ktorego Elekcyi wolney, zgodney, żadnego zwyczáiu, *ullam fundamentalem Legem* nienáruszaiacey, y owszem *religiosissime* obserwuiacey, stotyśięczni *Testes* iesteśmy *superstites*. W ktorym to *ultra fidem Fastorum*, świętszym y chwalebnieyszym Akćie, Ci tylko *malignas* niesprawiedliwości *conantur* censurować *notas*, ktorzy z ámbicyi, *æqualitatem* ćierpieć niechcący, uwiedźieni *Cupiditáte regnandi* y obietnicámi Korony, Buław, Pieczęći, y innych Honorow, przećiw całego Krolestwá y Wielkiego Xięstwá Litewskiego, Uniwersalnemu *Votum*, *contra sponte juratam pro Rege Indigena fidem*, w Cudzoźiemskie implikowáli się kointelligencye y Fákcye, ktorzy Rzeczypospolitey *rigoroso Edicto* wydánym ná Pártyzantow Moskiewskich, podpisanym *ultro* własnymi ich rękámi; sami śiebie wytknęli zá *Hostes Patriæ*; A zátym *solo justo metu* dla odkrytych z Woyskiem Moskiewskim Práktyk, zá tyla prozbámi *comparere nolentes*, iák należało *in Electorali Campo*, sami się *tanquam absentes* według wszelkiego zwyczáiu y Práwa, samochcąc *privarunt suffragio*. My záś BOGA tego, ktory więcey niż stotyśięczney liczbie przytomnym *in Loco debito* Elektorom, dał *Cor unum & animam unam*, *unum sentire*, *& velle*, znayglębsza Máiestátu wiecznego ádorácya, bierzemy *Testem*, że gdy w ostátnim dniu y terminie, ná ktorym cálá *vis Libertatis* záległá, zgromadzona y przytomna ná Elektorálnym Polu Całá Rzeczpospolita *per Palatinatus* stánęłá, *ad Interrogationem trinam*, ktora według Práwa ostátnia, y nayzupełnieysza iest *Liberæ Electionis* y wszystkich Seymow kondycya, *& ad Nominationem* PANA, ktora kto chce ieszcze támować może, żadna *sub decisivam Conclusionem tanti Actus* od nikogo iák należy przytomnego, nie zászłá Protestácya, áni do żadnego Grodu *juxta Praxim & Formam Juris* zaniesiona nie byłá. A zátym wszystkie *densæ falsitatum nubes*, y niesłychana figmentow śmiałość, *Sanctitatem & Lucem* Nászego Elekcyinego Aktu, sprawiedliwość sprawy Nászey, *& publicam fidem* u ninieyszego y potomnych wiekow záćimiáia tyle, ile promienie iásnego *medio die* słońcá, wlekąca się chmura, *obnubit inanibus alis*.

Ze záś sąsiędzka *Hostilitas, votiq; cæcus impotentis furor*, niechcąc mieć żadnego względu, ná te wszytkie sprawiedliwe procedery Nászе, iáko záczał, ták y dáley *non practicata hucusq; violentia*, *conatur* zepsować y skáźić dźieło to rąk Boskich y Wolności Nászey, nikomu procz BOGU samemu, *ad reddendam* spraw swoich *rationem* nieobligowáney, dla tego nie długo po zákończoney Elekcyi ná utrzymanie oneyże, ná windykowánie *Independentis Reipublicæ* od wszelkiey Cudzoźiemskiey subiekcyi, ná odbićie *fatalissimi contra Libertatem ictus*, *attentatæ* przez Postronnych *Exclusionis* Krolow Nászych, przy Wierze Swiętey Kátolickiey, przy Dostoieństwie Nayiáśnieyszego Krolá IMći STANISŁAWA Pierwszego, przy Wolnościách y Prawách Nászych, káżde z osobna Woiewodztwo, Ziemie, Powiáty w cáłey Koronie Polskiey *iterato vinculo Sacrosanctè* skonfederowáliśmy się, á uczynione *sub Interregno pro Rege Patriota Reipublicæ Totius Jusjurandum*, powtorna *circa Majestatem* Nayiáśnieyszego Krolá JMći STANISŁAWA Pierwszego w oczách *& media inter arma* nieprzyiáćielskich Woysk, *solennissimè* stwierdźiliśmy przysięga, y do

§ 5.
Po Elekcyi Konfederacye osobne wszystkich Woiewodztw circa Majestatem & Libertatem.

tych czas przećiw Inwazyi y záwźiętośći Nieprzyiaćielſkiey, do ktorey żadney nie dáliśmy okázyi, mieliśmy ſię tylko *defenſivè*. Tę tedy przed oczyma y ſumnieniami Náſzemi ſtáwiáiąc ſobie wſzytkich Spraw Náſzych y Akcyi Publicznych *Innocentiam & Iuſtitiam*, onę ſamę zá naygruntownieyſzy *agendorum* zákładamy fundáment, onę ſamę *pro Summo patientiæ Publicæ & Conſtantiæ præmio*, zá naymilſzą w publicznych y prywatnych ćieſzkośćiach folgę, zá naymocnieyſze przećiw Nieprzyiaćielom bierzemy śiły, pewni będąc *vel ſerò ſequi ſua tela nocentes, ſemperq; ſtetiſſe pro Cauſa meliore DEOS.*

§ 6. Attentata contra Rempublicam Praskiego Spisku y Nieprzyiaćiel.

Ktora to *Bonæ Juſtæq; Cauſæ Conſcientia & Gloria* tym nam báráźiey ieſt *ſolatio, ſtimulo & præſidio*, im *ex oppoſito* iáwnieyſze ſą, ták niezáczepionych od Nas Nieprzyiaćioł gwałty, y o zemſtę z Niebá woláiące ludu niewinnego oppreſſye, iáko też Práſkiego ſpiſku hołduiącego Niemieckim y Moſkiewſkim Intereſſom, *enormia contra Patriam attentata.* Niczym ſobie *hoſtilitatem* Ceſarza Imći, áni Cárowey Jeymći nie prowokowałá, *Independens* od obudwuch *& Domina ſui Juris Reſpublica.* Ze Nayiáśnieyſzy Dom Auſtryácki, z Nayiáśnieyſzym Francuſkim Domem ma ſwoie *arcana*, y nie należące bynaymniey do Polſkich intereſſow, iáko dálekie od nas dyfferencye, z ktorych *tanquam ex fonte*, cáła tá Nayiáśnieyſzemu Oycu Krolowey Jeymći Francuſkiey wyniknęłá Ceſarza Jegomośći oppozycya, *quo Jure* przymuſzać ſię godźiło *Liberam Gentem ſervilibus minis, ſpecie amicitiæ tectis*, áby w Cudze wchodząc intereſſa *ad alienum placitum* Tego odſtąpiłá, ktorego iák ſobie *utiliſſimum* Cała *unanimi* życzyłá *Voto*, ták determinować ſię *ad acceptandam excluſionem* niemogłá. Ztąd *vindictæ impetus*, ztąd wyſzukáne *ſtudiô* pretexty, iedne zákupione, drugie *vanis promiſſis, ad turpe ſervitium* zwabione ſubiektá; ztąd ſkolligowana Moſkiewſka Potencya, *Miniſteriô Germanicô* rządząca ſię, oburzona, zeſłana y obalona, *ſub inani Protectorum Titulo* ná niewinnego Narodu ruinę.

Opiekuni ći nieproſzeni, *nullo Jure*, tylko ſamą w ſwych śiłach prezumpcya, wdźieráiący ſię w Rzeczypoſpolitey Práwá y Rządy, cáłe naprzod od Konwokácyinego Seymu *ad fomentandam in Republica ſciſſionem*, iáwnie obrocili *Conatus*, przepłáćili záraz po chwalebnie zákończonym *Convocationis* Seymie, wiadomo ktore, y po czemu kilkunaſtu *Venalium Capitum* podpiſy, ná ſwoie Intencye. Po Tráktáćie świeżym Xiążęćiu Imći Sáſkiemu w Wiedniu y Petersburgu nápiętemu Kándydatowi, promocya do Tronu Polſkiego deklaruiącym, czy nie widźi káżdy, że *illuſivè* tylko *hortabantur* nas *ad Electionem* Pátryoty Krolá ktoregokolwiek z Polakow, wyperſwadowani dobrze *de impoſſibilitate* tákiego Kándydata w Polſzcze, ktoryby mogł Wiedeńſkiego Konkurrenta nátárczywośći y śile, tudźiesz Nayiáśnieyſzego STANISŁAWA nieſkompárowaney *in Republica* eſtymácyi *prævalere.* Widząc záś dokad cáłey Rzeczypoſpolitey zmierzyły *vota*, głośili *pleno ore ad terrendam Liberam Gentem*, że y przećiw wſzytkim, doſyć im będźie kilkunaſtu oderwać *ſuas in partes* Szláchty, że Ceſarſkie y Cárſkie Woyſká mocna y liczna uczynią, tę *cum Germanis & Moſchis non cum Civibus bene ſentientium* choćby naymnieyſzą Pártyą. Tą máxyma wſpárći y utwierdzeni, wſzelkie ſobie *Intentorum* obiecowali ſukceſſa. Jákoſz ná tey plancie *inauditá* w Kroleſtwie

náſzym

náſzym *hoſtilitate*, ktorey *unum tam ſcandaloſum à ſæculis non extat exemplum*, *contra omne Jus Gentium*, ná ſam Elekcyi Akt część Roſſyiſkiego wtárgnawſzy w Náſze Gránice Woyſká, w krotce potym *poſt abſolutum glorioſiſſimè Electionis Actum*, wyſzperána *tantîs conatibûs*, *tantô pretiô* ſwoich Pártyzántow garſtkę *animîs armîſq*; *auxerunt*. Z ktorymi ledwie co ſię zlaczywſzy, wyperſwadowáli Im látwo, iáko ſami *fatentur* y prożba y grożba, áby niepotrzebna ták wielu ſłabſzych Kándydátow do Tronu znayduiacych ſię ná Prádze *farraginem* odrzućili, á *ad vota* Ceſarza Jmći y Cárowey Jeymći ná iednego Xiążęćia Jmći Sáſkiego obrośili *Suffragia*.

Non tam libenter tedy, iáko pod ukazámi Moſkiewſkiemi *reverenter*, od nie doſzło ſta Poſſeſſyonátow Szláchty, ſłużebnych, y luźnych, przećiw Cáley Rzeczypoſpolitey ná Krolá Nacyonálnego ſprzyśięgley, od tych ſamych, ktorzy *Authores* przyśięgi *pro Rege Patriota*, *Zelatoreſq*; byli, teraz *eadem levitate* oczywiſtemi krzywoprzyśięcámi ſtáli ſię, od tych ktorzy *perduellionis pœnas* zá práktyki z Moſkwą, własnymi ſwymi *ultroneè in Facie Reipublicæ* podpiſali ná Siebie Rękámi, bez żadnego Woiewodztwá, Ziemie, y Powiátow przytomnych, ktore *finito Electionis Actu* iuż roziachały ſię *ad propria*, bez żadnych z nich Poſłow, *in loco profano*, nie ná tym ktore tyla Prawámi, *& longa ſeriè* przeſzłych Elekcyi *unicè* deſtynowáne y poświęcone ieſt, Elektorálnym Polu, zá nominácya przećiw wſzelkim Rzeczypoſpolitey Práwom, *Contempta expreſſa excommunicatione Papali*, *involantis contra Juramentum proprium in Jus Primatiale* Biſkupa, pod Flintámi Moſkiewſkiemi, przy liczney Ruſkich Generálow y Officyerow frequencyi, *in defectu Electoris Populi*, przy dawániu tryumfálnego ogniá od ſamych Moſkiewſkich Woyſk, inaugurowany ſtánął Xiąże Jegomość Sáſki, wyprzyśiężony *à tota Republica*, y iednego rázu, nigdy Rzeczypoſpolitey nieproponowány, y nieznány Kándydat. Takaż, ledwie nie przy mnnieyſzey Szlachty Národu Polſkiego áſſyſtencyi, przy dwoch Biſkupách *in uſurpando Primatiali Jure* certuiacych (gdy náprzećiwko, Cały Sacer Ichmćiow Xięży Arcybiſkupow y Biſkupow *Senatus*, z Jáśnie Oświeconym Xiążęćiem Jegomośćia Prymaſem *glorioſo exemplo adhæſit Reipublicæ*) pod Sáſkiemi y Moſkiewſkiemi, Woyſkámi *ſinè Ordinibus*, bez Poſłow, *Pſeudo* Koronácya. Tákież *juxta exemplar Pſeudo Electionis Pragenſis*, *etiam in futurum* od Práſkiego ſpiſku, przyſzłym Elekcyom *præſcriptæ Leges*, káżdemu byle tylemu, ile Práſki, ſpiſkowi *eligendi* ná káżdym mieyſcu, *ſublato Legali inaugurandi*, káżdemu Biſkupowi, *data nominandi poteſtas*. Pochwalona od kilkunáſtu ludźi, *formam Reipublicæ iniquè* uzurpuiacych, rácyámi ſtwierdzona, przyżnana ná zawſze poſtronnym Potencyom, Krolow Polſkich exkluzya, Autoryzowána *Nomine Publico* ná poźne *in exemplum* czáſy, *& magnis cumulata præconijs*, *repenſa gratijs*, Woyſka Moſkiewſkiego nieſłychana, ná ſamę Elekcya, irrupcya *in viſcera Regni*. Zgánione wſzędźie *inſolentiſſimis Contumelijs*, cálego Woyſka Polſkiego, nigdy inaczey, tylko *ſcommatè* ſwawolnych kup nie mianowánego, *greſſus*, kánonizowáne y ſwoie własne y wſzytkie nieprzyiáćielſkich Woyſk, *ſcelera & horrenda facinora*.

§ 7. Pſeudo Elekcya Práſka.

Ze Moſkwą y Sáſi po Woiewodztwách wſzyſtkich iák záwoio-

wánych grássuia, że poddáństwo náſze ná Ukráinie, Ruśi *ſcandalosè*

§ 8. buntuią, że Miáſtá y Fortece Rzeczypoſpolitey *immaniſſimo furore*
Exceſſa ruinuią, ámmunicye y Artylerya Rzeczypoſpolitey zábieráią, Włoſći
Woyſk Moſkiewſkich Náſze, y ubogich ludźi w cáley Koronie y w Wielkim Xięſtwie Lite-
y Saſkich. wſkim, nieznośnemi Prowiántámi y Kontrybucyámi aggráwuią y
niſzcza, że tyśiacámi Szlachtá z Zonámi, z dźiećmi ze ſwoich *triſti fuga* muſzą ſię ſalwować Poſſeſſyi, y tuláć, beſpiecznieyſzych ſzukáiac katow, że nieprzyiaćielſka ſwywola z oſtatnim Náſzey kontemptem Religii, w Polſzcze y Litwie, Boſkie Swiątnice rabuie, tyle rázy, y ná tylu mieyſcách Nayświętſzy Oltarza SAKRAMENT náźiemię wyrzućiwſzy *Sácrilegè*, Ciáłá Swiętych *ex Sacris depoſitorijs* wymiáta, w Apparáty ubrawſzy ſię Kośćielne, *Vaſa Sacra in contumeliam* y ná ſzyderſtwo obráca, Káplanow Náſzych więźi, bije, y zábiia, gwałći wſzędźie *Maritales Thoros*, wſzędźie ſobie *liberrimum Religionis ſuæ* pozwala *exercitium*, że niezliczoną kwotę Szláchty z Domow ſwoich wywłoczy, & *ad perjuria* oſtátniemi przyćiſka gwáłtami, y z nich wielu *ſumma crudelitate trucidat*, że Woiewodztwom *Nobilitatis inſigne* ſzáblę odpáſuie od boku, Dámy náwet *ſinè ſexûs diſtinctione captivat*, że Generálowie Moſkiewſcy, y Sáſcy, edyktámi ſwemi y Uniwerſałámi, iákby właśnie *ſub abſoluto* wydáwánemi, Podiazdámi tudźieſz po Szláchtę do Domow, konwokuią Seymiki, Poſłow y Deputátow kreuią, Trybunały *ſub armis moliuntur* fundowáć, że niewinnemu Miáſtu Gdańſkowi cále ſpálili y zniſzczyli *territorium*, ſamo Miáſto zdárli z ſum, y nienadgrodzonemi nidgy nápełnili ſzkodámi, że Jáśnie Oświeconego Xiążęcia Jmći Prymaſa *Sedis Apoſtolicæ Legatum Natum, Caput, Principem & Lumen Senatûs* niepráktykowánym do tych czás gwałtem, & *Sacrilegio* z ćieſzka ſtánow Rzeczypoſpolitey obelga, y ták wielu Pánow Polſkich w Gdáńſku *in triſtem captivitatem* zabránych *probrosè detinent*, że Jáśnie Wielmożnego Jmći Páná Poſłá Fráncuſkiego, ktory iáko od Nayiáśnieyſzego Krolá ſwego konferowány *portat* ná ſobie Poſelſki Charákter, ták z niego żadna inſza *Authoritas*, áni *Vis*, Oſoby Jego nie może *exuere*, *contra Jus Gentium* w ścińſley niewoli trzymáia, że Senátorow y Urzędnikow Naſzych *in majori numero*, niż ſwoich do tych czás Práſki Spiſek liczył, w ſamym Gdáńſku wźiętych, *ad fœda perjuria* przećiw ich właſnym ſumnieniom, podźćiwośći, y honorowi każdego *deſpoticis* przymuśili *minis*, y onych Swiátu ná pośmiech podáli, że w roku iednym do oſtátniey, *potiorem* Oyczyzny Náſzey *Partem*, przyprowádźili dezolácyi, wſzyſtko to, co u Rzeczypoſpolitey *juſtam execrationem meretur*, u Práſkiego Spiſku auxyliárnym Ich Woyſkom, *glorioſum & honorificum*, wſzyſtko *Publicam approbationem* otrzymuie.

§ 9. Ták tedy záwźięte będąc ſąśiádow Náſzych przećiw cálemu
Manifeſtacye Národowi Náſzemu *hoſtilitates*, tákowe będąc y Práſkiey *contra*
przećiw *Rempublicam* Koniurácyi, od nieſzczęśliwey ich ſcyſſyi, y zawártey z
Partyzanow y nie- Nieprzyiaćiołami ligi; pochodzące ſkutki, & *Actus in Publico*, ták
przyiaćioł ſpráwiedliwe y niewinne náprzećiw będąc, Rzeczypoſpolitey
gwałtom. ákcye, procedery y wſzytkie ná utrzymánie Praw y ſwoiey Wolności *Conatus*. Mánifeſtuiemy ſię y proteſtuiemy, náprzod *quam ſolenniſſimè* przed Bogiem y Swiátem całym, generálnie przećiwko wſzyſtkim tym, ták Potencyi, y Woyſk *Rebellibus* áuxyliárnych,

nych, iáko y Práſkiego Spiſku, nieſpráwiedliwośćiom, gwałtom oppreſſyom, krzywoprzyśięſtwom publicznym, Swiętokradztwom, bezpráwiom, Rebellij, náſtępowániu ná Wolność Náſzę, *& contra omnes meram proditionem Patriæ & perduellionem continentes actus.* Nieomylną zátym pokładámy w BOGU ſpráwiedliwym ufność, że *optimæ & innocenti Reipublicæ Cauſæ* nie dopuśći ná koniec upáść, ktorey y my *ad extrema quævis*, zá pomocą Boſką odſtąpić y opuśćić niechcemy.

§ 10. *Fałſz iawny aby przy Pſeudo Elekćie ſtała Rzplta.*

Przeto zważywſzy naprzod, iáko *Summa fingendi audacia* ſkryptámi ſwemi, *& mille artibus*, Swiát cáły, *conatur* złudźić Nieprzyiaćielſka ſtroná, udáiąc poſtronnym Národom, iákoby *Pſeudo* Elekt Ich, od cáłey Rzeczypoſpolitey obrány, *tandem* y przyznany iuż zoſtał, ktora to *palpabilis & indigna falſitas*, lubo tym ſię ſamym *manifeſtè* odkrywa, że iáko oni ſami *jactant*, Siedmdźieśiąt tyśięcy Moſkiewſkiego, procz Sáſkiego Woyſka, w Náſzey znayduie ſię Oyczyźnie, y że tyle drugie ná przyſzłą *vaniſſimè* grożą wprowádźić kampanią, przećiw komuſz ták wielkie do tych czás y ná potym Nieprzyiaćielſkie śiły; ieżeli nie przećiw ſamemu cáłemu Rycerſkiemu ſtanowi, przy Nayiáśnieyſzym Krolu IMCi STANISŁAWIE Pierwſzym, ſwoie tylko do tych czás *ſine ullis ſappetijs* záſtawiáiącemu piersi, ieżeli iuż cáłą, iáko *inconnexè* twierdzą *in ſenſum* ich poſzłá Rzeczpoſpolita. Czemuż? nie wyprowádzáią, ále ráczey nowe co raz, *in viſcera Reipublicæ* wprowadzáią Woyſká? Czym ſámym choćiáż doſyć *inſuperabilis Conſtantia Totius Reipublicæ*, przy Nayiáśnieyſzym Krolu IMCiSTANISŁAWIE Pierwſzym pokázuie ſię iawnie, iednák, áby tym więcey zawſtydźiłá ſię *iniquitas mentiens*, á náprzećiw *Intentiones Noſtræ clariùs Orbi pateant*;

§ 11. *Przyśięga od cáłey Rpltey uczyniona iterum ponowiona.*

Oświadczámy ſię *pro principali*, y Manifeſtuiemy ſię náprzod przed BOGIEM Wſzechmocnym, przed ſpráwiedliwym Krolow y Kroleſtw Rządzcą, przed Naywyżſzym tym, niewinności y krzywdy Publiczney Sędźią, *nemo juſtam quo Teſte & Judice cauſam perdidit*, oświadczámy ſię tudźieſz, przed Monarchámi, Monarchiámi, Rzeczámi poſpolitemi y Potencyámi cálego Swiátá; że iáko Roku Tyśiąc śiedmſet trzydźieſtego trzećiego *die 27. Aprilis* pod czás Generálney Stanow Rzeczypoſpol: *ſub Interregno* Konfederácyi uſtánowioney w Warſzáwie ná Walnym *Convocátionis* Seymie, tudźieſz ná wſzyſtkich w káżdym z oſobna Woiewodztwie, Ziemi, Powiećie po Konwokácyi *Relationis* Seymikách, ná oſtátek *in ipſo Electorali Campo* bez żadnego muſu, z ſamego Oyczyzny Intereſſu, *ex Voto, Senſu, & Conſenſu totius Senatorij & Equeſtris Ordinis*, dobrowolnie y chętnie ſolenną BOGU, Rzeczypoſpolitey, y nam ſamym obowiązaliśmy ſię przyśięgą, iż idąc zá wyráznym BOGA Dekretem y Swięta Jego rádą, nie mieliśmy ſobie *eligere Regem, qui non ſit è numero Fratrum Noſtrorum*, ále że tákiego powinniśmy obrác byli Krolá, *qui ſit Frater Noſter, Os de oſſibus, & Caro de Carne Noſtra*, iáko zátym, *exequendo religioſiſſimè* tę powſzechną cálego Národu Polſkiego przyśięgę, obráliśmy ſobie wolno y zgodnie, *modô, tempore, & locô, debitis, innumeris* cálego Stánu Senátorſkiego y Rycerſkiego *Suffragijs, ad normam & practicatis exẽplis* poprzyśiężonego obowiązku, *Carum* Piaſty *Nomen*, á oraz *omnibus regnandi dotibus incomparabilem* Nayiaśnieyſzego STANISŁAWA Pierwſzego, zá Krolá y

Páná Náſzego, ták y teráz, tęż Publiczną od cáley Rzeczypoſpolitey *& privatim* od káżdego z nas uczyniona, y powtornie przez oſobne káżdego Woiewodztwá Konfederácye *Sacroſanctè* przez nas ponowiona y utwierdzona *pro Rege Indigena* chcąc *manutenere* przyśięgę, z tym ſię znowu przy teráźnieyſzym Generálnym ziezdźie Náſzym.

§. 12. *Fides & Conſtantia przy Krolu Imći Stanisławie.*

Ogłaſzámy wſzyſtkim, oſobliwie Saśiedzkim Páńſtwom, że tegoż, ná ktoregośmy ſię obránie *Sacroſanctè* ſprzyśięgli, Krolá Urodzonego Poláká, tegoż Nayiáśnieyſzego Krolá IMći STANISŁAWA Pierwſzego, cudownie *inter mille periculá* opátrznośćia BOSKĄ *ſervándæ ſervatum Patriæ, Jurata fide, Conſtantiſsimô obſzquiô, infractô adverſis ánimô*, zá Krolá y Páná Náſzego wiernie, życzliwie, nieodmiennie trzymámy, że Doſtoieńſtwá Tego Nayiáśnieyſzego PANA iáko od Nas *Liberè* obránego, wolną od wſzelkich Cudzoźiemſkich exkluzyi, w Nayiáśnieyſzey Oſobie Jego, dla Potomkow Náſzych ſalwuiąc Elekcya, do oſtátniego Fortun, krwi, życia Oſob Náſzych ażardu nie odſtąpiemy.

§. 13. *Deklaracya Rpltey contra Pſeudo Elect: y iego adherentom.*

Náprzećiw záś, Praſka *Pſeudo* Elekcya, y rownym bezpráwiom *& perjuriô* odpráwiona *Pſeudo* Koronácya, zá oſtátnie *contra Liberam Gentem attentata*, y nieznośne gwálty, ſadźiemy y kondemnuiemy, Xiążęćia Elektorá Sáſkiego exkludowánego *per priùs à Republica, uſurpatorem & Invaſorem Throni, Oppreſſorem Libertatis, Capitalem Reipublicæ hoſtem*, dekláruiąc go, y zcálym Domem Jego Sáſkim, *inhabilem in perpetuum* do Korony Polſkiey, wyrzrekámy ſię. *Aſſeclas & adhærentes* Jego zá tákich, iákiemi przez własnych ichże rąk podpiſy położone ná Mániefeśćie przećiw Pártyzantom Moſkiewſkim, oſadźili ſię ſami, *pro perduellibus & hoſtibus Patriæ* dekláruiemy. Potencye, ktore Spiſek ich, ſwemi fákcyámi *Cauſarunt*, y utrzymuią śiłámi, zá Nieprzyiáćioł záwiſnych Oyczyznie Náſzey, reaſſumuiąc *in toto Manifeſtationem publicám* Elekcyonálnego Seymu, uznaiemy, y dekláruiemy.

Przećiwko ktorym wſzytkim *ád quærenda naturalia defenſionis media* przymuſzeni, po tylu inſzych dla ſalwowania Oyczyzny od Nas tentowanych ſpoſobach, *poſt tot publicos actus* niewinności náſzey, záwſze ſię tylko *defenſivè* máiącey, bierzemy ſię rzetelnie ná teráźnieyſzym walnym Kongreſſie Náſzym, *ad ſaluberrimum unumq; neceſſarium*, á záwſze *in omnibus Patriæ periculis præſentiſſimum remedium*, to ieſt *præmiſſis præmittendis & ſervátis ſervandis* do uſtánowienia *more & exemplo Majorum* GENERALNEY Stánow wſzytkich Koronnych KONFEDERACYI.

§ 14. *Uſtanowienie Konfederacyi Generalney.*

Iakosz w Imię TROYCY Przenáyświętſzey *ex unanimi voluntate & pleniſſimo conſenſu omnium*, wſzyſtkie ſzczegulne zebrawſzy *in Cumulum*, Prowincyi, Woiewodztw, y Ziem Konfederacye, y poprzyſiężone, tám *ex Senatorio* iáko *& Ordine Equeſtri* obowiązki, przy Wierze Swiętey Kátolickiey Rzymſkiey, niemałe zniewagi w Práwowiernym tym Kroleſtwie *per Hoſtiles exercitus* ponoſzącey, przy Doſtoieńſtwie Nayiáśnieyſzego Krolá JMći STANISŁAWA Pierwſzego, wolnie y zgodnie *à Tota Republica* obránego, przy Práwách y Wolnośćiach náſzych, ná utrzymanie *JURIS SUMMI*, WOLNEY y żadnym Cudzoźiemſkim exkluzyom niepodpádáiącey Krolow Náſzych ELEKCYI, ná oſwobodzenie *Independentis ab ulla Authoritate*

ritate, præterquam à ſolo DEO, ſupremæ ſui, ſuorumq; Iurium Dominæ Reipublicæ od ták ćiężkiey, wdzieráiących ſię w Rządy y Práwa Iey, á záwźiętych ná zgubę oneyże, nieproſzonych Protektorow oppressyi, ná tym iáwnieyſze okazánie, y záſzczycenie świátu, ſtáteczności, ſpráwiedliwości, y niewinności publiczney, GENERALNĄ tę cáley Rzeczypoſpolitey ſtánowiemy KONFEDERACYĄ; y przy ſpráwiedliwey ſpráwie Náſzey, ták generalnym *ſub fide honore & conſcientiis noſtris* obowiązkiem, iáko *& particulari nexu*, perſonalney od káżdego z nas uczynioney przyſięgi, *ſacroſanctè* konfederuiemy ſię, przyrzekaiąc ſolennie *invocato Nomine DEI, in Sacratiſſimo hoc Confœderationis Generalis vinculo*, trwáć poty, poki Iego Krolewſkiey Mości y Rzeczypoſpolitey Dyſpozycyi ná oney rozwiązánie niebędzie.

§. 15. *Dawne y świeże práwa pro Fundamento Confœderationis Generalis.*

Zá pryncypalne záś Fundámenta, *& pro angulari Lapide* Tey Náſzey Generalney Konfederácyi, zákładamy naprzod Kárdynalne y záchwalone *Anni Milleſimi quingentiſimi nonageſimi Tertii* Práwo, káżdego gwáltownego Tronu Oyczyſtego Uzurpatora, choćiażby tymże gwałtem do Koronácyi przyſzedł, zá *Hoſtem Patriæ, Aſſeclas* Iego, ktorzy mu do tego pomagáią, zá *perduelles* deklárniące; potym zbáwienne *Confœderationis ſub ultimo Interregno Generalis* Práwo, *Authoritate & Conſenſu* Cáley Rzeczypoſpolitey, według wſzytkich Inſtrukcyi od wſzytkich Woiewodztw, Ziem, y Powiatow, *nullo excepto*, Poſłom ſwoim ná Seym Konwokácyiny dánych, uchwalone, y opiſane, *pro Eligendo Rege Indigena.* Tudźiesz tę, ktoraśmy *cum tota Republica ad Mentem ejusdem* zá Krolem urodzonym Polakiem, dobrowolnie *ſine ulla reſtrictione mentis* uczynili ſolenną przyſięgę. Ná oſtátek wſzytkie *publicos* ná walnym Ziezdźie *Electionis Actus;* iáko to, Mánifeſt Rzeczypoſpolitey przećiwko Adherentom Moſkiewſkim, *cum omnibus ibidem præſcriptis rigoribus, Sancitum* Seymu *Eleſtionis*, y wſzytkie wnim *à Domina Iurium ſuorum Republica*, uſtánowione Práwa, *Pacta Conventa Reipublicæ* z Iego Krolewſką Mością, náſtępuiące do tego Akta y Mánifeſty Iego Krolewſkiey Mości PANA Náſzego Miłoſćiwego, Jáśnie Oświeconego Xiążęcia Imći Prymaſa, Senatorow, Urzędnikow, &c. *in obſidione* w Gdańſku *glorioſè penes juſtam cauſam* obſtáwáiących.

§. 16. *Polskiey całey po wſzyſtkich Woiewodztwach Konfederacye w iednę Generalną zebrane.*

Oſobliwie záś *pro eadem firmiſſima baſi* teyże Náſzey Konfederácyi Generalney, zákładamy wſzytkie Oſobne *cum ſuis Actis, Iuramentis, Sancitis, Manifeſtationibus publicis*, we wſzytkich Korony Polſkiey, *& per acceſſionem* W. X. L. Woiewodztwach, Ziemiach, y Powiatach; w Krákowſkim, w Oświećimſkim, y Zatorſkim, Xięſtwach, w Wielkopolſkich, Poznańſkim y Káliſkim Woiewodztwach, w Sandomirſkim, w Sieradzkim, w Ziemi Wieluńſkiey, w Łęczyckim, w Brzeſkim y Inowrocláwſkim, w Kiiowſkim, w Ruſkim, w Ziemi Hálićkiey, Chełmſkiey, w Wołyńſkim, w Podolſkim, w Lubelſkim, w Belſkim, w Xieſtwie Mázowieckim, w Podlaſkim, w Ráwſkim, ná Generale Pruſkim Woiewodztw Chełmińſkiego, Málborſkiego, y Pomorſkiego, w Bráclawſkim, w Czerniechowſkim, *laudabiliſſimo in Patriam Zelo*, y wſzędźie *in ſumma Nobilitatis frequentia* uczynione niedawno przy Nayiáśnieyſzym Krolu IMći STANISŁAWIE Pierwſzym Konfederácye, ktore wſzyt-

kie *more ſolito*, iuż teraz do iedney tey Generalney Konfederácyi *incorporantur*, *& ex pluribus particularibus* ná iednę Generalną w cáley Koronie Polſkiey (*cum præcuſtoditionibus inferiùs apponendis*) *per Sanctiſſimam unionem*, *& ſolennem acceſſionem*, *coaleſcunt*, y przez nas *juxtà mentem*, *reſultata*, *& unanimem in præviis Conſiliis ſuis voluntatem* wſzytkich Woiewodztw Náſzych *reducuntur & transformantur* Konfederácya, y do niey, *tanquam membra magni Corporis Reipublicæ perfectiſſimè uniuntur*.

§. 17. Confœderatio Generalis Trium Ordinum Reip.

Ták záś *Sacroſanctæ Unionis vinculo* ſpoiona, y ze wſzytkich Oſobnych do tad po Woiewodztwach Konfederácyi, tudźiesz z Generalney W. X. L. známi ſię *per acceſſum* łączącey, *interne* złożona Generalna Konfederácya Náſza, iáko *Regia*, ktorą *auguſtæ ex ordine partes*, piękną ſymetryą ſpaiaią y zdobią, ma ten, y u wiekow dyſtyngwowany mieć będźie zaſzczyt, że Nayiáśnieyſzy Krol Jegomość STANISŁAW Pierwſzy PAN Náſz Miłośćiwy, do niey *intrare*, y powaga Máieſtatu ſwego Onę *condecorare* raczy, iáko lego Krolewſkiey Mośći, *eo fine Anno Milleſimo Septingenteſimo Trigeſimo quarto die* 20. *Auguſti* w Kolnie dátowane, *a per ſupraſcriptos Sacræ Regiæ Majeſtatis Commiſſarios Plenipotentiarios* nąm oddáne, cáła Rzeczpoſpolita o tym reſpekćie lego Páńſkim upewnia Diploma. Zá co naprzod Naywyżſzemu BOGU *miracula & Potentiam Dexteræ ſuæ*, w Nayáśnieyſzego PANA Náſzego Oſobie odnawiaiącemu ná podźiwienie świátu, naypokornieyſze oddáiemy dźięki, że z niedośćigłych Sądow ſwoich, ludzkiey ręce y śiłom niechcąc zoſtáwić *gloriam defenſæ ſalutis*, *& Perſonæ Regiæ*, ſam Wſzechmogący BOG, tę dla ſiebie ſamego rezerwował Chwałę, że *via Sapientiæ ſuæ*, cudownym ſwoim Boſkim ſpoſobem, *ſalvum fecit Regem*; gdy przez ſrzodek y w brew záślepionych Nieprzyiaćielſkich Woyſk, *Sacroſanctam Perſonam Regiam*, beſpiecznie *Digitô Manus ſuæ* wyprowadźić raczył, y pokazał, że dármo *fremuerunt Gentes & populi meditati ſunt inania*, ktore to Wſzechmocnośći y Opátrznośći Iego właſne dźieło, y PANA Tego *nimium Dilectum DEO*, *ſummæ curæ eſſe Superis*, cáłemu pokázuie świátu, y nás o łáſce y Protekcyi Boſkiey nád náſzą konwinkuie Oyczyzna, ponieważ Iey *Salvatorem ſalvavit*, y tym większą gruntuie nąm wſzytkim w ſwoiey Boſkiey Dobroći otuchę, że niedármo nam Nayiáśnieyſzego PANA *Verum ſuæ Patriæ Patrem*, z rąk, oſtátnią záwźiętych złośćia Nieprzyiaćioł, wyrwać y záchować raczył, że obſerwowane *in mirando* cáłego żyćia, Iego Krolewſkiey Mći, *Curſu*, dźiwne *proſperorum & improſperorum viciſſitudines*, y to ſamo oſtátnie umartwienie ſpráwiedliwość y Opátrzność BOSKA, ná konſoluiący Oyczyznę y PANA Náſzego wyprowadźi koniec, *de torrente ærumnarum in via bibit*, *propterea exaltabit Caput*. *Litamus* po BOGU Synowſką wdźięcznośćia y ádorácyą nayniżſze dźięki Nayiáśnieyſzemu PANU Náſzemu, że ſwoim Krolewſkim Doſtoieńſtwem záſzczycić, *Authoritate confirmare* raczy Generalnę tę Konfederácyą. Aże, po Woiewodztwach, Ziemiach y Powiatach wſzytkich, ná oſtátnich Oſobnych náſzych Konfederácyach, mamy iuż *totum Reipublicæ Iuratum Senatum*, oraz *cum Equeſtri ordine*, *præter perduelles aliquot*. Więc iáko Oſobne te Prześwietnych Woiewodztw Konfederácye, teraz *ex Voto eorundem Palatinatuum*

tuum in Generalem reduximus & tranformavimus; ták My wszyscy Marszałkowie y Konsyliarze wszytkich przerzeczonych Konfederácyi, Woiewodztw y Ziem nászych, *ex vi potestatis* od Woiewodztw nam dáney, y całe Woiewodztwá nasze *uti Delegati* od nichże, nátym Kongressie Generalnym *cum plena potestate* reprezentuiący, *universim* wszyscy, á káżdy z nas, *Nomine* Woiewodztwa swego własnego, y wnim znayduiących się Ichmościow Pánow Senatorow y Bráci *ex Equestri Ordine* ná Osobne Konfederácye nasze przy Nayiáśnieyszym STANISŁAWIE iuż *sacrosanctè* sprzysięgłych, y przysiag swoich *Testimonia authentica* máiących, *ad Generalem hanc Confœderationem* Solennie przystępuiemy; Ktora tákowym sposobem *ex Majestate* Nayiáśnieyszego Krolá IMći PANA Nászego Miłośćiwego, tudzież *ex Senatu & Equestri Ordine juratis*, przy tym że Nayiáśnieyszym STANISŁAWIE ná Osobnych Konfederácyach nászych, á teraz przez nas *ad Generalem accedentibus*, to iest zupełnie *ex Tribus Reipublicæ Ordinibus, Regio, Senatorio & Equestri* złożona Generalna Konfederácya, áby ták szczęśliwe, iák wszytkie insze do tych czas, Oyczyznie nászey, zá Błogosławieństwem Boskim przyniosłá skutki, o nie, spráwiedliwośći y niewinnośći Obrońcę BOGA, naypokornieyszemi upraszamy sercámi.

§. 18. *J.W.J.M. Pan Marszałek Generalney Konfederacyi.*

Aże nátym naywięcey należy kogo postáwić *ad Clavum*, áby Tę całe szczęście Oyczyzny niosąca, szczęśliwie prowadził *per medios æstus, tranquilla ad Littora Classem.* Więc zá MARSZAŁKA Tey GENERALNEY KONFEDERACYI nászey, *Voto & Consensu omnium* obráliśmy, Jáśnie Wielmożnego JMći PANA ADAMA ná Melsztynie z Tęczyna y z Czekarzewic TARŁA, Iásielskiego, Drohobyckiego, Zwolińskiego, Dolińskiego &c. Stárostę, Marszáłká Konfederácyi Sándomirskiey, ktorego *ultra ætatis spatia*, znáczne w Rzeczypospolitey zasługi, *Continuæ & distincta cum gloria*, z wielką *Rectitudinis, Zeli pro bono publico, & magni sensus* reputácya *gestæ functiones*, pokazały, *quævis ad summa Capacem*, y chwalebne *in Sago* ákcye, nietylko własney Oyczyznie, ále *etiam Hostibus cognitam* wyprobowały *virtutem*; Ktoremu to Jáśnie Wielmożnemu Imći PANU MARSZAŁKOWI GENERALNEY KONFEDERACYI Korony Polskiey (*post præstitum ex more coram Confœderatis Ordinibus Iuramentum inferiùs scriptum*) *unanimiter & religiosè* przyrzekamy, że Osoby Iego *& Zelum circa Libertatem & Majestatem Sereniſſimi STANISLAI Primi*, áż do exvinkulowania GENERALNEY KONFEDERACYI *ullatenus* nieodstąpiemy. Onego zá-szczycać, bronić, dysmembrácyi żadney nieczyniąc, *constantissimè quocunq; in Casu* będziemy, zá chwalebne Iego, ktore *circa tantam Provinciam exantlabit* prace, y koszta, procz niewygłuzowaney w umysłach nászych wdzięczności, *Distributivæ Iustitiæ* Iego Krolewskiey Mośći *& gratæ recognitioni Totius Reipublicæ, pro Principali* zálećiemy.

§. 19. *J.W.J.M. PP. Marszałkowie Woiewodztw Konsyliarze. &c.*

Providendo tudzież, áby w teráźnieyszych okolicznośćiach záwsze *promptis & decisivis* skonfederowana Rzeczpospolita mogłá *juvari remediis*, náznáczamy *ad formandum* z Iáśnie Wielmożnym Imćią PANEM GENERALNYM MARSZAŁKIEM *Consilium* (procz przytomnych Iáśnie Wielmożnych Ichmościow Pánow Senatorow

row, Miniſtrow *Pacis & Belli* ná teráźnieyſzą Konfederácyą przyſięgłych) náprzod wſzytkich láśnie Wielmożnych Ichmośćiow Pánow Marſzałkow, lub Duktorow; potym z Obránych po Woiewodźtwach y Ziemiách Konſyliarzow, zá Konſyliarzow do tey GENERALNEY KONFEDERACYI *ad Latus* tegoż láśnie Wielmożnego Jmći PANA MARSZAŁKA Náſzego *intaminatæ fidei, ſpectati zeli, notæq; prudentiæ, Digniſſimos Cives*, z káżdego Woiewodztwa y Ziemi *juxta quantitatem inferius ſpecificatam* naznáczamy. *Ad archivum* tákże tey GENERALNEY KONFEDERACYI *deſtinavit* J. W. J. PAN MARSZAŁEK GENERALNY *illibatâ fidelitate, meritis & plenâ rerum experientiâ* záſzczyconych Sekretarzow, Jchmośćiow Pánow Jana Wolſkiego Piſarza Grodzkiego Chęcińſkiego, y Antoniego Dębickiego, Komorniká Gránicznego Sandomirſkiego. A záś *ad ſupplendas pro Perduelli Vices*, potrzebna *ad Iudicia Confœderationis* Funkcya *Inſtigatoris Confœderatorum Ordinum*, Iegomośći Pánu Jánowi Tęgoborſkiemu Sędźiemu Grodzkiemu Oświećimſkiemu, *Vice Inſtigatoris* Jegomośći Pánu Ignácemu Wieruſzowi Kowalſkiemu (*non præiudicando in poſterum Officio* Jmći Páná Wice Inſtygatora Koronnego) *laudabili in Patriam Zelo* dyſtyngwowanym konferował, ktorzy to Ichmość tey Generalney Náſzey Konfederácyi Marſzałkowie, lub Duktorowie, Konſyliarze, Sekretarze, y Inſtygatorowie, *præſtitis juxta rothas inferiùs poſitas juramentis*, niewątpliwą nigdy záſzczyćili *erga Rempublicam* ſwoię wierność.

§. 20. Authoritas Conſilii przy J. W. J. Panu Marſzałku Generalnym.

Temu tedy *pleno Confœderationis Noſtræ Generalis Conſilio*, przy Jáśnie Wielmożnym IMCi Pánu Marſzálku Generálnym *cum Senatoribus, Miniſtris Pacts & Belli, protunc præſentibus, in Confœderatione juratis, & cum Mareſchalcis, Ductoribus, ac Conſiliarijs Generalis Confœderationis*, formowánemu, iáko wſzelka od Nas wſzyſtkich *debetur* powagá, tak (*ſalvis per omnia Majeſtatis juribus*) *Poteſtas & Authoritas ſervatur eadem, eodemq; modo*, ktorą y iákim ſpoſobem pod czás Konfederacyi *cum Majeſtate, Senatorio & Equeſtri Ordine junctim* ſtáwáiących, Marſzałkom ſwoim Generálnym *cum ſuo Collegio* zwykłá powierzáć Rzeczpoſpolita.

§. 21. Præcuſtodi tiones o oſobnych Konfederacyach Woiewodztw y Ziem.

Ponieważ záś *glorioſsimô* ku Oyczyznie *zelô*, Generálną tę Konfederácyą poprzedźiły przerzeczone Oſobne wſzyſtkich Korony Polſkiey Woiewodztw, Ziem y Powiátow Konfederacye, y ná nich *Libertatis Fulcra, Aſſertores Legum & ſuſtentacula rerum*, Jáśnie Wielmożni Ichmć Pánowie Marſzałkowie y Duktorowie *ut ſuprà* obráni, ná nich, Senátorſkie & *Equeſtris Ordnis* Stány, przy Doſtoieńſtwie Nayiáśnieyſzego Krolá IMći STANISŁAWA Pierwſzego PANA Náſzego Miłośćiwego, ſwoie *Sacroſanctè* ponowiły przyśięgi, y inne *Saluberrimas* po Woiewodztwách y Ziemiách ſwoich poczyniły *diſpoſitiones*, tedy wſzyſtkie Woiewodztw y Ziem do tych czás Oſobne Konfederácye, *in præſentem Generalem Confœderationem transfuſæ, reductæ*, y inkorporowáne iuż będąc, *in omnibus, quæ, non ſingulos Palatinatus & Diſtrictus, ſed Univerſalem Statum Totius Reipublicæ concernunt, Materijs & negotijs*, do niey náleżeć, y od niey zupełnie dependować powinny, *ſalvis* Woiewodztwá káżdego Ziemi y Powiatow u śiebie *etiam in futurum diſpoſitionibus, ſinè ullo* iednák *præpedimento*, wſzelkich rezolucyi, ktore formowáne będą, *in Bonum Totius*

Patriæ,

Patriæ, od Generálney Náſzey Konfederácyi. IchMć Pánowie Marſzałkowie y Duktorowie obráni, tudźieſz Konſyliárze w Woiewodztwách, Ziemiách, y Powiatách ſwoich, co do Domowych w káżdym Obrad y porządkow náleży, *ſuis Prærogativis gaudeant.*

Záś *circa Juramenta in ſingulis Confæderationibus*, ktore po Woiewodztwách, y Ziemiách, przy Nayiáśnieyſzym Krolu IMći STANISŁAWIE Pierwſzym PANU Náſzym Miłośćiwym, *& circa Manutentionem Libertatis*, Jáśnie WW. Ich-Mć Pánowie Senatorowie, y Cáły Naſz Rycerſki Stan, nie dawno *explevit*; iáko też, *circa Juramenta eadem* od Woyſka *utriusq; Authoramenti*, Koronnego, nie dawno *præſtita*; ták *ex Communi Conſilio*, *Senſu*, *& Conſenſu* rezolwuiemy, y dekláruiemy; że lubo wſzyſcy, *prompti & parati* ieſteśmy *millenîs vicibûs* BOGU y Oyczyznie potwierdźić, *& Voto* potwierdzámy *Solenne Jusjurandum*, ktorym iuż dwakroć rázy, ták *ante Electionis Comitia*, iáko y powtore po wſzyſtkich Woiewodztwách y Ziemiách Náſzych, przy wolnie obránym Krolu IMći STANISŁAWIE Pierwſzym, świątobliwie obowiązáliśmy ſię; átoli wiedząc dobrze, że *Sacrofancta & indelebilis Vis* przyśiąg Náſzych Publicznych nieuſtáie poty, poki do dotrzymania poprzyśiężoney BOGU, Oyczyznie, y Panu wierności, w Nas oſtatnich śił ſtánie; do tego zważaiąc, że kto, choćiaż raz tylko, *juratam fidem*, odważy ſię *contaminare perjuriô, ſi omnia Numina, ſexcentisq; Jovem teſtetur, & æthera votis*, ná to mu ſię zda tylko, *jurare toties, ut toties pejeret*; nád to, ponieważ *nihil novi addendum videtur, ad rothas* przeſzłych Náſzych przyśiąg ná wſzyſtkie Stany opiſánych, *& in ſingulis Palatinatibus* wykonánych, gdyż ták teráźnieyſzey Generálney, iáko y Oſobnych w nię inkorporowánych Konfederácyi, iednoż ieſt *objectum*, *Salus Patriæ & jurata* Náyiáśnieyſzemu Krolowi IMCi STANISŁAWOWI Pánu Náſzemu Miłośćiwemu, *Fides*. Dla tych tedy przyczyn, poniewaſz *ullam neceſſitatem* nie widźiemy *reiterandi*, *Invocationem Divini Nominis*, *poſt geminum jam Jusjurãdum*, ſkonfederowánych Senátorſkiego, y Rycerſkiego, Stánow. *Juramenta* tedy, tym, ktorzy ie w ſwoich Woiewodztwách, y Ziemiách, ná Konfederácyách, *religiosè* przy Nayiáśnieyſzym Krolu IMCi STANISŁAWIE Pierwſzym, wypełnili, y ná to, od ſwoich Ichmćiow Pánow Marſzałkow *teſtimonia authentica* maią; iáko y *Juramenta*, od Woyſká iuż wykonane, *etiam ad Generalem præſentem Confæderationem, pro ratis & expletis habentur*, gdyż żadnym ſpoſobem od nich nie ieſteśmy, áni bydź chcemy *ſoluti*, oſobliwie, że teráznieyſza ta Náſza Generálna Konfederácya uſtánawia ſię, *per plenum acceſſum* tylko, *& per meram in unum Univerſale Corpus reductionem, & coalitionem*, Oſobnych káżdego Woiewodztwá, Ziem, y Powiatow, Konfederácyi, od Nas wſzyſtkich poprzyśiężonych. Jeżeliby záś w ktorym Woiewodztwie lub Ziemi, *defectus in Rotha* przyśięgi, lub *in forma Confæderationis* znalazł ſię, tedy *ad præſentem Generalem Confæderationem juxta rothas inferiùs expreſſas* JWImć Pan Marſzałek Generalny, *cum Mareſchalcis*, *Ductoribus, & Conſiliarijs*, one *reducat*, á Ichmć Pánowie Obywátele Woiewodztwá, lub Ziemi, Tę Generálną Náſzę Konfederácyą poprzyśiądz *obligantur*.

§ 22. Circa juramenta reſolutio.

Ponieważ záś *Delegati ad Generalem Confæderationem* z Woiewodztwá Płockiego, y Ziemi Dobrzyńſkiey, tu przytomni, informuią

§ 23. Wdztwo Płockie. Ziemia D

brzyńska, y inni, którzy ieszcze nie przysięgli.

muią *Rempublicam*, *de laudabili* Ichmćiow Bráći swoich *Zelo*, ktorym iednák do Konfederácyi, choć się do niey *pluries* zábieráli nie przyszło, dla ustáwicznych od Nieprzyiáćielá oppressyi. Więc ćiż IchMć *Delegati*, *Nomine* Bráći, tu przytomni, áffekuruia, że iak prętko będźie można, toż Prześwietne Woiewodztwo Plockie, *accessum* do tey Generálney Konfederácyi Nászey *accelerabit*, y Onę poprzyśięże, *à præsentes ad juramentum admittuntur*. Tych tákże wszystkich Ichmćiow Bráći Nászych *tam ex Senatorio quam ex Equestri Ordine*, ktorzy, álbo *ex vi novarum in Generali Confœderatione Functionum, distinctè tenentur*, álbo ktorzy (byle *perduellionis Crimine*, nie notowáni) ieszcze podobno ná żadney Konfederácyi, w Woiewodztwách y Ziemiách swoich nie przyśięgli, áby *super Manutentionem* tey Generalney Konfederácyi Nászey, *intra spatium* sześćiu Niedźiel, *à data præsenti*, według roth *distinctim* ingrossowanych, Senátorowie Koronni, przed J. W. IMćia Pánem Marszałkiem Generálnym, á záś *Equestris Ordo*, lub przed tymże IMCia Pánem Marszałkiem, lub przed swoich Woiewodztw, álbo Ziem Marszałkámi, czyli Duktorámi obránemi, wypełnili przyśięgę, *Amore Patriæ* obliguiemy. Wczym *exactam diligentiam & curam*, w doyzrzeniu wykonánia od wszystkich przyśięgi, J. W. JMći Panu Marszałkowi Nászemu, *cum Consiliarijs* zalecamy. Ażeby *renitentes*, y z Námi *stipulatis manibus ad defensionem* Oyczyzny nieprzystępuiący, áni wierności swoiey, *erga Majestatem Sanctissimo Religionis vinculo*, y własnych rak ná Konfederácyą Nászę podpisem, *manifestè* (iákośmy wszyscy uczynili) nie dekláruiący, *non conquerantur*, gdy iáko ći, *qui non sunt Nobiscum, contra Nos sunt, juxta Sancita* wszystkich Konfederácyi przećiw tákowym *lata*, tráktowáni będą.

§. 24. *Przy J. W. Jmći Panu Marszałku* Potestas Convocãdi Consilij *y onego porządek.*

Jáśnie WW. IchMć Pánowie Marszałkowie y Duktorowie obráni, tákże Konsyliarze Woiewodztw, Ziem, y Powiátow, *in ante* skonfederowánych, ktorzy są teráz *assumpti pro Consiliarijs* tey Generálney Konfederácyi, y iuż *Juramentum expleverunt*, ktorego to *Consilium*, ile rázy *necessitas exiget*, (ile *in absentia* J. K. Mći) *potestatem convocandi*, oddáiemy *in Manus*, J. W. IMCi Paná Generálnego Marszálka y z nim (*Salvis semper Majestatis Juribus*) *ea omnia, quæ dilationem moræ non patiuntur, resolvendi*; ále, żeby przynaymniey po iednemu z Ichmćiow Panow Konsyliárzow, z káżdego Woiewodztwá, y Ziemi, *ad Latus* Jáśnie W. JMCi Paná MARSZAŁKA Generálnego znaydowáli się, *præcavemus*; ktorych J. WW. Ichmć Panowie Márszałkowie, czyli obráni Duktorowie *alternatim*, lub *juxta beneplacitum* Woiewodztw, y Ziem, *designabunt*, y ktorzy *indispensabiliter obligantur* rezydowáć *ad Latus* J. W. Jmći Paná GENERALNEGO MARSZAŁKA, do Sądow Konfederackich tákże należeć máią; a ktoryby *ex designatis Consiliarijs* absentował się, lub niechćiał rezydowáć, tákowy *functionem Consiliarij* tráćić powinien, y więcey się do niey wracáć nie ma, *excepta vera Infirmitate Juramento evincenda*. Jáko záś *ob multitudinem* zgromádzonych ná teráźnieyszy Kongress z Woiewodztw, Ziem, y Powiátow Ichmćiow Pánow Konsyliarzow y Rezydentow, *ad Latus Regium*, *Constitutione Electionis* náznaczonych, *ad Calculos* do obrániа Jmći Páná Marszałká Generálnego, *non ad majorem numerum* dla prętszey Elekcyi, tylko *ad proportionem quantitatis*, Posłow ná Seymy obieranych *reduximus*, ták *in futurum*, ná ziazdách Nászych przyszłych,

ſzłych, żeby *in multitudine confuſio Conſiliorum & inæqualitas* nie bywała, tedy *cavemus*, áby do dálſzych Konſultácyi *non in majori numero*, tylko ták wiele, iák wiele Poſłow z Woiewodztw y Ziem, ná Seymy bywáć zwykło, IchMość Pánow Konſyliárzow należało, ktora to, *reductio quantitatis*, tylko *ſtante præſenti Confœderatione* ma *obſervari*. Ciż IchMć Pánowie Konſyliarze *jurati* bydź máią, y do Sądow nie w więkſzey liczbie, tylko w tákiey, iák wiele z ktorego Woiewodztwá y Ziemi, Deputátow ná Trybunał bywáć powinno, záśiadáć *tenebuntur*; á choćby *in ea quantitate* ná Sądy nie zeſzli ſię, byle tylko *Complet* ſześćiu przy J. W. Jmći Pánu Marſzałku znaydował ſię, tedy Sądy *agitabuntur*. *Ad Conſilia* záś *Bellica* ſámi tylko Jchmć Pánowie Márſzałkowie y Duktorowie, tudzież ći, ktorychby J. W. JMć Pan Márſzałek Generálny *in arte bellandi peritiores* bydź widźiał y wokował, byle byli *jurati*, wchodźić máią. J. WW. JchMć Pánowie Kommiſarze J. K. Mći w Inſtrumencie *Plenipotentiæ* ſpecyfikowáni, zupełnym kredytem *Majeſtati & Ordinibus Regni* záſzczyceni, *in omnibus* przy Jmći Pánu Marſzałku Generálnym, *Conſilijs & Judicijs*, kiedy, y ktorzy Jchmć znaydować ſię będą, *actívitate gaudebunt*. *Conſilium* záś *in urgentioribus caſibus*, nigdy z mniey, iáko przy Jáśnie Wielmożnym Jmći Pánu Márſzałku, ze dwunáſtu Konſyliárzow, z rożnych, nie z iednego, Woiewodztw, ſkładáne bydź nie ma.

§ 25. Poteſtas Conſilij przy J. K. Mości.

W potrzebach záś większych y máteryach, ktore *deciſivam reſolutionem* wyćiągać będą, ile *circa Præſentiam* J. K. Mości, oddáiemy to *in Manus* J. K. Mości PANA Náſzego Miłośćiwego, áby przez Uniwerſał ſwoy *convocatis ad Latus ſuum, Mareſchalco Generalis Confœderationis, Senatoribus, & Miniſtris Vicinioribus, Mareſchalcis, Ductoribus & Conſiliariis Confœderatorum Ordinum, ac Deputatis ad Latus ſuum*, ktorych ná Elekcyinym Seymie Woiewodztwa y Ziemie náznáczyły, z temi, ktorzy bydź będą mogli, *more ſolito*, wpodobnych Koniunkturach *conſulat, reſolvat, & decidat pro bono Reipublicæ*; ktora, *Conſiliorum à præſenti Noſtra Generali Confœderatione approbatorum, forma* ma trwać poty tylko, poki Rzeczpoſpolita nieuſpokoi ſię, y tey Konfederácyi nierozwiąże.

§ 26. Condemnatio Práſkiego Spiſku.

Ná przećiw, wſzytkie *Contra Rempublicam* Práſkiego Spiſku *illicita Conventicula*, iáko też y *Criminales contra Statum & omnia Divina Iura & humana actus Pſeudo*-Elekcyi, y *Pſeudo*-Koronácyi Sáſkiey, *Pſeudo*-Konfederácyi ná Prádze uknowaney, ktora zowią Warſzáwſką, Seymikow *uſurpativè* mianowanych, po niektorych mieyſcach, Moſkiewſkich y Sáſkich Woyſk *authoritate*, lubo *in probroſa paucitate* zgromadzonych, wſzytkie ich, *falſitate & Calumniis*, nápełnione Mánifeſtá, Uniwerſały, *Lauda*, Przywileie, *Pacta Conventa, Reſultata*, y tym podobne Inſtrumenta, do tych czas *in publicum* wyſzłe, álbo wychodzące, *pro nullis, irritis, eliminatis, & eliminandis* z Akt publicznych, ieżeli gdźie *hoſtili cogente vi*, podáne były, uznáiemy, y kondemnuiemy.

§ 27. Præcuſtoditio przećiw iakiemu uſur-

Oſobliwiey záś Imieniem, Powagą, & *Zelo* wſzytkich Woiewodztw, y Ziem Náſzych, z wyráźnego nam wſzytkim, ná uprzedzáiących *hunc Generalem Congreſſum*, Seymikach y Obrádách zlecenia; Oświadczamy ſię świátu, że iákiegoś o ktorym *vaga fama obmurmurat, abuſivè* mianowanego, *Pacificationis* Seymu, czy go ſobie

quovis

pativè *mia nowanemu* Pacificationis *Seymowi.*

quovis aliô titulô Práſki zechce nominować Spiſek, nie, zá żaden, *ulla debita Authoritate* zgromadzony Seym, ále *pro Infami & Legibus vetito Rebellium Conventiculo*, ieśli przyidźie do niego, mamy, y mieć będźiemy. A tych wſzytkich, ktorzyby *perduelli temeritate*, Poſelſkich, lub iákich Funkcyi, podiać ſię ważyli, ná to, *non pacem ullam*, ále większe zámieſzánie Oyczyźnie przynoſzace, Pártyzántow Sáſkich y Moſkiewſkich *Conventiculum*, tákowych *etiam pro incapacibus*, y ná zawſze *pro inhabilibus* do wſzytkich *in Republica* Funkcyi, dekláruiemy. Jadacych kazáć łapáć, y do Konfederáckich Sądow oddáwáć. J. WW. IchMćiom Pánom, Márſzałkowi, y Regimentárzowi, Generálnym, & *Subalternis*, pilnie zálecamy, y ten *rigor*, we wſzyſtkim *manutenere* przyrzekamy. Wſzyſtkie tudźież, ná ktore Práſki Spiſek z *Pſeudo* Elektem ſwoim, reſolwowány ieſt, *attentata*, áby Seymiki *more ſuo* pod Moſkiewſkiemi, y Sáſkiemi Woyſkámi *extorqueant*, ktorych w żadnym od Nieprzyiáćiela wolnym Woiewodztwie, iáko do tych czás niemieli, ták *ſinè vi Hoſtilium armorum*, y bez wywłoczenia z Domow ſwoich Szláchty, mieć nigdy nie mogą, *execramur & condemnamus.* Też ſame oczywiſte gwałty, ktoremi z kupami Woyſk Nieprzyiáćielſkich *moliebantur* iákieś Deputáckie Seymiki, w kilku mieyſcách, y Generał Pruſki ſkupić, Konfederácye, czyli Rekonfederácye, *uſurpativè* ták miánowáne, *Hoſtili vi & minis* wymuſzáć, y iákiś Trybunał w Piotrkowie fundować (co im *in Termino, propter probroſam Perſonarum paucitatem* nieuſzło) iáko *perduelles Actus deteſtamur. Impertinentem* tákże *Diſtributionem* od *Pſeudo*-Elektá Ich, niektorych w Koronie y W. X. Lit: wakánſow, ták Duchownych, iáko y Świeckich, *temerè & illicitè* ákceptowánych, *nullitatis* bydź dekláruiemy.

§ 28. Attentatum *Poninſkiego.*

Nieznośna *Juris Gentium Læſionem*, w Oſobie J. W. JMCi Páná *de Monti*, Poſłá Fráncuſkiego, zábránego *in Captivitatem* w Gdáńſku, *pro ſumma Reipublicæ injuria* uznawáiąc, & *deteſtando, barbarum* tudźież, Ponińſkiego, Spiſku Práſkiego Princypałá *attentatum*, ktory ważył ſię fromotnie ná Pałácu tegoż J. W. JMCi Páná Poſłá Fráncuſkiego, *violare Arma*, Nayiáśnieyſzego Krolá JMCi Fráncuſkiego, Gwarantá Tráktatu Oliwſkiego, & *Summi Aſſertoris Libertatum Noſtrarum*, iáko ſpráwiedliwie *execramur*; ták Ponińſkiego ſamego, *tanti ſceleris, contra omne fas & Jus Patratorem*, iáko zá inſzych ták wiele, ták & *pro hoc Statûs Crimine, pro infami* Kondemnuiemy, & *invindicabili Capite* dekláruiemy.

§ 29. Sądow Konfederackich uſtanowienie.

Zdáiemy tudźież, ná J. W. JMći Páná Marſzałká, z Jchmćiámi Pánámi Marſzałkámi, Duktorámi obránemi, & *cum Conſiliarijs, occurrendo* wſzelkim exceſſom, y Práktykom, *celeriorem omnis Juſtitiæ curſum*, wſzelka dyſpozycya, determinácya, y ufundowánie Juryſdykcyi Konfederáckich Rzeczypoſpolitey Sądow, *non præjudicando* iednák, nim ináczey Krol JMC, y Rzeczpoſpolitá poſtánowi, Kápturowym Sądom, ktore ieſzcze do czáſu *continuari, & ſecuritate, ac immunitate Legibus præſcripta* o Trybunáłach, *gaudere*, powinny, byleby ſię *in Cognitionem Jurium* niewdawáły, y Dekretá ktore *vim Legis ſapiunt, nullitatis* dekláruiemy, tudźież *Proceſſa illegaliter* otrzymane; *ſalvis factis, vel faciendis Diſpoſitionibus, ratione manutentionis, vel immutationis* tych Sądow Kápturowych, w Woiewodztwie Kijowſkim y Wołyńſkim. Ten záś Sąd Konfederácyi Generalney, te wſzytkie ſpráwy

ſądźić

sadźić ma, ktore w Konfederácyách Generálnych sa wyrážone. A Dekretá y Kondemnáty, *Officia Castrensia* exeqwować powinny, ktore sady dłużey trwáć nie máią, tylko poty, poki się tá Generálna Konfederácya nie zákończy.

§ 30. *Exekucya Manifestu Rzplitey, przećiw Partyzantom Moskiewskim.*

Pro Principali záś w publicznym pod czás *Electionis* Seymu Rzeczypospolitey Manifeśćie, wyrážone przećiw oczywistym Zdrayćom Oyczyzny, y Pártyzantom Moskiewskim, *pœnas & rigores* reassumuiąc; y one, *post diuturnam dilationem* słuszných kár, iák tylko *Terminus respiscentiæ* sześćiu Niedźiel *à data præsenti* minie, ná tych, ktorzy się *ultroneè* własnymi *in sua Capita* podpisali Rękámi, iáko y ná innych *notoriæ perduellionis reos, ad Executionem* przywodząc, *Forum proprium* Konfederáckie Sądy naznaczámy, gdźie *ad Instantiam* W. Instygátora *Confœderatorum Ordinum, terminô peremptoriô*, według Práwá *de perduellibus* opisanego, *sinè ullo respectu* sądzeni, *& irremissibiliter* karáni bydź máią:

§ 31. *Dekreta illegalia skassowane.*

Dekreta, kondemnáty, ná J. WW. Ichmćiow PP. Senátorow, Ministrow *Pacis & Belli, Publica Legalitate* obowiązánych Marszałkow, Duktorow, Posłow, Konsyliárzow, Pisarzow, Sekretárzow, Instygátorow, y innych *publica munia obeuntes, in exercitio* Funkcyi swoich *actualiter* zostáiacych, tákże ná Ichmćiow Pánow Woyskowych, *actualiter in opere Belli*, będących, iáko w Kápturách stawáć nie máią, ták te Dekretá, ktore mimo Práwa o Suspensách y Exemptách postánowione, stánęły, iáko y Kondemnaty *simili modo* otrzymáne, tudźież Deklarácye Práwu przećiwne, *Cassamus & annihilamus.*

§ 32. *Obwarowanie Jurium & Prærogativarum. J. W. Jm. PP. Marszałka y Regimentarza Generalnych.*

Ze záś, ile w teraźnieyszych Koniunkturách, kiedy y Nieprzyiáćioł wszytka tá iest *mensura Justitiæ, æquior qui validior*, żadney Oyczyznie Nászey przynieść nie moga folgi, áni *Consilia sinè armis*, áni *arma sinè Consilijs*; Więc ták Jáśnie Wielmożnego JMći Páná Márszałka Konfederácyi Nászey, z Ichmćiámi PP. Konsyliárzami, iáko y Jáśnie Wielmożnego Jmći Páná POTOCKIEGO, Woiewodę Kijowskiego, Regimentarzá Generálnego, Woysk Koronnych, *amore Patriæ* obliguiemy, áby *unitis animis & viribus*, bez żadnych dyfferencyi, y scyssyi, dopomagáli sobie, y nam, do rátowania *in ultimo discrimine* położoney Oyczyzny. Przeto iáko Obudwuch Jchmćiow, Márszałka, y Regimentarza, *Prærogativas & Jura tueri* przyrzekámy; ták, żeby *in Jurisdictione utriq; debita*, żadney sobie nie czynili prepedycyi, áni *in Jura sua involent*, waruiemy. Zlecámy osobliwie *omnem Curam* opátrzenia wszelkiey bespieczności Osobie, y Dostoieństwu J. K. Mći P. N. Miłośćiwego, trzymánia Fortec, *in fide & obsequio Reipublicæ*, y wszytkich Woiennych Operácyi, *plenæ Dispositioni* J. W. JMći Páná Regimentarzá Generálnego, Woysk Koronnych, áby się o wszytkim znosząc, z J. K. Mćią, y z Jmćią Pánem Márszałkiem Konfederácyi Generálney, y máiąc się, we wszystkim *dependenter* od Decyzyi Skonfederowáney Rzeczypospolitey, *prouideat*; *ne quid detrimenti Respublica patiatur.*

§. 33. *Chorągwie wyprawne Woiewodztw*

Chorągwie wyprawne wszystkich Woiewodztw, y Ziem, pod własnych Ichmćiow PP. Márszałkow, Kommendámi będące, iáko pod Generálna J. W. Jmći Páná Márszałká Nászego Generálnego władzą, *Authoritate* Generálney Nászey Konfederácyi oddáne sa, ták żadna ná Jego Ordynanse záchodźić od nikogo nie powinna tru-

dność. Osobliwie záś *pro tuenda Majestate*, y gdźie potrzebá ná Imprezę przeciw Nieprzyiáćielowi, zá Ordynansami Jego, z Woyskiem Koronnym łączyć się máią, záchowuiąc *exactissimè Disciplinam Militarem.*

§. 34. Excessivorum pœnæ

Contra Renitentes, iáko y *contra omnes excessivos*, ábsentuiącym się, czyniącym extorsye, bioracym zá miást Prowiántow pieniądze, náieżdżáiącym Dobrá, bunty w Woysku wszczynáiącym, y do zákazánych tyla Práwámi Związkow pobudzáiącym, reássumuiemy wszytkie w Artykułách Woyskowych, y Konstytucyi Koronnych Práwách, *Disciplinæ Militaris rigores, signanter* Konstytucya ná Báránowskiego Związek. *Desertores Castrorum*, wszędy inwestygowáni, łápáni, y do Obozu prowádzeni bydź máią, *Protectionem*, u nikogo *sub solutione Quingentarum Marcarum Polonicalium, in proprio Foro* Konfederáckich Sadow, mieć nie powinni; y tákowi ludźie, *inquantum* by ućiekali do Pánow swoich, tedy onych *Possessores statuere* do Woyská *tenebuntur.* Wczym *Investigationem* káżdemu pozwoliwszy, że z záłożoney *in pœnam* Summy, *medietas investiganti, medietas* Woysku *cedere* powinna, uznawamy.

§. 35. Pospolite Ruszenie.

Ieżeli záś *successu temporis*, nieuchybna pokaże się potrzebá Pospolitego Ruszenia, iáko Rzeczpospolita oddáłá ná Elekcyinym Seymie *in Manus* J. K. Mośći P. N. M. *plenam potestatem* wydánia Wići, z ktorych iuż iedne zá dwoie J. K. Mość P. N. M. *expedire* raczył, ták kiedy trzećie Wići od J. K. Mośći, álbo *in summo necessitatis Casu*, ieżeliby J. K. Mośći *præsentiam*, *justæ rationes* zátrzymywały, od Jmći Páná Nászego Generalnego Marszałká Uniwersały wyńda; Obliguiemy się *amore Patriæ*, y *solennissimè* sobie wáruiemy, (*Reassumendo* wszytkie Práwá, *& rigores* o Pospolitych Ruszeniach, tudzież *Iuramenta* Konfederácyi Nászych) że wszytkie Woiewodztwá, Ziemie, y Powiaty, pod Kommenda swoich teráźnieyszych Ichmośćiow Pánow Marszałkow, y Duktorow, álbo *in quemcunq; Casum absentiæ*, *vel renitentiæ* Marszałká, pod Kommendą Pierwszego Konsyliarza, *in apparatu Bellico*, ná czas, y mieysce náznáczone, pod Kommendę Generalną J. W. Jmći Páná Generalnego Marszałká Nászego, *observando*, *juxta præscriptum Legis*, *exactè Disciplinam Militarem*, stawiemy się.

§. 36. J. O. Xciu Jmci Prymasowi rekognicya a publico.

A że *partem aliquam Senatûs*, y niemało zacnych Osob *Equestris Ordinis*, Nieprzyiáćielska záwźiętość w Gdańsku, y po własnych Domach zábrała w niewolą, y iednych *cum summa Reipublicæ injuria*, ieszcze trzyma *sub sæva custodia*, drugim *Corporalem servitutem* zámienilá, *in fœdum tristiusq; servitium*, gdy ich do odprzysiężenia się woli swoiey, y poczćiwego sentymentu, gwałtownie, *& vilissimè*, iák świát cáły widźi, przymusilá. Więc naprzod Jáśnie Oświeconemu Xiążęćiu JMći PRYMASOWI, ktorego *Archiepiscopalis* Chárákter, Prymacyalne Dostoieństwo, *Legati Nati Sedis Apostolicæ* Preeminencya, *Primi Principis & Senatoris Reipublicæ* Dystynkcya, *Vice Regia* w Koronie y w W. X. L. *Dignitas*, *à furore hostili*, y od tákowey, *tanti fastigii* zniewagi, záslonić powinny były, winne *à publico* oddáć należy dźięki, że go Miłość, y Dobro Oyczyzny, nád własną preferuiącego wolność, y żyćie, *non Civium ardor prava jubentium, non furor sævi hostis, mente quatit solida*; ktorego

ætatis

ætatis, *ac Senectutis eminentiam dignam*, ieżeli od młodego wieku liczne, y znáczne *in Rempublicam & Eccleſiam* zaſługi, nieuſtáiące *pro Fide*, *Majeſtate*, *& Libertate* prace, zupełny *apud Status* kredyt, Uniwerſalną przeciw Oſobie Iego *Civium* miłość, nieuſzczerbiona *malignantium lingvis*, po wſzytkich ſaſiedzkich Páńſtwach y w Europie eſtymacya, *plenitudo* Biſkupich Cnot; ieżeli chwalebnie, y zbáwiennie, podczas oſtátniego, *à Faſtorum memoria*, nayſpokoynieyſzego *Interregnum*, *ſummâ Sapientiâ*, *& Prudentiâ*, prowadzone *a ViceRege in Republica* Rządy, y inſze *Meritorum tot tituli*, doſyć záſzczycáią do tych czas Oyczyznie y świátu, tá pewnie *pro Iuſtitia & Innocentia publica*, zá ſamę wolną y ſwobodną *à tota Republica* Nayiáśnieyſzego STANISŁAWA Pierwſzego, KROLA y PANA Náſzego, Piáſty Elekcyą, zá ogłoſzoną *Primatiali Oraculo*, *DEI populiq; Interprete*, według Praw Oyczyſtych Nominácyą, ſtátecznie *& fortiſſimè* do tąd poniesiona niewola, naywiękſzym u nas, y dálekich wiekow, *tanto Principi* bydź muſi záſzczytem, ktorego *Captivatio*, iáko naywiękſzą ieſt lezya cálego Narodu Polſkiego, ták *Eliberatio primæ Curæ Reipublicæ*. Należy *ex publico* dyſtyngwowana wdzięczność, y wſzytkim inſzym Bráći náſzym, *Captivis pro Libertate Patriæ*, á ſtátecznym przy poprzyſiężoney Pánu y Oyczyźnie Wierności, ktorych *addet præcipuis ventura Heroibus ætas*. A my zá uſpokoieniem da BOG Oyczyzny náſzey, *Majeſtati & Reipublicæ diſtinctim* rekommendować będźiemy.

§. 37. *O przymuſzonych przez Moſkwę ad per juria.*

Tych záś, ktorzy Práſkiemu ſpiſkowi, *ſumma vi extortum præſtiterunt* w niewoli *jurando perjurium*, iáko inwituiemy, áby *cum Republica ſentiant*, *& ad Rempublicam redeant*, ktorzy przy Nayiáśnieyſzym KROLU Jmći STANISŁAWIE Pierwſzym, od nich, y od nás wolnie obránym, *& pro Patriota Rege manutenendo*, przyſięgli, ták ieżeliby (waruy BOZE) kto z nich *longo ſervitutis uſu*, *ſervituti aſſueſceret*, y Nieprzyiaćiołom *contra Patriam*, *Libertatem* pomagał, tákowego káżdego *pro Hoſte Patriæ* dekláruiemy,

§. 38. *Miaſto Gdańſk.*

Należy, y Miáſtu J. K. Mośći y Rzeczypoſpolitey Gdańſkowi, *Inclyto Emporio*, wdzięczna od Rzeczypoſpolitey pámięć, ták przykładną záwſze, y teraz záſzczyconemu wiernośćia; ponieważ ták Wálecznym Męſtwem, z znaczną Miaſta, y Dobr ſwoich ſzkoda, przeciw powſzechnemu Nieprzyiaćielowi przy Rzeczypoſpolitey, y Nayiáśnieyſzym Pánie ſwoim obſtáwało chwalebnie, dla tego, áby przy uſpokoieniu da BOG, J. K. Mość P. N. M. y Rzeczpoſpolita, Miáſtu temu obmyślić raczyli, *fidelitatis præmia*, *nomine* náſzych Woiewodztw *inſtabimus*.

§. 39. *Skarb J. K. Mći, y Rptey.*

Ponieważ záś, J. W. J. Pan Podſkárbi W. Koronny, od ſtrony Nieprzyiaćielſkiey zábrány ieſt, y Iego *officium impeditum*; więc, niżeli *ſibi & Reipublicæ reddetur plenè*, *non præjudicando Miniſterio* Iego, według Dyſpozycyi J. K. Mći, y od tych, ktorych J. K. Mość *pro tempore* náznáczy, y poſtánowi, ták Dobra *ad Menſam Regiam*, *& adplenam Diſpoſitionem* J. K. Mći P. N. M. należące, iáko y wſzytkie Intereſſa Rzeczypoſpolitey Skárbowe, *omni fidelitate* ſprawowane bydź máią, ktorzy z nich *ſtrictum calculum Reipublicæ reddere tenebuntur*. Znoſiemy, y *rigoroſè* wáruiemy, áby áni náſz Jegomość Pan Marſzałek, áni Jegomość Pan Regimentarz Generalny, áni nikt, bez

 wyraźney

wyráźney J. K. Mośći Dyſpozycyi, *& ultra mentem* Páná, *authoritate propria*, nie ważył ſię do Ekonomii, Dobr, Komor, Zupp, Ceł ták J. K. Mośći, iáko y Rzeczypoſpolitey, zadnych dáwać áſſygnácyi, y one aggráwować, *ſub pœnis Lege præſcriptis*, á ći wſzyſcy, ktorzy do tąd z Krolewſkich y Rzeczypoſpolitey Dobr, iákie wybráli pieniądze, *Calculum* z nich oddáć, *& Proventum Coram Republica Confœderata* powinni, iáko *in publicum uſum* poſzły.

§. 40. *Partyzantſkie Dobra.* Z Partyzańtſkich záś Dobr Prowenta, dogadzaiąc cáley Rzeczypoſpolitey Intereſſom, mieć chcemy, áby *pro nullo alio uſu*, tylko ná publiczne expenſa, obrocone y ápplikowane były. A zátym zlecamy Ichmośćiom Pánom Marſzałkom, y Duktorom obránym, Woiewodztw, y Ziem, áżeby kożdy w ſwoim Woiewodztwie, y Ziemi, zá wiádomośćią Ichmośćiow Pánow Konſyliarzow, ſpecyfikácyą Dobr *Manifeſtorum Perduellium*, *a Generali Conſilio declaratorum*, podali, *cum quantitate Redituum*, *ad Archivum Generalis Confœderationis*. Do tych záś Dobr, ták Duchownych, Krolewſzczyzn, iáko y Dźiedźicznych, *Poſſeſſionatos ex Conſiliariis*, *ſive ex Concivibus poſſeſſionatis*, Woiewodztw y Ziem ſwoich, Adminiſtratorow, áby náznáczyli, ktorzy *prævijs Iuramentis*, *Calculum de perceptis proventibus & expenſis coram Iudicio Generalis Confœderationis* dáć będą powinni. Kto záś *ex Concivibus deducet in Iudicio Confœderationis*, że ma *realem ſummam*, *& Ius liquidum* ná Dobrach Partyzańtſkich, ten bliżſzy ma bydź do Adminiſtracyi tychże ſamych Dobr, *ſalva*, *modo quo ſupra*, *Calculatione & importantia* Prowentow *pro uſu publico*. Te záś prowenta, zá wiadomośćia J. W. J. Páná Marſzałká Generalnego, *cum Conſiliarijs*, ná wypráwne, y nowozáćiężne Chorągwie, płacy regularney niemaiące, zá áſſygnácyámi własnych Jchmośćiow Pánow Marſzałkow y Duktorow obránych Woiewodztw, y Ziem, obrocone y ápplikowáne bydź máią. Aby záś Ichmć PP. Marſzałkowie, y Duktorowie Woiewodztw, y Ziem, tego przeſtrzegáli, żeby nád ſame Intráty Dworſkie, do Pánow y Poſſeſſorow náleżące, nic więcey, *non exigatur*, y żeby poddáni wſzelką wygodę mieli, á to, áby podátki publiczne Rzeczypoſpolitey nie upadáły, *Conſcientias* Ichmćiow obliguiemy. Tym záś Ichmćiom, ktorzy Summy iákie máią *ante Manifeſtationem in Comitijs Electionis factam*, ná Pártyzáńtſkich Dobrach, áſſekurowáne, y zápiſane, y tym ktorzy do nich ſpráwiedliwe *coram Judicio Generalis Confœderationis*, *vel Mareſchalcorum*, *& Ductorum propriorum*, *reproducent* pretenſye, záległe Woiewodzkie podátki, Pogłowne zátrzymáne, ták ordynáryine od Oſob, iáko y od Urzędow, *ante omnia*, áby ná tych Summách, Prowentách, Prowizyách, záległych Woiewodzkich Podatkách, zátrzymánych Pogłownych, nie ſzkodowáli, *unanimi Conſenſu* waruiemy.

§ 41. *Kommiſſya Kurlandzka.* Kommiſſya Kurlandzka *vigore* Konſtytucyi *Anni* 1726. expedyowáną, *Pactis Conventis* Jego K. Mći, *& Authoritate* Seymu *Electionis* obwárowáną, *in toto manutenendo*, ponieważ tylko zálimitowána ieſt do czáſu, w ktorey *ſuum ſortietur effectum*, więc zákończenie oney przez tychże Ichmćiow Pánow Kommiſſarzow, ktorzy *in ſupradicta Conſtitutione* ſpecyfikowáni ſą, aſſekuruiemy, á *Subſtitutionem* nowych Kommiſſarzow *in locum demortuorum*, *aut ob perduellionem*, *Functionis hujus incapacium*, *in Manus* J. K. MCi oddáiemy. *Poſt ſera* záś *Fata vivent*is Prin-

us Principis, (ktorego *Jura & Prærogativæ* według Konſtytucyi Feudálnych, *in ſalvo & tuto, ad vitæ tempora* zoſtawáć máią,) ták Jego K. Mość, P. Náſz Miłościwy, iáko y przyſzli Krolowie Polſcy, przy inſzych tytułach, *etiam titulum* Xiążęcia Kurlándzkiego záżywáć máia.

§ 42. *Manifeſt Rzpltey przeciw Dworowi Wiedeńſkiemu.*

Gdy záś w tákowey, w iákiey teraz Rzeczpoſpolita Náſza znayduie ſię Sytuácyi, Swiát to cały uznáie, y bez żadney *partialitatis* noty, ſpráwiedliwie ſądzi, że oſobliwie ná Dwor Wiedeńſki, ktory ieſt *Noſtrorum Fons, & origo malorum*, ſłuſznego mamy oczywiſte przyczyny żału, więc tego *publici doloris ſenſum*, áni możemy, áni dáley godzi ſię nam zátáić. Czekaliśmy długa do tad ćierpliwośćia, reſpektuiacą tylko, ná dawnieyſze Rzeczypoſpolitey Náſzey z Nayiáśnieyſzym Domem Auſtryáckim przyiáźni, azáliż *tandem* Ceſarz JMC, ták ćięſzka zważywſzy, ktora wolnemu, á niewinnemu Narodowi, *manifeſtè cauſavit* krzywdę, zważywſzy tudzież ták ſzkodliwe ſwoim oſobliwie Intereſſom ſkutki, podnieſioney przećiwko ſobie, przez Gwarántow, Przyiáćioł y Kolligátów Naſzych, *pro defendendis Noſtris Libertatibus* Woyny, támuiąc dálſzego krwi Chrześćiáńſkiey rozlánia, ná propozycye *Indifferentium Potentiarum*, powolne nákloni ucho, á tym ſamym Nas, y cały Swiát Chrześćiáński uſpokoić zechce. Teraz gdy do tych czas, ieſzcze *reales effectus*, ták ſpráwiedliwey Náſzey nie widźiemy nádźiei, oświádczámy ſię náprzod ná Generálnym tym Korony Polſkiey, *& per Delegatos* W. X. L. Kongreſśie, *ex Voto & Conſenſu Omnium*, że *inquantum* Ceſarz IMć tey Jeſienney Kampánij nákloniony będzie, *ad Conditiones Pacis*, tedy y My iákośmy do tad ieſzcze *ulla hoſtilitate & repreſſalibus* nieſzli, ták y potym, *ab hoſtilitate & repreſſalibus* (obwarowawſzy wprzody, tám *internis* u Nas *Diſpoſitionibus*, iáko y Gwarancya przyiáźnych Nam Potencyi, *à ſimilibus* Dworu Wiedeńſkiego *conatibus*, ná potym Wolności Náſze) ſuperſedować będźiemy. Jeżeli záś Ceſarz IMć Kontynuowánia dálſzego nád tę leśienna Kampánią niepokoiu, ták u Nas *per ſubordinatas Potentias*, iáko y z Kolligatámi Náſzemi záłożył plantę; Proteſtuiemy ſię, Mánifeſtuiemy przed Swiátem Cálym, że *in tantum ad quærendos naturalis Defenſionis modos, & Actus hoſtiles* przymuſzeni będziemy, *in quantum* wſzyſcy *pro Summo & Primo Authore* wſzelkich nieſzczęśliwośći Oyczyzny Náſzey, Ceſarza IMći ſpráwiedliwie uznaiemy.

Zoſtáwuiemy *Judicio Publico*, Europy cáley, iákie *motiva* determinowały Ceſarza IMći do proponowánia *imperiosè* Narodowi Wolnemu, Nayiáśnieyſzego Krolá IMći STANISŁAWA Exkluzyi, nie práktykowáney nigdy *in Libro Regno*, y wſzytkie Wolności Naſze *à Cardinibus funditùs* wzruſzaiacey. *Non vulgamus* Oppozycyi tey, Wiedeńſkiego Dworu, *vera Arcana*, y rzetelnych przyczyn, doſyć wiádomych, y iawnych Swiátu, nie reprezentuiemy náwet, krzywdy, nieſprawiedliwośći, y gwáłtu, ktory nam Ceſarz IMć czyni, *liberrimæ ab ævo Genti*; widźi to káżdy, że tá Krolow Polſkich nigdy nie áttentowana, teraz dopiero, *nullo Jure, nullo Exemplo*, wznowiona Exkluzya, nie pochodźi z tad tylko, że Ceſarz IMć umyślił *petere Auguſtiſſimam Domum Galliæ, in Perſona* Nayiáśnieyſzego Oycá, Nayiáśnieyſzey Krolowey Ieymći Fráncuſkiey, ktora to Kolligácya ſamą Oyczyznę Náſzę, *tantis Ornamentis & emolumentis cumulat.* Nie ztad

tylko wypływa, że Dwor Wiedeński *Promocya*, do Tronu Polskiego kontentować zámyślił, *prætensiones* Sáskiego Domu, do Austryáckich Dziedźictw; Ale Gwałtowna tá *Electorali Populo* Cesarza IMći oppozycya, ztąd pryncypálnie *veram ducit Originem*, żeby aspiruiąca záwsze *ad Universale Imperium* Austryácka Potencya, odpartá mocno od Záchodnich, y Południowych, w Nászych Północnych Páństwách, mogłá *altas radices figere*; żeby Rzeczposp. pod Niemieckiemi rządámi, czyli *in libero per Poloniam transitu* do Węgier, *& ad Imperium* Woysk skolligowánych Moskiewskich, czy w Gránicznych, czy w inszych Interessách, hołdowałá Wiedeńskim ukazom, żeby Sáskiemu Domowi, ile *pro Jure cesso*, w Polszcze, y Litwie ugruntować Sukcessya, żeby powydártey Czechom, y Węgrom Wolności, taż Austryácka Ręká. przez Niemcow y Wolnościom Nászym *æternam cladem adferat.*

Koloryzowano prawdźiwe te Cesarza Imći ná oppressya Wolney Nászey Elekcyi *unicè* determinuiące, *violentæ oppositionis* przyczyny, *titulo defensionis Legum & Libertatum Nostrarum*, ktore iák *malignè* do swoich interpretowáno intencyi, przez niektore ná to zákupione subiektá, niewchodząc *in disquisitionem*, (iáko żadney racyi *ulli Authoritati* iustyfikowánia się niemamy) niechay będą *cujuscunq*; *tenoris* Prawa Nász,co Wiedeńskiemu Dworowi,lub Moskiewskiemu do tego? Wdawać się *internè* u Nas *in cognitionem,trutinam, & defensionem* Praw Nászych? ktorych stánowienie *intra*, iáko nigdy nie należáło do nich, ták bez ich,nigdy *à Republica* nieproszoney, y owszem *pro vili servitij titulo*, poczytáney Protekcyi, cále záwsze *intra* obeyść się, y powinny, y moga. Káżda ná Swiećie *Suprema & Independens* Potencya, má tę, bez dołożenia się nikogo, *potestatem, suas condendi, suas antiquandi Leges*; Zátym y Rzeczpospolita Nász, áni Cesarzowi, áni żadney ná Swiećie Potencyi, *rationem reddere non tenetur*, iákie sobie stánowi Práwá, y co z niemi, czynić ley się podoba. Pod temi *Legum asserendarum*, tudźież iákieyśi Gwarrancyi, nigdy *à Republica* nieznaney, y niesłychány, nie máiącemi *ullum fundamentum, æquitatem ullam*, pretextámi, Polska, w Wiedniu y w Petersburgu ułożonemu, a wyprzyśiężonemu od Cáley Rzeczypospolitey Konkurrentowi,chćiáno ássekurować Koronę.

Ze Całá Rzeczpospolita ná Generálney Konfederácyi, *Voto unanimi ejuravit, & exclusit*, Cudzoźiemca od Tronu,to,bynaymniey Cesarza IMći odwieść od swoiey Imprezy nie mogło, że Xiążęciu Saskiemu, záwartym *in post, eo fine* Tráktátem, swoię do Tronu Polskiego, deklárował *Promocyą* iák ćięszka *& qua injuria, Liberæ & pro Rege Patriota Confœderatæ Genti*, nástępuiące pokazały skutki.

Ieżeli záś Cesarska Potencya, mocna Nayiáśnieyszych Kolligatow nászych, od Oyczyzny nászey do tąd odwrocona dywersya, własnych przećiwko nam niemogłá sił zażyć, zażyłá iuż wiadomo świátu, gdy przećiw niewinnemu, y niezáczepiaiącemu Krolestwu nászemu, *ad executionem* Projektow swoich, *immisit* skolligowaney z soba Potencyi Moskiewskiey y Sáskiey Woyská. Dáie ustáwicznie, y przez Slasko *liberum* Nieprzyiaćielowi nászemu *Passum, favet*, y dopamaga, we wszytkim wyprzyśiężonemu od Rzeczypospolitey, swoią tylko fakcyą, *Intruso* do Korony *Pseudo-Electo*, idźie

do, idźie *ultima Hoſtilitate* przećiwko całey Rzeczypoſpolitey ſprzyſięgley *pro Rege Indigena*, y obránemu od niey wolnie Nayiáśnieyſzemu Krolowi Jmći STANISŁAWOWI Pierwſzemu.

Ták oczywiſte Ceſarza Jmći ná wolność náſzę náſtępowanie, tym nam ſię nieznośnieyſze zdáie, im w świeżſzey ieſt u świátá Chrześćiáńſkiego pámięći, po tylu inſzych, Nayiáśnieyſzemu Domowi Auſtryackiemu od Rzeczypoſpolitey świadczonych przyiaźni dowodach, *quantum Reſpublica*, ná tenczas Auſtryacką wdzięcznośćia, názwana *Salvatrix*, *præſtitit* eliberowanemu *ab ultimo interitu*, ſzábłą Polſką Wiedniowi. *Repreſſalia* tedy *contra tam hoſtiles actus*, zá ſłuſzne y ſpráwiedliwe *naturalis defenſionis media*, *unanimi Omnium conſenſu* ſądźiemy.

A zátym ieżeli przed tey leſienney zákończeniem kampanij, Ceſarz Jegomość wyprowadzaiąc te, ktore do nas wprowadźił Woyſką, *tranquillitatem* náſzey Oyczyźnie niewroći, *in eum caſum*, *tanquam contra communem Patriæ noſtræ Hoſtem*, *dandi Repreſſalia*, y onych náznáczenia czáſu, mieyſca y ſpoſobu, J. W. JM Pánu Marſzałkowi náſzemu Generalnemu, *cum ſuis Conſiliarijs*, *Communicato Conſilio*, z J. W. J. P. Regimentarzem Generalnym Woyſk Koronnych z I. WW. IchMM. PP. Marſzałkiem y Regimentarzem Generalnym W. X. L. ſkonfederowanymi, *plenam poteſtatem* dáiemy.

§ 43. Poſtulata Reij ublicæ do Oyca Swiętego.

A że Oyciec Swięty, iáko *ſummus DEI in Terris Vicarius*, oraz *OEcumenicus Regum & Regnorum Pater*, ták przez I. W. I. X. Nuncyuſza ſwoiego *Præſentem*, *& Benedicentem Noſtro Electorali Campo*, iáko też, *per Paterna Officia*, ſwoiey własney Apoſtolſkiey Ręki, w Liśćie do Nayiáśnieyſzego Krolá Jmći piſanym, y ná Krolewſka Nayiáśnieyſzego Páná Náſzego STANISŁAWA Pierwſzego Oſobę, y ná cáłe Kroleſtwo náſze, Błogoſłáwieńſtwa ſwoie *copioſè effundere*, y temuż I. W. I. X. Nuncyuſzowi *expreſſe mandare* ráczył, áby z należytą *Majeſtatis* rekognicyą, *& cum Benedictionibus Apoſtolica Authoritate collatis*, iechał nieodwłocznie do Nayiáśnieyſzego Náſzego KROLA IMCI, więc zá to, naprzod *cum Filialibus Apoſtolicorum Pedum Oſculis*, Iego świątobliwośći nayniżſze oddáiemy dźięki. Upraſzamy tudźieſż *unitis votis & animis*, o nieuſtanną *Benedictionum Paternarum* Kontynuacya, nád Nayiáśnieyſzym Pánem náſzym, y nád Skonfederowaną Rzeczpoſpolitą. Ktore to *ſupplicia vota*, *nomine Noſtrûm Omnium*, *Sanctæ Apoſtolicæ Sedi*, z excerptem, z tey Náſzey Konfederácyi, ták *præſentis Articuli*, iáko *Articuli*, w ktorym Rzeczpoſpolita oddáie I. K. Mći *plenam poteſtatem* rozdáwania wakanſow, máią donieść I. W. IMC Pan Marſzałek Generalny, y I. W. IMC. Pan Woiewodá Lubelſki, iáko *a Republica ad tractandum cum Romana Curia* náznáczony, ktorzy *ex Voto* cáłey Rzeczypoſpolitey Náſzey, zá Nácyonalnym Krolem, *juxta Legis Divinæ placita*, *ſacroſanctè* y dobrowolnie ſprzyſięgley, upraſzać *humillimis votis ſuam Sanctitatem* będą, áby naprzod *ſcandaloſæ temeritati*, niektorych ludźi, ktorzy ſię *in Reſolutiones*, *Legi Divinæ Contrarias*, *circà noſtrum Iuramentum publicum*, z wielkim zgorſzeniem nieprzyiaćioł Wiáry Náſzey Swiętey, wdáwać śmieli, *Authoritate Apoſtolica occurrere*, áby (ponieważ *Reſpublica plenum Iuris Regalis exercitium* oddáie I. K. Mći) Iego świątobliwość, *Nominationes Regias* ná Biſkupſtwa, Opáctwa, y inſze *Beneficia Paternè*

ákceptować, áby Protektorá *Nationis Polonæ ad Vota Sereniſſimi Regis & Reipublicæ* odmienić, áby pełne fałſzu reprezentácye, ktore Pártyzanći Fakcyi, y Woyſk Moſkiewſkich, y Sáſkich nieprzyiaźnych Religiy náſzey, tudźiesz *Concives noſtri* w Gdańſku *ad perjuria* przymuſzeni czynią, *Aſſiſtrice Apoſtolicæ Sedi Sapientiâ, diſcernere & reſpuere*, aby Biſkupow, Krákowſkiego y Poznańſkiego, *incendiarios* cáley tey w náſzey Oyczyźnie, *& in Chriſtianitate* woyny, y zá to, że *involarunt in Jus Primatiale, Excommunicationi Papali Sixti Quinti* podpádáiących, ſkutecznie *compeſcere*, áby *pro principali* o Eliberácyą z niewoli Xiążęcia Imći Prymaſa Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego, *Sedis Apoſtolicæ Legati Nati, optimè de Eccleſia & Republica Meriti, Authoritatem Pontificiam interponere* raczył.

§. 43. *Poſelſtwo in Caſum Traktatow.*

Kiedykolwiek záś Pan BOG nátchnie Panow Chrześćiáńſkich Sercá, że do zgody Generálney miedzy Námi, wraz z Kolligatámi Náſzemi, y miedzy Nieprzyiáćioły powſzechnemi przyidźie, ponieważ tá *Tranquillitatis publicæ* determinácya, *à DEO futuri temporis Arbitro* dependuie, więc ktorykolwiek czás, y mieyſce ná Generálny da BOG Tráktat, miedzy Woynę prowádzącymi Potencyámi, ſkoncertowány będźie. Náznáczamy *eo finè ab Ordinibus Reipublicæ Confœderatæ, Regio, Senatorio, & Equeſtri, ad tractandum & Concludendum, Nomine Reipublicæ, cum Contractantibus Potentijs, & Plenipotentiarijs earum, ſalva Ratihabitione Reipublicæ*, Poſła, *Plenipotentiarium* I. W. IMći Páná IERZEGO ná Ożarowie OZAROWSKIEGO, Obożnego Wielkiego Koronnego, Marſzałka Prześwietnego Woiewodztwá Krákowſkiego Skonfederowánego, Nowomieyſkiego, Drugińſkiego, &c. Stároſtę, Generała Maiora Woyſk I. K. Mości y Rzeczypoſpolitey &c. ktorego wſzytkie *ſingulari æſtimatione* dyſtyngwowane *in Republica, Togâ & Sagô* Funkcye, y chwalebne záwſze *pro Majeſtate & Libertate* zaſługi y prace, *Conſtans Zelus, Conſummata Prudentiâ, & Capacitas in eo gradu* zupełnego kredytu, w náſzey lokowały Oyczyźnie, że Imći *plenam Nomine Noſtri agendi & concludendi poteſtatem* I. K. MC P. N. M. y Rzeczpoſpolita konkredytuie. *In omnem* záś *caſum* odwłoki, lub niedoyśćia Generalnego Tráktátu, tenże legomość Pan *Legatus Plenipotentiarius* náſz, zlecamy, áby tráktował *de ſubſidio, de diverſione armorum Hoſtilium*, przez przyiáźnych nam ſąſiadow, *& de concludendo*, ná teráźnieyſzą Woynę, *Fœdere Belli defenſivi & offenſivi*, y one *concludat*, miedzy Nayiáśnieyſzą Korona Francuſka, y Nayiáśnieyſzemi ſkolligowanymi Potencyami, á miedzy Rzeczapoſpolitą Náſzą, przećiw powſzechnym Nieprzyiaćiołom náſzym, do czego tákże, *plenam poteſtatem* Imći dáiemy, ktory to legomość Pan Poſeł Plenipotencyaryuſz Náſz, ták do Tráktátu Generalnego, kiedykolwiek do ſkutku przyidźie, iáko *in caſum* dalſzey Woyny, *ad concludenda Fœdera* z Nayiáśnieyſza Korona Francuſka, *cum Colligatis Potentijs*, wſzytkie do ſwoich Legacyi Inſtrumenta potrzebne y Inſtrukcye od I. K. Mći y od Rzeczypoſpolitey Skonfederowaney odebrać ma.

§. 44. *Negocyacya cum Maritimis Potentijs.*

Kiedy tudźiesz Nayiáśnieyſze *Maritimæ* Potencye, Angielſka y Hollenderſka, *pro ſalutari Pacis Univerſalis opere*, chwalebnie práćuią, áby zá náſzemi Wolnośćiami, y przećiw náſzym Wolnośćiom, *Belligerantes* pogodźić; więc y my cáley Rzeczypoſpolitey *Confœderati Ordines* zlecamy, wzwyż náznáczonemu Imći Pánu Poſłowi náſzemu,

ſzemu, *ad Tractatum Generalem Plenipotentiario*, áby *Mentem hanc* Konfederácyi náſzey Generalney, donioſł y oświadczył przerzeczonym Nayiáśnieyſzym Potencyom *Mediatricibus*, że iáko widzą gwałt y krzywdę Náſzę, ktorą od Ceſarza JMći ćierpiemy, przez áttentowáną od Niego, *nullo Jure* Krolow Náſzych exkluzyą, y przez wprowadzone od Niego w Náſze Kroleſtwo, z nim ſkolligowane, á Nam Nieprzyiáćielſkie Woyſka, od ktorych to Imprez przed Náſzym *Electionis* Seymem *Celſi & Præpotentes Hollandiæ Ordines*, Ceſarza JMći doſyć *favore Libertatis Noſtræ*, uśiłowały odwieść; ták, tę tylko, Uniwerſalnego pokoiu plantę, *pro amicis, utriusq;* *Potentiæ* z publiczną wdzięcznośćią Náſza, uznamy *Officijs*, ktora Nayiáśnieyſzemu KROLOWI JMći STANISŁAWOWI Pierwſzemu P. N. M. *pacificam Poſſeſſionem Throni*, Oyczyźnie Náſzey *Evacuationem* Woyſk Nieprzyiáćielſkich, *cum refuſione damnorum* przez nie *cauſatorum*, Nam y ſukceſſorom Náſzym, *plenam eligendi Regis Libertatem*, *cum excluſione perpetua præſentis uſurpationis* aſſekuruie.

§. 45. Ablegatio inſtantanea *do Nay Krola Imći Francuſkie go.*

Inſtantaneè záś, do Nayiáśnieyſzego KROLA JMći Fráncuſkiego, oſobliwego Defenſora Wolnośći Náſzey, Nam od BOGA prowidowánego, náznáczamy Ablegatá *à Confœderatis Ordinibus Regni*, J. W. JMći Páná JANA ná Jábłonowie JABŁONOWSKIEGO, Kommiſſarza, Plenipotencyarza do Generálney Konfederácyi, *à Sacra Regia Majeſtate* deſtynowánego, Buſkiego, Korśiáńſkiego Śtároſtę. Zlecáiąc, áby *Nomine totius Reipublicæ Confœderatæ*, Nayiáśnieyſzemu Krolowi IMći Fráncuſkiemu (oświádczywſzy, *gratam recognitionem Statuum*) podźiękował, zá nieporownane przećiwko Nayiáśnieyſzemu Krolowi IMći STANISŁAWOWI Pierwſzemu P. N. M. y Rzeczypoſpolitey przyiáźni, y przychylnośći dowody, *& deferat de Actis* Generálney Konfederácyi Stánow Rzeczypoſpolitey, tudźież áby *expoſcat & agat*, o potrzebne J. K. Mośći y Rzeczypoſpolitey *ſubſidia, & proponat* Ligę, ktorą ma konkludować, *Legatus Plenipotentiarius à Republica deſignatus.* Ktory to JMć Pan Ablegat Náſz, *à Majeſtate & Confœderata Republica* Expedycyą odbierze.

§. 46. *Poſelſtwo do Nayiaſ. Porty.*

Aże Nayiáśnieyſza Ottomáńſká Portá, y przyiázni ku Nayiáśnieyſzemu Krolowi Náſzemu STANISŁAWOWI Pierwſzemu, *& perpetuorum fœderum cum Republica*, dobrey, tudźież y nieodmienney Hármonij, nie tylko żadney niezoſtáwuie nam wątpliwośći, ále też y konwinkuiące o ſentymentách Jey, nam pokázuie dowody; Więc ná podźiękowánie *Nomine* Krolá IMći, *& Confœderatæ totius Reipublicæ*, zá ták pożądáne ku Nam dyſpozycye, oráz przy reprezentácyi, iáko Tráktát Prutſki z Moſkwą uſtánowiony, teraz ieſt oczywiśćie od Moſkiewſkiey złamany Potencyi, kiedy Moſkwę obliguiący Artykuł, że wiecznemi czáſy do Intereſſow Polſkich Moſkwa wdawáć ſię niemiáłá, y niemogła nigdy pod żadnym pretextem Woyſk ſwoich w Polſkie wprowadzáć Granice, teraz *notabili perfidia*, bez żadnego ná Prześwietney Porry Powagę względu, zgwałcony, y zdeptány zoſtał, co donoſząc *Nomine Fœderatæ Reipublicæ*, y o zemſtę nád Wiárołomcámi, przez ſpráwiedliwą y potężną w ich kráiu diwerſyą, *inſtando*, naznáczamy, *ab ijſdem tribus Reipublicæ Confœderatæ Ordinibus, Regio, Senatorio, & Equeſtri* Poſłá *Plenipotentiarium*, *ad tractandum & concludendum Nomine Reipublicæ* z Prześwietną Portą J. W. IMći, P.

FRANCISZKA POTOCKIEGO Marszałka Woiewodztwá Belskiego, Stároſtę Belskiego, ktoremu to I.W. IMći Pánu Posłowi Nászemu *Plenipotentiario*, wszystkie potrzebne Instrumenta, y Instrukcye I. K. Mość *cum Confœderatis Statibus sine mora consignabit.*

§. 47. *Poselstwo do Nayiaś. Koron Szwedzkiey y Dunskiey.*

Do Nayiáśnieyszych Kroleſtw, Szwedzkiego y Duńskiego naznáczamy Posłá, *Plenipotentiarium*, J.W. JMći P. PIOTRA SAPIEHE, Stolniká W. X. Lit: ták Oyczyznie własney, *meritis & gloriosè gestis Functionibus*, iáko y *Exteris*, zászczyconego, ktoremu *ad negotiationem & Conclusionem Tractatûs* z temi Nayiáśnieyszymi Potencyámi, gwoli teráźnieyszych okoliczności *plenariam Potestatem salva rati habitione per Rempublicam* oddáiemy, á J. K. Mość P. N. Miłośćiwy, y JMć Pan Marszałek *Confœderatorum Ordinum requisita omnia* Temuż JMći Pánu Posłowi Nászemu *providebunt.*

§. 48. *Ablegacya do Nayiaś. Hana Tatarskiego.*

Posłánemu, *providè* od J. K. Mći Ablegátowi do Nayiáśnieyszego Haná Jmći Tátárskiego, Jmći *P.* JANOWI JABŁONOWSKIEMU, Stárośćie Czehryńskiemu, *Insigni Zelo & fide Majestati & Reipublicæ* służącemu, dáiemy táka moc *agendi, & concludendi* z Nayiáśnieyszym Hánem JMćia, *cum Amico & Fœderato Nostro*, iáko J. Krolewska Mość przez swoię, á My przez osobna Instrukcya od Imći Páná Generálnego Marszałká podpisána opisaliśmy.

§. 49. *Poselstway Ablegacye insze.*

Inszych záś Ich-Mćiow Pánow Posłow, Ablegátow, Rezydentow, do tych, y do inszych *pro opportunitate* Potencyi, naznáczenia, J. K. Mći, *cum supradicto Consilio*, też *plenam* zdáiemy *Potestatem*: iáko y Imći Pánu Marszałkowi Nászemu, *cum suo Consilio in absentia Majestatis, & in urgenti necessitatis Casu.*

§. 50. *Posłowie do J. K. Mći. P. N. Miłośćiw.*

Ktore wszytkie Generálney nászey Konfederácyi Akta, áby iáko nayprędzey do wiádomości J. K. Mći Páná Nászego Miłośćiwego doszły, y Manutencya ássekurowána nam iuż *Regio Diplomate mercantur*, náznaczámy od Generálney nászey Konfederácyi, do I. K. Mći Páná Nászego Miłośćiwego, WW. Ichmćiow Pánow Posłow, *Zelo & fide erga Majestatem & Rempublicam commendatissimos*, to iest: Ichmćiow Pánow Stániſława Swidźińskiego, Rádomskiego, Stároſtę, Marszałká Konfederácyi Woiewodzowá Bracławskiego, Fráncíszká Dziduszyckiego, Chorążego Lwowskiego, Iozefa Rossnowskiego! Stolniká Sanockiego, Stániſława Sługockiego Stolniká Chełmskiego, Wáleryána Trembińskiego, Podczászego Łukowskiego, Hieronima Wielopolskiego, Stároſtę Zarnowieckiego, Káietána, Hrábię Tárnowskiego, z Prowincyi Małopolskiey. Tudźież Ichmćiow Pánow Andrzeia Páledzkiego, Chorążego Bydgowskiego, Marszałká Konfederácyi, Woiewodztw Poznańskiego, y Káliskiego, Ignácego Cieszkowskiego, Kasztellanicá Sochaczewskiego, *Marszałká* Ziemie Liwskiey, Káźimierzá Dabskiego Stolniká Brzeskiego Kuiáwskiego, Iozefá Podoskiego Stároſtę Dobrzyńskiego, Woyćiechá *Miáskowskiego* Stároſtę Gębickiego, Woyćiecha Hrábię z Bnina Opáliński ego, láná Nakwaskiego Woyskiego, Wyszogrodzkiego!, z Prowincyi Wielkopolskiey. Ktorzy tę Generálney Nászey Konfederácyi Uniwersálnym wszystkich Nas Konsensem ápprobowána, máia donieść Rezolucya.

§. 51. *Exercitium Distri-*

Ze ponieważ, *ad Solennem Cæremoniam* Koronácyi, w teráźnieyszych Koniunkturách nieprzychodźi, kiedy *urgentiores necessitates occupatam tenent Rempublicam*, zważáiąc záś ná przećiwko, *usurpatoris Pseudo-Coro-*

Pot

do-Coronati, ktore w Oyczyznie náſzey iuż ſię waży czynić *ludibria*, w rozdáwaniu należacych do Dyſpozycyi Krolow náſzych wakánſow, *quô vanô illiciô*, uśiłuie rekompenſować, y przyćiągnąć do ſiebie, ſame tylko *venalia Capita*, zátym, przećiw tákowey Uzurpatora śmiáłości, niewidźiemy *promptius & efficacius remedium*, iáko, ażeby w tym rázie *Independens Domina Jurium ſuorum Reſpublica*, *Supremô ſuô Jure utatur*, oddáiac w ręce I.K.*Mości* P. N. *Miłościwego*, moc *Diſtributivæ Juſtitiæ.* Przeto *in fundamento Supremæ & Independentis Poteſtatis*, ſubordynowáney ſámemu BOGU, od ktorego *emanat, vi cujus Poteſtatis* Páni Praw ſwoich Rzeczpoſpolita, wſzyſtkie ſwoie obrzadki, zwyczáie, y Dyſpozycye, záwſze *intuitu* ſwoiego większego Dobra, *juxtà exigentiam temporis* ákkomodować, y powinna y zwykła. *My* wſzyſcy Stány, MARSZAŁEK Generálny, Senátorowie, wſzyſtkich Prześwietnych Woiewodztw Marſzałkowie, Duktorowie, Konſyliarze, Dygnitárze, Rycerſtwo, zważywſzy to náprzod, że Krolowie náśi *in virtute & vigore* ſamey Wolney y zgodney Elekcyi, zoſtáią *inabitabiles Poſſeſſores Jurium Majeſtatis*, á że tylko *merum Exercitium eorundem Jurium ad Cæremonialem Coronationis Actum* zwykłá odkładáć Rzeczpoſpolita, zważywſzy tudźież, niepráktykowáne nigdy od wiekow po żadney Elekcyi, iáko po teráźnieyſzey, záwźiętego ná nas Sąſiedztwá gwałty, y oſtátnie ná Wolność, y kárki náſze, *per Uſurpatorem* náſtępowánia ſpoſoby, zmiárkowawſzy ná oſtátek, wſzyſtkie złe z dylácyi, pożyteczne záś *publico* Konſekwencye z otworzenia *Diſtributivæ Juſtitiæ.* Więc I.K.Mości P.N. Miłościwemu, przez wolna y zgodna Elekcya, *in Poſſeſſione Jurium Majeſtatis inſeparabili* od Doſtoieńſtwá ſwego zoſtáiącemu, ażeby zá ſzczęśliwym I.K.Mći, w Gránice Náſze przybyćiem, *etiam ad plenũ Exercitiũ Juris, Diſtributivæ Juſtitiæ*, wſzelkich Duchownych, *Civilium*, y Woyſkowych Wakánſow, według Praw dawnych y mieśięcy Zołnierſkich, przyſtąpił, reaſſumuiąc wſzytkie o rozdáwániu Wakanſow Prawá, *Univerſali Conſenſu*, zupełna moc oddáiemy. Y tákowe, ktore od I.K. Mći, czy Duchowne, czy Swieckie Wakanſe rozdáne będą, áby káżdy *in tranquilla & ſecura Poſſeſſione* onychże ná záwſze zoſtawał, *omnem Manutentionem mutuam, Sacroſanctè* ſobie przyrzekámy. Jeżeliby záś od tych, ktorzy od *Pſeudo* Elektá, iákie pobráli Wakánſe, czy Duchowne, czy Swieckie, (zá co ich, *pro incapacibus* do tychże Wakánſow dekláruiemy,) miałá iáka záchodźić przeſzkodá, tedy *veri Poſſeſſores* onychże, *uti debent modis Lege præſcriptis*, Ponieważ ná przeſzłym *Convocationis* Seymie *præcautum*, áby *Miniſteriá Belli & Pacis*, ná naypierwſzym Seymie, lub żeby záraz po niedoſzłym *quocunq; Caſu* pierwſzym Seymie, oddawáne były. Więc My *Authoritate* tegoż Walnego cáley Korony Polſkiey, *& per Delegatos* W.X.Lit: Ziázdu, *ſignanter* oddánia Pieczęći, Iego Krolewſkiey Mości *plenam Poteſtatem* dáiemy. Co *fuſus* zlecámy Ichćiom Pánom Poſłom. To też, *quam ſolenniſſimè præcavemus*, że tákowa w ták Extráordynáryiney Koniunkturze, *& ex juſtiſſimis motivis* ná ten ieden raz, pozwolona *Conſvetudinis Diſpenſatio, in futurum Legi Conſvetudinariæ*, bynaymniey *derogare & præjudicare* nie ma, áni przyſzłemu da BOG *Coronationis* Seymowi.

Sancitum ſingulariter wprowadzenia przez J. K. Mość Woyſk Auxyliarnych, ná teráźnieyſzą *præciſe Patriæ Periclitantis* obronę, *in integro*

butivæ Juſtitiæ oddane wręce J. K. M. P. N. Miłościwe.

§. 52. Woyſka Au

xyliarne J. K. Mći y Rzeczypospolity.

integro manutenemus, To Jchmość Pánowie Posłowie náśi J. K. Mći y Punktá w Instrukcyi wyrážone donioższy, *hæc Vota insuper* Serc Nászych J. K. Mći reprezentować będą, żeby przecudowna záwsze nád Nayiáśnieyszą Iego Osobą y dáley skutecznie, *Dextera Domini faciat virtutem, Dextera Domini exaltet illum*, poki ći *non fuerint confusi*, ktorzy ták niewykompárowanemu wiekámi Pánu, *quæsiverunt mala.*

§. 53. *Posłowie do W. X. L.*

Ze záś y W. X. L. *sensus salutares* Generalney Konfederácyi swoiey, *sub glorioſiſſima Directione & Zelo*, J. W. J. Páná OGIŃSKIEGO Woiewody Witebskiego, Marszałká Generalnego, W. X. L. ustánowioney, Nam *per Digniſſimos Delegatos suos*, WW. Ichmćiow Pánow Jana Odáchowskiego Skárbnego W. X. L. Máteusza Marcinkiewicza, Sędźiego Ziemskiego Upitskiego, *Consiliarios*, Kommunikować, y z námi *indiſſolubilem Unionem* we wszytkim przy Nayiáśnieyszym KROLU IMći STANISŁAWIE Pierwszym, y przy powszechnych Wolnośćiach nászych *testari* raczyło, zá ten Bráterski áffekt, *pro Acceſſu & indiviſo animorum nexu, ac pro incomparabili Zelo*, iák nayobleniey dźiękuiąc, y o tę nierozerwaną *in prosperis & adversis* Obrad y sił Unią, na dáley, *instantiſſimè* upraszaiąc, *cum relatione Actorum* náznáczamy zacnych y godnych Ichmćiow Pánow Posłow, to iest Ichmćiow Pánow Michálá Szydłowskiego Chorążego Płockiego, Konsyliarza Woiewodztwa Łęczyckiego, Stefana Trembińskiego Stolniká Trembowolskiego.

§. 54. *Konfederacya W. X. L.*

Konfederácya Prowincyi W. X. L. *Diplomate Regio* approbowana, ponieważ przez Delegowanych Wielmożnych Ichmćiow Pánow Iana Odáchowskiego Skárbnego W. X. L. Mátheusza Marćinkiewicza Sędźiego Ziemskiego Upitskiego, Posłow, do Generalney Nászey Koronney *acceſſit* Konfederácyi, pomieniona Prowincyi W. X. L. Konfederácyą *circa ſancita* oney, záchowuiemy, *Manutenere* przyrzekamy, *& junctîs Conſiliîs ac auxiliîs, publicæ prodeſſe ſalati* deklárujemy.

§ 55. *Circa Iuramentum J. W. J. P. Regimentarzu Koronnego.*

Do tey tudźiesz Generalney Konfederácyi nászey, áby y I. W. IM. Pan Regimentarz Generalny Woyská Koronnego *acceſſum ſuum* oświadczył świátu, y ażeby *indubitatam ſemper ſuam erga Rempublicam fidem, ex ſola obligatione* Generalney w Woysku Władzy, *Iuramento juxta Rotham inferiùs ab Ordinibus Regni præſcriptam* záſzczyćił, Inwituiemy Iegomośći, áby ten Iurament *in manibus* I. W. Imći Páná Marszałká Generalnego, I. W. Iegomość Pan Regimentarz Generalny wykonać raczył.

§. 56. *Indigenatus J. Mći P. Generałowi Szteinflinkowi*

Lubo wszytkie Woiewodztw y Ziem pártykularne *Deſideria, & ſingularum Perſonarum* rekommendácye, *propter benemeritorum multitudinem* w Receſs do przyszłego kongressu puszczamy, iednak Iegomośći Pánu Generałowi Szteinflinkowi należy winna *à Publico* wdźięczność, ktorego procz dáwnych znácznych *erga Noſtram Rempublicam in Sago* záſług, *memorabilis zelus, fides*, y Osoby swoiey chwalebny azard, wiele *contribuit* do szczęśćia Oyczyzny nászey, kiedy go Pan BOG cudownie wychodzącemu z Gdańská KROLOWI Imći P. N. M. *adjunxit fidum Comitem.* Więc Imći ták *ad Indigenatum* w Oyczyźnie Nászey przyimuiemy, iáko y do należytey *in Militaribus & Civilibus* rekompensy *unanimi Voto pro vero & legitimo Indigena* uznáwszy, I. K. Mośći rekommenduiemy. Ro-

Rothas náoſtátek wykonánych od Nas, *& reſpective* do wykonánia Przyſiąg, *hoc loco* inſerować kazáliśmy. §. 57. *Roty przyſiąg.*

Przyſięga J. W. J. P. MARSZAŁKA Generalney Konfederácyi Woiewodztw, Ziem, y Powiatow, Cáley Korony Polſkiey.

JA N. Przyſięgam Pánu BOGU Wſzechmogacemu w TROYCY S. Iedynemu, że wolnymi Skonfederowanych Woiewodztw, Ziem, y Powiatow, cáley Korony Polſkiey, obrány *ſuffragijs*, *ad hoc Munus* Konfederácyi Generalney Marſzałkowſtwa, *fideliter* przy Nayiáśnieyſzym KROLU Imći STANISŁAWIE Pierwſzym, P. N. M. y Rzeczypoſpolitey ſtáwáć będę, Dependencyi od nikogo, tylko od tegoż KROLA Imći STANISŁAWA Pierwſzego; y ſámey Skonfederowaney Rzeczypoſpolitey mieć niebędę. *Fidem Orthodoxam Catholicam Sanctæ Eccleſiæ Romanæ*, tudzież Wolna Elekcyą KROLA Imći STANISŁAWA Pierwſzego (*Salvis Iuribus & immunitatibus* Rzeczypoſpolitey) utrzymywać y bronić będę, *ac tuitionem* lego, Praw, Swobod, Wolności, y co mi będźie przez Konfederácyą ſpiſano, *commiſſum*, przeſtrzegać, *etiam cum diſcrimine vitæ* záſzczycać będę. Do żadnych Fakcyi obcych, y Domowych, y Kolligácyi wſzytkich ſzkodliwych Rzeczypoſpolitey, implikować ſię nie będę. W kointelligencye żadne ſzkodzące, ták Máieſtátowi I. K. Mći, Nayiáśnieyſzego STANISŁAWA Pierwſzego, y Rzeczypoſpolitey, z Poſtronnymi y Domowymi Nieprzyiáćiołámi, ktorych Rzeczpoſpolitá *pro Hoſtibus Patriæ* deklarowałá, *& in ſubſequens* deklarować będźie, y z tymi, ktorzy *per quæcunq; obſequia, vel Officia* y áſſyſtencye, *adhærent* przećiwney ſtronie wchodźić, y przyimować onych niebędę. Liſtownie, áni *per Delegatas Perſonas* korreſpondować niebędę, y ktobykolwiek wiárę y Cnotę moię miał tentować, tákowego *in publico* wydáć obowiązuię ſię. A ná co konſenſu KROLA Jmći STANISŁAWA Pierwſzego, y Stanow Rzeczypoſpolitey zgodnego niebędźie, tego piſać, y czynić niebędę, y nikomu czynić, y piſać *ex Authoritate* Marſzałkowſtwa mego niedopuſzczę; y o tym znależącymi do Obrad publicznych rádźić y zábiegáć temu będę. Nic bez wiádomości, Rády, y konſenſu Ichmćiow Pánow Marſzałkow, Miniſtrow, *Pacis & Belli*, y Konſyliarzow ná ten czas przytomnych czynić, Expedycyi żadnych publicznych prywatnie czytáć, przyimować, y konkludować niebędę. Konfederácyi teráźnieyſzey dłużey utrzymywać, y rozwiązánia ley przez ſiebie, y przez ſubordynowane Oſoby, nád Dyſpozycyą KROLA Jmći STANISŁAWA Pierwſzego, y Rzeczypoſpolitey, impedyować niebędę. *In Iura Majeſtatis ullo titulo*, wdáwáć ſię niebędę. W Prowentá Stołowi KROLA Jmći STANISŁAWA Pierwſzego należące, y w ich Dyſpozycyą wdzierać ſię niebędę, y nikomu niepozwolę. Do Ceł, Komor, *in genere* wſzytkich, y Zupp Solnych, *Delegatos* ordynować, *& quocunq; titulo* ádminiſtrácyi onych, *non uſurpabo* áni nikomu uzurpować *propria Authoritate ex Perſona mei* (chybá zá Dyſpozycyą KROLA Jmći STANISŁAWA, y Rzeczypoſpolitey) niepozwolę. *Bonorum* Adherentow Nieprzyiáćiołom Oyczyźny;

zny, *ultra præscriptum præsentis Confœderationis Generalis*, dyspozycyi żadnych czynić niebędę. Także *nihil derogando* władzy Práwem opisaney, y Dyspozycyi Woyskowey Jmći Páná Jozefa Potockiego Woiewody Kijowskiego, Woysk Koronnych Generalnego Regimentarza, po wykonánym przez tegoż Jmći Iurámencie, Rota w tey Konfederácyi opisana, *in omnibus Reipublicæ negotijs* z tymże Jmćia znosić się będę. W Sadách záś teráznieyszych Konfederácyi Nászey, według Práwá, y S. Spráwiedliwości, *sine ullo Respectu Personarum, Dignitatum*, y kolligácyi, *amici & inimici discrimine sublato, secundum demeritum* z Jchmćiami Pánámi Marszałkámi, y Konsyliarzámi, *observata pluralitate* záchowam się, *non intrando in Cognitionem* spraw w Trybunale agitowanych. Mánifest publiczny *sub tempus* Elekcyi Nayiáśnieyszego KROLA Jmći STANISŁAWA Pierwszego, P. N. M. *ex Consensu Ordinum in plena Republica* uczyniony, *fortiter manutenebo, & ad executionem* przywodźić deklaruię. Amnestyi záś *Rebellibus*, y adherentom Nieprzyiaćielskim, y z nászey strony *exorbitantibus* niedopuszczę. Máiestat KROLA Jmći STANISŁAWA Pierwszego, Cáłość Oyczyzny y *Sancita* Rzeczypospolitey Skonfederowaney, *strictissimè*; á záś *desideria* Woiewodztw w Konfederácyach wyrażone *pro justitia & posse, observabo*. Ták mi Pánie BOZE dopomoż, y Męká Iego Swięta.

§. 58. *Przysięgá J. W. JchMM. PP. Kommissarzow Iego Krolewskiey Mośći.*

MY NN. W Osobie Nayiáśnieyszego KROLA Jmći STANISŁAWA Pierwszego, Przysięgamy Pánu BOGU w TROYCY Swiętey Iedynemu, *vigore* Instrumentu, ták Plenipotencyi, iáko *Diplomatis Accessionis*, od J. K. Mći nam dánych, do tey Konfederácyi *Authoritate Regia* przystąpiwszy. Iż onę Nayiáśnieyszy KROL JMC *in omnibus punctis clausulis & Articulis observabit, manutenebit, ratihabebit*, y iáko Rzeczpospolita státeczną Wierność J. K. Mći, tudzież *circa tuitionem* Dostoieństwa Páńskiego, y Wolney Elekcyi, do ostátnich sił stáwáć *Iurejurando spopondit*, ták KROL Jmość wzáiemnie, by też w naywiększych nieszczęśliwościach, tey Oyczyzny nie odstępować, y owszem wszelkiemi sposobámi oney bronić przyrzeka. Ták nam Pánie BOZE dopomoż y Swięta Męká Iego.

§. 59. *Przysięgá J. WW. Jch-MM. PP. Marszałkow y Konsyliarzow Konfederácyi Generalney.*

JA N. Przyśięgam Pánu BOGU Wszechmogącemu w TROYCY S. Iedynemu. Iż do tey Generalney *Ordinum Regni* Konfederácyi ná obronę Wiáry Swiętey Kátolickiey, Praw y Wolności, ná utrzymanie Wolney Elekcyi Nayiáśnieyszego KROLA Jmći STANISŁAWA Pierwszego, *Liberîs & Concordibûs suffragiîs* obránego uczynioney, *Nomine* skonfederowanego y przysięgłego Woiewodztwa N. Ziemi N. przystępuię, y Tę Konfederácyą we wszytkich punktách *omnimodè manutenere, fide, honore, & Conscientia* przyrzekam. Przy Dostoieństwie Nayiáśnieyszego KROLA Jmći STANISŁAWA do ostátnich sił wiernie stáwać będę. Y poki táż Konfederacya

cya trwać będźie, Oney y I. W. I. P. ADAMA TARŁA Stárosty Jáśielskiego &c. Marszałká teráźnieyszey Generalney Konfederácyi Nászey, *etiam in adversis* nieodstąpię. Dyspozycyi KROLA Imći y tegoż I. W. I. P. Márszałká *cum Consiliarijs* uczynioney, słuchać będę, *Secreta tam Iudicii, quam Consiliorum non revelabo*, práktyk żadnych áni korrespondencyi z przećiwną stroną żadnymi wymyślnemi sposobámi czynić niebędę, y ieżelibym wiedźiał iákowe Máchinácye przećiwko KROLOWI Imći STANISŁAWOWI Pierwszemu, y przećiwko I. W. I. Pánu Marszałkowi Generalnemu, tedy wtym przestrzedz tegoż I. M. Páná Marszałká powinienem, *sine ullo respectu Personarum*. Rozwiazánia tey Konfederácyey, *non impediam*. Správy do Sądu Nászego Konfederáckiego przychodzące, według Swiętey Správiedliwośći, BOGA, sumnienia, *amici & inimici discrimine sublato*, y ná żadne Kolligácye nieuważáiąc, sądźić będę, y rádźić, *secundum Leges*. Mánifest publiczny *in Campo Electorali per Ordines Regni* uczyniony, *omnino* utrzymywáć będę, y ná Amnestya niepozwolę. Ták mi Pánie BOZE dopomoż, y niewinna Męka Iego.

Przysięgá I. W. IMCi Páná REGIMENTARZA Generálnego Woysk Koronnych.

§. 60.

JAN, Przysięgam Pánu BOGU wszechmogącemu w TROYCY S. Jedynemu. Iż utrzymuiąc iednostaynie z Rycerstwem Polskiego, y Cudzoźiemskiego záćiagu Woysk Koronnych, Generálna teraźnieysza Konfederácya, ktorey iest Marszałkiem J. W. Imć P. ADAM TARŁO Stárostá Jáśielski, z tymiż Woyskámi władzy moiey Generálney Regimentárskiey powierzonymi, ná obronę Wiáry Swiętey Chrześćiáńskiey Kátolickiey Rzymskiey, Gránic Rzeczypospolitey, Wolności, Praw, Swobod Oyczystych, y wolney Elekcyi Nayiáśnieyszego Krolá JMći STANISŁAWA Pierwszego, *Liberîs Suffragiîs* obránego, bespieczeństwa Osoby y Honoru J. W. Imći Páná Marszałká Generálney Konfederácyi teráźnieyszey, stawáć będę, Kommendy niczyiey słuchać nie mam, tylko J. K. Mći STANISŁAWA Pierwszego Páná N. M. y sámey Skonfederowáney *ad præsens* Rzeczypospolitey. Korrespondencyi, áni kointelligencyi żadney, y z tymi ktorych Rzeczpospolitá *pro Hostibus* deklarowałá, áni z Adherentámi Ich, tákże z tymi, ktorzy nie weszli w teráźnieyszą Konfederácya, mieć nie będę. Woyska Rzeczypospolitey ná żadną inną rzecz nie zażyię, ále tylko ná obronę Rzeczypospolitey *initô Consiliô* z J. W. Imćia Pánem Marszałkiem Konfederáckim záżywáć będę. Rzeczypospolitey Skonfederowaney, tákże Nayiáśnieyszego Krolá Jmći STANISŁAWA Pierwszego, *Liberîs suffragiîs* obránego, *in omnî casu* nie odstąpię, y poty w tey Konfederácyi trwać będę, poki táż sama Konfederacya *in suo esse* zostawáć będźie. Nieprzyiáćioł Oyczyzny, y ich Adherentow *ullo respectu* protegowáć nie mam, ále onych J. W. Imći Pánu Marszałkowi Konfederácyi teráźnieyszey, zá naypierwszą wiadomośćią *revelabo*, y w Woysku takiego żadnegr ćierpieć nie będę. Legácyi żadnych ták *ab Externis Potentijs, quam Internis, sinè Communicatione Consilij* I. W. Imći Páná Marszałká tey Konfederácyi nie przyimę, y od siebie expedyowáć nie będę, w żadne

dne Tráktáty *ſine aſſenſu* Nayiáśnieyſzego Krolá Imć STANISŁAWA Pierwſzego *P. N. M.* y Skonfederowáney Rzeczypoſpolitey, I. W. Imći Páná Marſzałka Generálnego, *una cum Conſiliarijs*, wchodźić nie mam, owſzem *in omni Conſilio* z Imćią znośić ſię będę, y wſzyſtko *ad mentem* Nayiáśnieyſzego Krolá Imći STANISŁAWA, y Skonfederowáney Rzeczypoſpolitey *manutenebo*. Manifeſt publiczny Stanow Rzeczypoſpolitey przy Elekcyi Nayiáśn: Krolá Imći uczyniony, *ad executionem, ſinè ulla Perſonarum diſtinctione* przywodźić będę. Ná co iáko ſpráwiedliwie przyśięgam Ták mi *Pánie* Boże dopomoż y Męká Iego Swięta.

Przyśięgá Ich Mćiow PP. Senatorii & Equeſtris Ordinis, *ktorzy ieſzcze nie przyśiegli.*

§ 61. K*Torey lub rożne* quoadmodum exprimendi *Roty, po rożnych Woiewodztwách opiſane były, że iednák te wſzytkie* in eſſentialibus *zgadzáią ſię zupełnie, one wſzytkie, iáko iuż po wſzytkich Woiewodztwách wykonáne* (v gore *ktorych cáłe Senatorſki y Rycerſki Stány, do Generálney tey Náſzey należą Konfederácyi*) *chcąc mieć* pro inſertis & approbatis in præſenti Noſtra Confœderatione Generali, *ſamę niżey wyrázoną* Juramenti Rotham, *zámykáiącą w ſobie doſkonále toż ſámo, ná cośmy po wſzyſtkich Woiewodztwách* Sacroſancte *przyśięgli, do wykonánia tym, ktorzy* Lege ſupradicta tenentur, *tudźież* pro Exemplo & teſtimonio poſteris *ingreſſowáć tu kazáliśmy.*

JA NN. Przyśięgam Pánu BOGU wſzechmogącemu w Troycy S. Iedynemu, iáko Wiáry S. Kátolickiey, Cáłośći Oyczyzny, Praw, y Wolnośći Rzeczypoſpolitey, wolney Elekcyi bronić, y własnymi pierśiámi záſtępowáć będę, przy Doſtoieńſtwie Nayiáśnieyſzego Krolá Imći STANISŁAWA *Pierwſzego*, wolnymi y zgodnymi głoſámi obránego, ſtáwáć do oſtátnich śił będę. *Przećiwko* Nieprzyiaćiołom Rzeczypoſpolitey, y oppreſſorom Wolnośći powſtáne, y w teráźnieyſzey Generálney Konfederácyi do tąd trwáć będę, y ley, tudźież Oſoby I. W. Imći Páná Marſzałka Generálney Konfederácyi odſtępowáć niemam, poki *ab intra, & ab extra*, cała Rzeczpoſpolita zupełnie uſpokoiona nie będźie. Wiernie y ſzczerze nic nie czyniąc ná uymę Wolnośći, y Praw Oyczyſtych, w teráźnieyſzey Konfederácyi rádźić będę, y co tylko urádzono y umowiono będźie, w tym Sekretu dotrzymam. *Práktyk* żadnych czynić, y korreſpondencyi Dobru Poſpolitemu, y Konfederácyi náſzey, przećiwnych, czynić nie mam; owſzem ieżelibym co widźiał, álbo ſłyſzał, Dobru Poſpolitemu ſzkodzącego, lub zdrádę iáką, I. W. Imći *Pánu* Marſzałkowi Generálnemu Konfederácyi náſzey donioſę; y gdy będę wokowany, álbo náznáczony *ad Conſilium ſive Judicium, Secreta non revelabo, ſententiam & Conſilium juſtè ſecundum Conſcientiam, & Jus ſcriptum dabo*; Ták mi *Pánie* Boże dopomoż y niewinna Iego Męká.

Przyśięgá

Przyśięgá Ich-Mośćiow PP. Sekretarzow Ordinum Confæderatorum.

JA N. przyśięgam *Pánu* BOGU wſzechmogacemu w TROYCY S. iedynemu. Iż będąc ná Funkcyą Sekretarſtwa od I. W. Imći *P.* Marſzałká Generálney *K*onfederácyi naznáczony, obliguię ſię, y powinien będę, *fidelitatem in Conſilijs* zachować, ſzczerze *in Commodum* Rzeczypoſpolitey rádźić, Expedycye *fideliter* expedyować y Sekretow żadnych nie wydawáć. A z tymi ktorych Rzeczpoſpolita Náſza Skonfederowana *pro Hoſtibus Patriæ declaravit*, żadney korreſpondencyi, áni kointelligencyi mieć nie będę, tudźież Intereſſow tych, ktorzy w *K*onfederácya náſzą nie weſzli, promowować niebędę. I. W. Imći *P*áná Marſzałká Generálney *K*onfederácyi, *in omni caſu* nieodſtąpię, y iego obwieſzczenia ſłuchać będę, y poty w tey *K*onfederácyi zoſtáwáć będę, poki ſama tá Konfederácya trwáć będźie. *Conſilium* moie we wſzytkim do gruntownego, y iák nayprętſzego uſpokoienia, cáley Rzeczypoſpolitey ápplikować, y ſtoſować będę. Manifeſt od Stanow Rzeczypoſpolitey *in Campo Electorali* uczyniony, utrzymywáć, y przy Doſtoieńſtwie Nayiáśnieyſzego KROLA IMći STANISŁA W A *P*ierwſzego ſtawáć, *Fide, Honore, & Conſcientia* przyrzekam. Ná co, iáko ſpráwiedliwie przyśięgam, ták mi *P*ánie BOZE dopomoż, y Męka Iego Swięta. § 62.

Przyſięgá Jch-Mćiow Pánow Inſtygátora y Vice Inſtygátora Ordinum Confæderatorum.

JA N. Przyſięgam Pánu BOGU Wſzechmogacemu w TROYCY S. Iedynemu. Iż iá ná tey Funkcyey Inſtygatorſkiey Generalney Konfederácyi będący, ták ſię ſpráwować będę, iáko tá Funkcya Práwámi ieſt opiſana, y cokolwiek *muneris mei* będźie, *fideliter exequar*, *Secreta Iudicij non revelabo.* Ták mi Pánie BOZE dopomoż, y niewinna Męká Iego. § 63.

Przyſięgá Jch-Mćiow Pánow Woyſkowych Utriuſq; auctoramenti.

JA N. Przyſięgam Pánu BOGU Wſzechmogacemu w TROYCY S. Iedynemu. Iż *N*ayiáśnieyſzemu Krolowi IMći STANISŁAWOWI *P*ierwſzemu, Pánu Náſzemu Miłośćiwemu, y Rzeczypoſpolitey Skonfederowaney, w ſłużbie Woyſkowey zoſtáiąc, Dependencya, Wierność, y Życzliwość záchowam, Ordynanſow J. W. JMći Páná Regimentarza Generalnego Woyſk Koronnych, lub od niegoż *ſubalternè* Kommendę nádemna máiącego, ſłuchać będę. Wiáry Swiętey Kátolickiey, Doſtoieńſtwa tegoż *N*ayiáśnieyſzego Krolá Imći STANISŁAWA, y Rzeczypoſpolitey Skonfederowaney bronić, y zá nie własnymi pierſiami, poki mi zdrowia, y ſił ſtáwać będźie, záſtáwiać ſię, Szarzy y obligácyi moiey pilnować będę, związkow y buntow żadnych ſzkodliwych Rzeczypoſpolitey przy Nayiáśnieyſzym Krolu Imći STANISŁAWIE Skonfederowaney, w Woyſku czynić niebędę, y ieżeli by ie kto chćiał czynić, tego J. W. Imći Pánu Marſzałkowi Generalney Konfederácyi, lub I. W. Imći Pánu Regimentarzowi Generalnemu Woyſk Koronnych do- § 64.

nioſę, Práktyk żadnych y korreſpondencyi ſzkodliwych z przećiwna ſtrona, áni przez ſiebie, áni przez Subordynowane Oſoby czynić niebędę. A ktoby ie czynił, tego wyiáwię. *Wyprawna zás Milicya to w Roćie dokładát ma, że:* kommendy I. W. Imći Páná Márſzałká Generalney Konfederácyi ſłuchác będę. Ták mi Pánie BOZE dopomoż, y Niewinna Męká Iego.

Przyſięgá Miaſt Uprzywilejowanych Mágiſtratow y Mágdeburgyi, ktora coram Commiſſarijs *od J. W. Jmći Páná MARSZAŁKA Generalney Konfederacyi*, cum Conſilio deſtinandis, *ktore ieſzcze niewykonáły, wykonać máią.*

§. 65. IA N. Prezydent, Woyt. My NN. Burmiſtrze, Radcy, náſzym całego Gminu y Poſpolſtwa Imieniem, przyſięgamy Pánu BOGU Wſzechmogącemu w TROYCY Swiętey Iedynemu. Iż ná obronę Wiáry Swiętey Kátolickiey, ná utrzymanie Praw, Wolnośći y Swobod Oyczyſtych, przy Doſtoieńſtwie Nayiáśnieyſzego Krolá Imći STANISŁAWA Pierwſzego, Wolnemi y Zgodnemi głoſy *in Campo Electorali* obránego, do Generalney Woiewodztw, Ziem, y Powiatow Konfederácyi przyſtępuiemy, y tę Generalna Konfederácya, we wſzytkich Punktách utrzymywać, od niey nieodſtępowáć, y poki cáła Rzeczplita *ab intra & ab extra* uſpokoiona nie będzie, ſtátecznie trwáć, *fide honore & Conſcientia* obowięzuiemy ſię. *Fidelitatem* Rzeczypoſpolitey, y Nayiáśnieyſzemu Krolowi Imći STANISŁAWOWI Pierwſzemu, ná żadne *ab adverſa parte* poſtráchy, datki y deklárácye nieogladáiac ſię *ſpondemus*. Ieżeliby od nas Rzeczpoſpolita, *ad Communem defenſionem* potrzebowała *ſubſidium*, tedy Oney *ſinè renitentia præſtare*, y od tey prawdźiwey Oyczyzny, ſpolney obrony *cum diſpendio* życia y Fortun náſzych odſtępowáć nie mamy. W żadne przećiwne kointelligencye w kraczáć nie będźiemy, *Auxiliô & Conſiliô* Nieprzyiáćielſkiey ſtronie *non favebimus*, Korreſpondencyi z Nieprzyiáćielſka ſtrona, y Jey Adherentámi mieć, áni onych przyimowáć nie mamy. Owſzem wſzelka korreſpondencya, ktoraby miáła *ſpectare ad Statum Reipublicæ* J. W. IMći Pánu Marſzałkowi Generálney Konfederácyi, lub też J. W. Regimentarzowi Generálnemu *revelare* przyrzekámy, lub Ich-Mćiom PP. Konſyliárzom. W Mieśćie tuteyſzym wſzelka oſtrożność záchować, y ieżeliby kto *ab Hoſtili parte*, lub od Adherentow przybył, y iákowe ſzkodliwe fomentácye czynił, tákowego wſtrzymáć powśćiągnać, y J. W. Jmći Pánu Marſzałkowi Konfederácyi Generálnemu, álbo J. W. Jmći Pánu Regimentárzowi Generálnemu wydáć dekláruiemy. Ná co iáko ſprawiedliwie przyśięgámy Ták nam Pánie Boże dopomoż y Męka Jego Swięta.

§ 66. Ták tedy, ná Walnym tym Zieździe Náſzym, Oſobne wſzytkich Woiewodztw, y Ziem Konfederácye *cum ſupraposito Juris jurandi vinculo* iednoſtaynie ſpoione, redukowawſzy ná iednę Generálna Konfederácya, co *ad præſens* ſadźiliśmy bydź potrzebnego, *Authoritate Omnium Confœderatorum Ordinum* z regulowawſzy, y obwarowawſzy, coż *reſtat?* tylko wźiawſzy BOGA Wſzechmogącego ná pomoc, ábyśmy

Wiárę

Wiárę Swięta, Doſtoieńſtwo Páná, Wolnośći y Práwá náſze, iáko ná Cnotliwych, y niewyrodnych *à virtute Majorum* Polákow, náleży, ſtaráli ſię Swiátu, y potomnym záſzczyćić wiekom, zoſtáiąc wſzyſcy *in perfecta Unione & infracta Conſtantia* Ponieważ widźiemy że cále ſzczęśćie miley tey Oyczyzny náſzey, Swobody, Fortuny, wſzytkie Cne wolnego Národu náſzego, y w nim z nas káżdego zrodzonego, záſzczyty, ná náſzey tylko polegáią iedności y ſtátku. Ná to tedy przy nierozerwaney Bráterſkiey miłośći, y poprzyśiężonych *mutuò* obowiązkách, bierzemy ſię zá ręce, *ut Libertatem à Majoribus ſangvine quæſitam, Nobis traditam, Poſteris relinquamus intactam*; y żebyśmy tey ná Głowy náſze nie záćiągnęli *execrationem apud Poſteros*, áby ná Nas, *Noſtra ætate, Noſtrô vitiô*, waruy Boże, miáłá upáść Oyczyſta Wolność, żeby My pierwśi, Nas y Potomkow náſzych, w nieznośne Niemieckiey niewoli wprzągnąć mieli járzmo. Kochámy ſzczerze y wiernie Páná, *Os de oſſibus Noſtris*, Nayiáśnieyſzego KRÓLA IMći STANISŁAWA, ále kochámy w nim Wolną Náſzą Elekçya, *& Jura Independentis* od Poſtronnych, *Supremæq, Jurium ſuorum Dominæ Reipublicæ*. Gdybyśmy raz tylko, nieſłychána tę zuchwałemu Saśiedztwu przyználi Krolow Náſzych exkluzya, *Actum* ná wieki *de Libertate Electoralis Populi*, nie My ſobie, ále Moſkwa, y Niemcy, czego teráz pretenduią iáwnie, obieráliby nam Krolow, y iák ná záwoiowáne kárki, wſadźáliby nam Pánow.

Jeżeli przyćieſzka nam ieſt, ſprzyśiężonych ná náſzę Wolność, natárczywość Saśiádow, nie pierwſzy to *ad jugulandam Libertatem Noſtram* Ręki Niemieckiey zámách, *in Caſſum* poſzedł, y był od nas walecznie odbity. A záwſze, áż do náſzego wieku Przodkowie Náśi wyſtrzegáli ſię *Dominationem Germanam*, iáko náſzym Wolnośćiom fatálna, y tę nam *pro ſummo Libertatis ſervandæ Arcano* zoſtáwili przeſtrogę, *perijt Bohemorum, perijt Hungarorum Libertas, à vicina Germania, cave Tibi Polonia*; Więc gdy y teráz *Majorum exemplô*, z Niemieckiey nas y Potomkow náſzych oſwobodźić żadámy oppreſſyi, w Okolicznośćiách teráźnieyſzych, Státku tylko, żadnemi przećiwnośćiámi nieuſtráſzonego, nam trżeba.

A zátym, kiedy ieſzcze Dobrotliwy BOG *excitat* w nas te *Generoſos ſenſus*, przećiw Oppreſſorom niewinności náſzey publiczney. kiedy Nieprzyiaćiel oſtatnimi idący gwałtámi, ieſzcze ledwie kogo może *ad prodendam & ejurandam Libertatem, Patriam*, y do Pártyi Saſkiego *Pſeudo*-Elektá *vi ſola Armorum* przymuśić, kiedy Woiewodztwa wſzytkie, Ziemie, y Powiáty, bez oderwania ſię dobrowolnie od nas *unius* w Cáley Koronie, y w Xięſtwie Litewſkim, *Diſtrictûs, ſtipulatis Sacro Juramentorum nexu* trzymáią ſię *Manibus*, kiedy Konfederácya tá Generalna zá Boſkim Błogoſławieńſtwem, y zá Protekcyą w Swiatnicy Tey oſobliwſzey Nayśw: BOGA Náſzego MATKI, miedzy otáczáiącemi nas Woyſkámi nieprzyiaćielſkiemi ſzczęśliwie ſtánęłá, tym nád wſzytkie, zá przeſzłych wiekow, y zá náſzey pámięći Konfederácye, *ſingularius* záſzczycona, że fundámentá *jecerunt* wſzytkie rázem Woiewodztwá, y Ziemie, przez J. WW. Ich-Mćiow PP. Marſzałkow, y Konſyliarzow ſwoich *in tanta* Stanu náſzego Rycerſkiego *frequentia*; Kiedy Koronne y Litewſkie Woyſká *penes Majeſtatem & Libertatem* ſtátecznie *perſiſtunt*, kiedy *Clerus & Univerſus Po-*

pulus

pulus we wszytkich, w Całym Kroleſtwie Swiatnicách, *uno Corde & labio*, zá Nayiáśnieyſzym STANISŁAWEM Pierwſzym wznoſi do BOGA ręce; kiedy Oyciec Swięty *Paterna Manu* PANA, y Cały náſz Błogoſłáwi Národ; Kiedy Nayiáśnieyſzy KROL IMć Fráncuſki oſobliwy Obronićiel Wolnośći náſzey od BOGA dány, z Nayiáśnieyſzymi ſwemi y náſzymi Kolligátámi, *Ope DEI* nád Auktorem publicznych nieſzczęśliwośći náſzych, *glorioſis juſtorum armorum* tryumfuie *Succeſſibus*; kiedy Nayiáśnieyſzego Páná Náſzego *è mille periculis* ſalwowánego dla náſzey Niebá záchowuia Oyczyzny; nieodmienna w BOGU nádźieia ieſteśmy wſpárći, że y Moſkiewſka Potencya Nayiáśnieyſzemu KROLOWI IMći náſzemu, y Rzeczypoſpolitey záwiſtna, uſpokoić ráczy.

Ktory to Nayiáśnieyſzy KROL IMć Pan Náſz Miłośćiwy, chcąc dodáć *pondus & Authoritatem* tey náſzey Generálney Konfederácyi, Jáśnie Wielmożnym Ich-Mćiom Pánom od Majeſtátu ſwego *prævidè & providè* naznáczonym, niżey ſpecyfikowánym Kommiſſarzom, tákową dáć ráczył Plenipotencya.

STANISŁAW PIERWSZY

z BOZEY Łáſki KROL Polſki, Wielki Xiąże Litewſki, Ruſki, Pruſki, Mazowiecki, Zmuydzki, Kijowſki, Wołyńſki, Podolſki, Podláſki, Smoleńſki, Inflantſki, Siewierſki y Czerniechowſki.

WSzem wobec y káżdemu z oſobna. Komu o tym wiedźieć náleży oznaymuiemy. Iż My z rożnych okoliczności nieſpołobnego czáſu, nie mogąc *Deſiderijs Noſtris ſatisfacere* przez żywą y nie wyrážona ochotę w nas *in gremio* Oyczyzny znaydowáć ſię, y *zeloſiſſimè pro Libertate* opponuiacych ſię, leyże Synow, śmiele ogladáć, y uważáiąc przy tym oſtátnią ná ruinę Wolnośći Kroleſtwá Náſzego nieprzyiáćioł wiolencya, chcąc tedy kontrybuować *ad Bonum Commune pro poſſe temporis* zábieżenia, *quam efficaciter* záwźiętośći Niepryiáćiela, przez awantaż Skonfederowánych Stánow, *confidendo Capacitati Experientiæ, Zelo, & Fidelitati*, ták kochaiących *Univerſale Bonum*, iáko y do uſług Náſzych przychylnych, *ex Senatorio Ordine* z Korony, Wielmożnego Antoniego Potockiego Woiewodę Belſkiego, Wielmożnego Iozefa Mniſzká Marſzałka Wielkiego Koronnego. *Ex Equeſtri Ordine* z Korony Urodzonego Gonzagę Myſzkowſkiego Koniuſzego Koronnego, Urodzonego Iozefa Sapiehę Podſkárbiego Nádwornego Litewſkiego, Urodzonego Iozefa Iablonowſkiego Stároſtę Buſkiego. Z Prowincyi W. X. Lit: *ex Senatu* Przewielebnego w BOGU, Boguſława Korwina Gaśiewſkiego Biſkupa Smoleńſkiego, Wielmożnego Ianá Kryſzpina Kaſztellana Zmuydzkiego, *ex Equeſtri Ordine*, Urodzonego Maſſalſkiego Piſarza W. X. Lit: Urodzonego Antoniego Eperyeſzego Stároſtę Skorſztymonſkiego, zlecámy, náznaczámy, y Deputuiemy *Perſonas Regio Noſtro Nomine dignatas, committendo & deputando* wzwyż pomienionych; Dáiąc im *ſpecialem Plenipotentiam Noſtram ad Conferendum Negotiandum & tractandum cum omnibus Regni Confederatis*, konkludowania, ratyfikowania, y wniśćia w tęż Generálną Konfederácyą, *tanquam Nomine Noſtro* poprzyśiężoną, upewniaiąc

niaiąc *Fide Noſtra Regia, pro rato & grato* (co *conforme* z Stánami Skonfederowanymi uſtanowia) *aceptaturos, firmiter tenere, & ſtabiliter* záwſze wykonywáć *punctuali executione.* To wſzyſtko cokolwiek Kommiſſarze *à Latere Noſtro ſtipulabunt,* obiecywáć będą, y podpiſza *in virtute præſentis Characteris* zupełnie *adimpleturos,* oraz y ratifikowáć *ſolitâ formâ, Verbô Regiô* przyrzekámy. *In cujus fidem* przy Pieczęći Náſzey, ręka Náſza podpiſuiemy ſię. Dań w Kolnie dniá XX. Sierpnia Roku Páńſkiego MDCCXXXIV. Pánowánia Náſzego Rokn Pierwſzego.

STANISŁAW KROL

(Locus)
(Sigilli)
(Cubicularis.)

Vigore ktorey Plenipotencyi Ich-Mość PP. Kommiſſarze J. K. M. przyśiagſzy *Nomine Regio ſuper manutentione* Konfederácyi Naſzey Generálney, oddáli *Confœderatis Noſtris Statibus* Nayiáśnieyſzego Krola IMći P. N. M. *Diploma tenoris ſequentis.*

STANISŁAW PIERWSZY

Z Bożey Łáſki KROL Polſki, Wielki Xiąże Litewſki, Ruſki, Pruſki, Mázowiecki, Zmudzki, Kijowſki, Wołyńſki, Podolſki, Podlaſki, Inflantſki, Smoleńſki, Siewierſki, y Czerniechowſki.

WSzem wobec, y káżdemu z oſobna komu o tym wiedźieć należy. Oſobliwie Nayprzewielebnieyſzemu, Przewielebnym, Wielebnym, Jáśnie Wielmożnym, Wielmożnym, Urodzonym, uprzeymie y Wiernie nam miłym. Przy ofiárowaniu Łáſki Náſzey Krolewſkiey do wiádomośći podáiemy. Iż iáko przez Uniwerſał náſz Woiewodztwa, Ziemie, y Powiaty, Oſobnymi do tad Konfederácyámi, przy Wierze Swiętey, przy Wolnośćiach Oyczyſtych, y Doſtoieńſtwie Náſzym, *ſacroſanctè* ſprzyſiężone, konwokowaliśmy do ziednoczenia zbáwiennych Obrad, y formowania Generalney Konfederácyi, iáko tudźiesz przez Kommiſſarzow Náſzych, *in Inſtrumento Plenipotentiæ* ſpecyfikowanych, deklárowaliśmy ákceptowáć y rátyfikować, cokolwiek *pro Defenſione Majeſtatis Noſtræ & Libertatis* poſtánowi Generalna Konfederácya, y tymże Kommiſſarzom Náſzym, áby *ſuper manutentione in toto* teyże Konfederácyi Generalney *Nomine Noſtro* przyſięgli, zlećiliśmy. Ták Onymże oddáliśmy to Náſze *Diploma*, żeby iák tylko Pan BOG pobłogoſłáwi, *huic Salutari Confœderationis Generalis Operi*, że do ſkutku *in Unione* przyidźie, záraz *Confœderatis Statibus* oddáne było. Więc *hoc præſenti Diplomate* Generalną tę Konfederácya *in toto* ſtwierdzamy y ápprobuiemy, *& vigore* Iuramentu z Woli Náſzey, y Imieniem náſzym, przez Kommiſſarzow Náſzych wykonánego, Oney *omnem manuten-*

nutentionem, & ad omnes Casus wespoł z Kolligatámi Nászemi *strictissimè*, nieodstępuiac Oney, *Curam sollicitudinemq; Nostram, ne ruat indefensa*, przyrzekamy. Y dla lepszey wagi przy podpisaniu Ręki Nászey Krolewskiey Pieczęć Pokoiową przyćisnąć rozkazáliśmy. Pisan w Kolnie Roku MDCCXXXIV. Miesiąca Dnia XX. Sierpnia Pánowania Nászego Pierwszego Roku.

STANISŁAW KROL

(Locus Sigilli Cubicularis.)

Jan Wolski Pisarz Grodzki Chećiński Sekretarz J. K. M. mp.

TE tedy Nászę przy Nayiáśnieyszym Krolu Imći STANISŁAWIE Pierwszym uczyniona, *& à Majestate* ápprobowana Generalna Konfederácya, *cum omnibus ejusdem Sancitis, Consensu & Nomine* Woiewodztw, Ziem, y Powiátow Nászych, y ták tu *in numerosissima* przytomnych *frequentia*, iáko y w Domu pozostáłych Bráći Nászych, ná Konfederácye nasze sprzyśięgłych. My, Marszałek Generálny Skonfederowánych Stánow, Kommissarze *à Sacra Regia Majestate*, Senátorowie Deputowani do układánia y podpisania tey Generálney Konfederácyi, Marszałkowie wszytkich Woiewodztw, y Ziem, *& Delegati* do podpisu *ex Equestri Ordine, juxta numerum* Posłow (oddawszy innych podpisy, *ad Archivum Generalis Confœderationis*) własnymi podpisuiemy się Rękami. Działo się w Dzikowie pod Sandomierzem dniá piatego Miesiaca Listopadá, Roku Páńskiego Tysiącznego Siedmsetnego Trzydziestego Czwartego.

ADAM ná Melsztynie y Czekárzewicach TARŁO, Jaśielski, Drohobycki, Zwoliński, Doliński, &c. Starosta, MARSZAŁEK Generalny, Skonfederowanych Stánow Rzeczypospolitey mpp.

J. W.

J. WW. Ich-Mość PP. Kommissarze Plenipotencyaryuszowie I. K. M.

Károl Gonzaga z Wielopolskich Myszkowski, *Margrabia Pińczowski, Koniuszy Koronny, General Máło-Polski, Krákowski, &c. Stároſta, Kommissarz od I. K. Mości.*
Jozef Sapieha, *Podskárbi Nadworny W. X. Lit: Kommissarz od I. K. Mci.*
Jozef Jáblonowski, *Stároſta Buski, Kommissarz od I. K. Mości.*
Antoni Eperyeszy, *Stároſtá Skierszłymoński, Kommissarz od I. K. M.*

Deputati ex Senatu *do układánia y podpisania tey Konfederácyi.*

Jan Tarło, *Woiewodá Lubelski, Generał Ziem Podolskich, Kámieniecki, Latyczewski Sokálski, Stároſtá, Deputat z Senátu do układánia tey Konfederácyi.*
Jozef Francíszek Sołtyk, *Káſztelan Lubelski, Deputat z Senatu do układánia tey Konfederácyi.*
Kaźimierz Rudźiński *Kaſztelan Czerski, Deputat z Senatu do układania tey Konfederácyi.*
Beniamin Skárbek Borowski, *Kaſztelan Zawichoſtki, Deputat z Senatu do układania tey Konfederácyi.*
Staniſław Rupniewski, *Kaſztelan Małogoſki, Stároſtá Szydłowski, Deputat z Senatu do układánia tey Konfederácyi.*
Jozef Zborowski, *Kaſztelan Czechowski, Deputat z Senatu do układánia tey Konfederácyi.*

Od W. Xieſtwá Litewskiego Delegati.

Accedendo Nomine *Prowincyi W. X. L. do Konfederácyi Koron: podpiſuię ſię.*
Ian Odachowski, *Skárbny W. X. Lit: Stolnik Zmuydzki, Stároſtá Bołocki, Poſeł z W. X. Lit:* Salva Manutentione in toto *Konfederácyi W. X. Lit: Generalney Konfederácyi.*
Accedendo Nomine *Prowincyi W. X. Lit: do Generalney Koronney Konfederácyi,* cum Manutentione in toto *Generalney W. X. Lit: Konfederácyi podpiſuię ſię.*
Mateuſz Marćinkiewicz, *Sędźia Ziemski Upitski, Konſyliarz, y Poſeł Skonfederowánego W. X. Litewſkiego.*

J. WW. Ich-Mość PP. *Marſzałkowie* & Delegati *od Woiewodztw, y Ziem,* juxta numerum, *Posłow do podpiſu tey Konfederácyi.*

Z Woiewodztwá Krákowſkiego.

Jerzy Ożarowski, *Obożny W. Koronny, Nowomieyski Drugniński, Staroſta, Marſzałek Woiewodztwa Krakowſkiego,*
Wodźicki, *Stolnik Krákowski, Delegatus.*
Stefan Alexander, *ná Rátiborſku* Morſztyn, *Stároſtá Duninowski, Conſiliarius & Delegatus.*

Jań Dembiński, *Starostá Wolbromski, Consiliarius & Delegatus.*
Francíszek Fierley Konarski, *Woyski Oswiecimski, Consiliarius & Delegatus.*
Fráncíszek Junosza Podoski, *Burgrabia Zamku, Rotmistrz, Consiliarius & Delegatus.*
Szymon Dzięćiołowski, *Podstoli Czerniechowski, Delegatus.*

Z Xięstw Oświećimskiego y Zatorskiego.

Wawrzyniec Lanckoroński, *Stárosta Stobnicki, Marszałek Xięstw Oświećimskiego y Zátorskiego.*
Adam Małachowski, *Staroſtá Oświećimski, Rotmistrz y Delegatus.*

Z Woiewodztwa Poznańskiego.

Andrzey Palędzki, *Chorąży Bydgoski, Woiewodztwa Poznańskiego, y Káliskiego Marszałek.*
Piotr Sapieha, *Stolnik W. X. Lit: Staroſtá Wschowski, Delegatus.*
Woyćiech Miaskowski, *Staroſtá Gębicki, Konsyliarz, y Delegatus.*
Maćiey Koszutski, *Pisarz Grodzki Wschowski, Konsyliarz y Delegat.*
Stanisław Skorzewski, *Pułkownik Rzeczypospolitey Konsyliarz y Delegatus.*
Jozef Swinarski, *Konsyliarz y Delegatus.*
Antoni Morawski, *Konsyliarz, y Delegatus.*

Z Woiewodztwa Sandomierskiego.

Alexander Zaklika Czyżowski, *Podczaszy Bracławski, Marszałek Sadow Kápturowych Woiewodztwa Sandomierskiego Delegatus.*
Iozef Wężyk Rudzki, *Stolnik Łukowski, Marszałek Sadow Kapturowych Woiewodztwa Sandomierskiego, Ziem Radomskich.*
Stanisław Jagniński, *Miecznik Sandomirski. Konsyliarz, y Delegat.*
Kaźimierz Dunin Karwicki, *Chorąży Radomski, Starosta Lipnicki, Konsyliarz, y Delegat.*
Stefan Uniatycki, *Stolnik Trębowolski, Konsyliarz, y Delegat.*
Piotr Piasecki, *Chorąży Nowogrodzki, Konsyliarz y Delegat.*
Konstanty Popiel, *Miecznik Zydaczowski, Delegat.*

Z Woiewodztwa Kaliskiego.

Ignacy Wieruſz Kowalski, *Konsyliarz, y Delegat.*
Alexy Jakub Przespolewski, *Sędźic Ziemski Kaliski, Konsyliarz y Delegat*
Łeski, *Konsyliarz y Delegvt.*
Jan Korytowski, *Konsyliarz, y Delegat.*
Andrzey Radoliński, *Konsyliarz, y Delegat.*
Felicyan Chlebowski, *Konsyliarz, y Delegat.*

z Woiewodztwa Sieradzkiego.

Jan Kolumna Walewski, *Chorąży Piotrkowski, Marszałek Konfederácyi Woiewodztwa Sieradzkiego.*
Iozef Przerębski, *Kasztelanic Konarski Sieradzki, Delegatus.*

Zygmunt

Zygmut Walewſki, *Konſyliarz, y Delegat.*
Iozef Walewſki, *Konſyliarz y Delegat.*
Kaźimierz Kucharſki, *Skárbnik Sierádzki, Konſyliarz, y Delegat.*

z Ziemi Wieluńſkiey.

Karol Załuſki, *Kuchmiſtrz W.X.Lit: Marſzałek Konfederácyi Ziemi Wieluń:*
Woyćiech *Hrabia z Bnina* Opalińſki, *Konſyliarz y Delegat.*
Ian Wężyk, *Stolnik Wieluńſki, Rotmiſtrz I. K. M. Konſyliarz, y Delegat.*

z Woiewodztwa Łęczyckiego.

Ian Ieło-Małińſki, *Chorąży Ziemi Goſtyńſkiey, Marſzałek Konfederacyi Woiewodztwa Łęczyckiego.*
Felicyan *z Grabek* Grabſki, *Podkomorzy, Konſyliarz, y Delegat.*
Michał Poboga Szydłowſki, *Chorąży Płocki, Konſyliarz y Delegat.*
Ian Iakſza Bykowſki, *Konſyliarz y Delegat.*
Mikołay Kobyłecki, *Podwoiewodzy, Konſyliarz y Delegat Woiewodztwa Łęczyckiego.*

z Woiewodztwa Brzeſkiego, Kujawſkiego.

Antoni Woyćiech *z Lubrańca* Dąbſki, *Staroſta Brzeſki Kuiawſki, Konſyliarz, y Delegat.*
Tomaſz *z Lubrańca* Dąbſki, *Chorąży Kowalſki, Konſyliarz, y Delegat.*

z Woiewodztwa Kijowſkiego.

Nikodem Kaźimierz *na Szumſku* Woronicz *Chorąży Owrucki, Staroſta Oſtrſki, Marſzałek Konfederácyi Woiewodztwa Kijowſkiego.*
Ian *z Woynarowki* Woynarowſki, *Podſtoli Bracławſki, Konſyliarz, y Deleg:*
Kaietan Amor *Hrabia Tarnowſki, Delegatus.*
Michał Iełowicki, *Łowczy Owrucki, Delegat.*
Iozef Zbigniew Słotwińſki, *Skarbnik Bracławſki, Delegat.*
Iozef *z Piątek* Sobolewſki, *Podſtoli Pomorſki, Delegat.*
Ian Choiecki *Skarbnik Owrucki, Delegat.*

z Woiewodztwa Inowrocławſkiego.

Kaźimierz *z Lubrańca* Dąbſki, *Stolnik Brzeſki Kujawſki, Konſyliarz, y Delegat.*
Marćin Wolſki, *Delegat.*

z Ziemi Dobrzyńſkiey.

Iozef Podoſki, *Staraſta Dobrzyńſki, Delegat.*
A.I.S. Skrzeſzowſki, *Delegat.*

Z Generału Ruſkiego; Powiatow, y Ziem Chełmſkiey, y Halickiey.

Mikołay Sołtyk, *Kaſztelan Przemyſki, Duktor Generału Woiewodztwá Ruſkiego Skonfederowánego.*

Staniſław Rzewuſki, *Podczaſzy Koronny, Marſzałek Konfederácyi Ziemi Chełmſkiey.*

I. M. Kurdwanowſki, *Podkomorzy, Marſzałek Konfederácyi Ziemi Halic:*

Ian Siemieńſki, *Podkomorzy Lwowſki, Konſyliarz, y Delegat.*

Iozef Frańciſzek Dziduſzycki *Chorąży Lwowſki, Konſyliarz, y Delegat.*

Ierzy Antoni Łączyński, *Chorąży Zydaczewſki, Delegatus.*

Iozef *ná Drohoiowie* Drohoiowſki, *Kaſztelanic Czerniechowſki, Konſyliarz, y Delegat.*

Piotr Boreyko, *Podſtoli Zydaczewſki, Konſyliarz, y Delegat.*

Kaźimierz Boreyko, *Łowczy Lwowſki, Konſyliarz y Delegat.*

Boguſław Bielſki, *Staroſta Rapſztyńſki, Delegatus.*

Marćin Sobieſzczanſki, *Cześnik Latyczewſki, Delegatus.*

Ian Uleńſki, *Delegatus.*

Karol Radźieiowſki, *Delegatus.*

Rafał Skárbek *Delegatus.*

Woyćiech Roſnowſki, *Delegatus.*

Frańciſzek Amor, *Hrabia Tarnowſki, Konſyliarz, y Delegat.*

Frańciſzek Ciemniewſki, *Konſyliarz, y Delegat.*

Z Woiewodztwa Wołyńſkiego.

Michał Potocki, *Marſzałek Konfederacyi Woiewodztwa Wołyńſkiego.*

Ierzy Olſzańſki, *Staroſta Korytnicki, Konſyliarz Woiewodztwa Wołyńſkiego, Delegatus.*

Piotr Kárczewſki, *Staroſta Zytomirſki, Konſyliarz Woiewodztwa Wołyńſkiego Delegatus.*

Andrzey Seweryn z *Gurowa* Gurowſki, *Stolnik Podolſki, Konſyliarz Woiewodztwa Wołyńſkiego, Delegat.*

Ludwik Kuleſza, *Cześnik Nowogrodzki, Konſyliarz Woiewodztwa Wołyńſkiego, Delegatus.*

Alexander Zbykalſki, *Podſtoli Nowogrodzki, Konſyliarz Woiewodztwa Wołyńſkiego Delegatus.*

Frańciſzek Kuleſza, *Sędźia Grodzki Nowogrodzki, Konſyliarz Woiewodztwa Wołyńſkiego Delegatus.*

Z Woiewodztwa Podolſkiego.

Jan z *Zmigroda* Stadnicki, *Podſtoli Bełzki, Marſzałek Skonfederowánego Woiewodztwa Podolſkiego.*

Antoni Lubomirſki, *Staroſtá Kaźimierſki, Konſyliarz Woiewodztwa Podolſkiego Delegatus.*

Staniſław Piotr Telephus, *Chorąży, y Konſyliarz Woiewodztwá Podoldolſkiego, Delegatus.*

Michał Markowſki, *Piſarz Ziemſki, y Konſyliarz Woiewodztwa Podolſkiego Delegatus.*

Michał Sarnuſz, Dąmbrowſki, *Stolnik Chełmińſki, Konſyliarz Woiewodztwa Podolſkiego.*

Waleryan Trembiński, *Podczaszy Łukowski, Konsyliarz Woiewodztwa Podolskiego, Delegatus*
Kazimierz Polanowski, *Podstoli Buski, Konsyliarz Woiewodztwa Podolskiego, Delegatus.*

Z Woiewodztwa Lubelskiego.

Felicyan Eleuthery *z Targowiská* Gałęzowski, *Podsędek Ziemski Lubelski, Stároſtá Wawolnicki. Marszałek Konfederácyi Woiewodztwa Lubelsk:*
Michał *z Trzcinniká* Trzciński, *Stolnik, Sędzia Kapturowy, y Konsyliarz Woiewodztwa Lubelskiego, Delegatus.*
Michał Franciszek *ná Targowiſku y Zákrzynie* Brodowski, *Podczászy szy Lubelski, Konsyliarz tegoż Woiewodztwa, y Delegat.*
Dominik Stoiński, *Miecznik Powiátu Urzędowskiego, Sędzia Grodzki Lubelski, Konsyliarz tegoż Woiewodztwa, Delegatus.*

Z Woiewodztwa Bełzkiego.

Franciszek Ignacy Potocki, *Stároſtá Bełzki, Marszałek Konfederácyi Woiewodztwá Bełzkiego.*
Iozef Sierakowski, *Strażnik W. Koronny, Konsyliarz, y Delegat.*
Ierzy Rzeczycki, *Stároſtá Rzeczycki, Konsyliarz, y Delegat.*
Iozef *z Porádowa* Rulikowski, *Podczászy Bełzki, Konsyliarz y Delegat.*
Fráncíszek *z Zmigroda* Stadnicki, *Kaſztelanic Bełzki, Konsyliarz, y Delegat.*
Michał Rzeczycki *Staroſta Poturzyński, Konsyliarz, y Delegat.*
Ian Antoni *z Lewiczyna* Lewicki, *Podſtároſti y Sędzia Grodzki, Bełzki Konſyliarz, y Delegat,*

Z Woiewodztwa Płockiego.

Walenty Zieleński, *Cześnik Zawſkrzyński Imieniem Ich-Mościow Bráci cálego Woiewodztwá Płockiego, do wniſcia w te Generálną Konfederácyą Delegatus.*

Z Generálu Xięſtwá Mazowieckiego ze wſzytkiemi Ziemiámi.

Ian Wiktoryn Roſtworowski, *Stároſtá y Marszałek Ziemi Czerſkiey*
Rudziński, *Staroſta Kruswicki, Marſałek Konfederacyi Ziemie Ciechanowſkiey.*
Ignacy Cieſzkowski, *Kaſztelanic Sochaczowſki, Marszałek Konfederácyi Ziemi Liwſkiey.*
Kazimierz Ościeſalski, *Konſyliarz, y Delegat.*
Kazimierz Wrzoſek *Regent Ziemſki y Grodzki Czerſki, Konſyliarz, y Delegat.*
Iozef *ná Puláźiu* Puławski, *Stároſta Warecki, Konſyliarz, y Delegat.*
Woyciech Wężyk Rudzki, *Delegat.*
Kazimierz Olszyński, *Podczaſzy Nowogrodzki, Konſyliarz, Rotmiſtrz, y Delegat.*
Staniſław Rakowski, *Konſyliarz, y Delegat.*
Ian Nakwalski, *Woyſki Ziemi Wyſzogrodzkiey Oberſzteleytnant Woyſk I. K. Mći y Rzeczypoſpolitey Konſyliarz, y Delegat.*

Michał Pilchowski, *Rotmistrz I. K. Mći y* Delegat.
Antoni Zabicki, *Cześnik y Rotmistrz I. K. Mći y* Delegat.
Antoni Zabicki, *Cześnik y Rotmistrz Zakroczymski, Konsyliarz, y* Delegat.
Michał Iozef Nosarzewski, *Sędzia Grodzki Ciechanowski, Konsyliarz, y Delegat.*
Jakub Floryan Ulatowski, *Konsyliarz, y* Delegat.
Antoni Dyonizy Długoborski, *Burgrabia Grodzki, Zakroczymski, Rotmistrz I. K. Mości y Rzeczyposp: Delegat.*
Jan Antoni Rykaczewski, *Regent Ziemski y Grodzki Łomżyński, Rotmistrz I. K. Mći y Rzeczypospol:* Delegat.
Jozef Sasimowski, *Delegat.*
Jakub Biały, *Delegat.*
Kazimierz Kołakowski, *Delegat.*
Jan Zaborowski, *Podczaszy Bracławski, Sędzia Liwski, Konsyliarz, y Delegat.*
Martynian z *Windyk* Grzybowski, *Konsyliarz, y* Delegat.

Z Woiewodztwa Podlaskiego.

Jan Władysław *ná Zaleśiu* Zaleski, *Kasztelan Wiski, Starosta Suráski. Marszałek Woiewodztwa Podlaskiego.*
Karol Jozef z *Niemierowa* Niemiera, *Chorąży y Konsyliarz Ziemi Drohickiey, Delegatus.*
Paweł Kraszewski, *Podczaszy, Konsyliarz y Rotmitrz Ziemi Bielskiey, Woiewodztwa Podlaskiego Delegatus.*
Mikołay Kuczyński, *Podstoli, Konsyliarz, y Rotmistrz Ziemi Drohickiey Delegatus.*
Michał Szczawiński, *Podczaszy Podlaski, Konsyliarz, Rotmistrz Ziemi Bielskiey,* Delegát.
Jakub Antoni Sarnacki, *Stolnik Zakroczymski, Ziemi Bielskiey, Delegatus*
Jozef Dzierzek, *Skárbnik Parnawski, Ziemi Bielskiey* Delegat.

Z Woiewodztwa Rawskiego.

Jozef Załuski, *Staroſta Rawski, Marszałek Woiewodztwá Rawskiego.*
Dominik z *Kołyszyna* Sułowski, *Konsyliarz Ziemi Rawskiey* Delegát.
Dobrogost Nieborowski, *Podkomorzy Rawski, Konsyliarz Ziemi Rawskiey, Delegatus.*
Maciey Kleninski, *Konsyliarz Ziemi Sochaczowskiey,* Delegatus.
Jan Zygmunt Staniszewski, *Skárbnik Lwowski, Konsyliarz Woiewodztwa Rawskiego, Ziemi Sochaczowskiey* Delegatus.
Kazimierz Alexander Borucki, *Stolnik Inowłodzki, Konsyliarz Ziemi Gostyńskiey* Delegatus.
Jozef Garczyński, *Kásztelanic Inowrocławski, Konsyliarz Ziemi Gostyńskiey* Delegatus.

Z Gene-

Z Generału Prowincyi Pruskiey.

Z Woiewodztwa Chełmińskiego.

Sebeſtyan *Von Hallen* Meldzyński, *Kaſztelanic Rypiński, Marſzałek Konfederacyi Ziem Pruſkich*, Salvis per omnia Juribus & Immunitatibus Terrarum Pruſſiæ, ac Majorum Civitatum.

Joannes Comes *de* Schlieben *Palatinides Livoniæ, Conſiliarius.* Salvis Iuribus, & Immunitatibus Terrarum Pruſſiæ ac Majorum Civitatum.

Jozef Rutkowſki, *Delegatus z Woiewodztwa Chelmińskiego*, ſimiliter ut ſupra.

Jan Białachowſki, *Delegatus z Woiewodztwa Chelmińskiego*, ſimiliter ut ſupra.

Z Woiewodztwa Malborſkiego.

Ian Kozewſki, *Podkomorzy Malborſki, Konſyliarz Konfederácyi Ziem Pruſkich, z Woiewodztwa Malborſkiego*, Salvis Iuribus ac immunitatibus Terrarum Pruſſiæ ac Majorum Civitatum.

Staniſław Nahorecki, *Starosta Kotelnicki Delegatus, z Woiewodztwa Malborſkiego*, ſimiliter ut ſupra.

Jerzy Służewſki, *Delegatus z Woiewodztwa Malborſkiego*, ſimiliter ut ſupra.

Z Woiewodztwá Brácławſkiego.

Staniſław Antoni *na Swidnie* Swidnicki, *R. L. L. S. Marſz: Konf: W. B. ſwym y całego Woiewodztwá Skonfederowánego Imieniem.*

Dominik Ignacy Kośiorek, Bekierſki, *Ieźiernicki, Dolſzecki Staroſtá, Konſyliarz Woiewodztwá Bracławſkiego, Delegatus.*

Auguſtyn Jaroſzyński, *Miecznik Bracławſki, Konſyliarz Woiewodztwa Bracławſkiego, Delegatus.*

Marcyan Axak, *Stolnik Zytomierſki, Konſyliarz Woiewodztwá Braclawſkiego, Delegátus.*

Kaźimierz Swidźiński, *Podſtoli Sochaczowſki, Konſyliarz Woiewodztwá Bracławſkiego, Delegatus.*

Staniſław Száſzkiewicz, *Konſyliarz, Delegatus.*

Alexander Skrzyński, *Czesnik Rożańſki, Konſyliarz, Delegát.*

Z Woiewodztwá Pomorſkiego.

Jan Kampenhauzen, *Podkomorzy Parnawſki, Generál Major I. K. Mości y Rzeczypoſpol: Konſyliarz, y Delegat.*

Roch Kliński, *Konſyliarz Konfederácyi Ziem Pruſkich z Woiewodztwa Pomorſkiego* ſimiliter ut ſupra.

Paweł Rybiński, *Delegatus z Woiewodztwa Pomorſkiego*, ſimiliter ut ſupra.

Z Woiewodztwa Czerniechowſkiego.

Jozef Woyna Orańſki, *Stolnik y Konſyliarz Woiewodztwa Czerniechow:*
Piotr Małachowſki, *Konſyliarz Skonfederowanego Woiewodztwa Czerniechowſkiego.*
Alexander Sobolewſki, *Konſyliarz Skonfederowanego Woiewodztwá Czerniechowſkiego.*
Franćiſzek Jełowicki, *Staroſtá Nowośielſki, Delegat.*

JAN Wolſki, Piſarz Grodzki Chęćińſki, Sędźia Kápturowy Woiewodztwa Sandomierſkiego Powiátow Rádomſkich, Sekrekretarz J. K. Mośći. y Generálney Konfederacyi Stanow Rzeczypoſpolitey mpp.

ANTONI z Dębice DĘMBICKI, Komornik Graniczny, Sędźia Kápturowy Woiewodztwa, y Ziem Sandomierſkich, Sekretárz Generalney Konfederácyi, Skonfederowánych Stánow Rzeczypoſpolitey. mpp.

Originale verò ejuſdem Actûs Confœderationis rurſus ad ſe recepit, & de recepto Officium præſens quietavit.

POſt cujus quidem Actûs Confœderationis Generalis Statuum Regni in Acta præſentia ingroſſationem, Officium præſens, Miniſterialem Regni Generalem, Providum Thomam Baron de Gory, *ad publicandum Eundem Actum Confœderationis prædictæ Statuum Regni, addidit, & deputavit. Qui quidem Miniſterialis Supraſcriptus, è loco Publicationis rediens, Munusq; Deputationis ſuæ, Officio præſenti fideliter reddens. In vim ſuæ veræ, ac fidelis Relationis, publicè, libereq; Recognovit. Se præfatum Actum Confœderationis prænominatæ Statuum Regni, hic in Caſtro præſenti Sandomirienſi, ac locis publicationi ſolitis, in frequentia plurimorum Hominum, diverſi Statûs, & Conditionis cujusvis exiſtentium, ac ad ſonum vocis ſuæ Congregatorum, Alta ſua, & intelli-*

telligibili, præconica ac ſonoroſa voce, publicaſſe, proclamaſſe, ad omniumq; notitiam ſufficienter, ut Juris & moris eſt, deduxiſſe. De quo Ejuſdem Miniſterialis præſens eſt hæc Relatio.

Actum in Caſtro Sandomirienſi, Feriâ Sextâ poſtridie Feſti Sancti Martini Pontificis. Anno Domini Milleſimô, Septingenteſimô, Trigeſimô, Quartô.

Correxit Goſtyńſki.
mpp.

(L. S.)

Legit Gorſki.

FRVCTVS. *Cant: 2. Lucæ 1.*

DZiękuię Prześwietny ZAKONIE: żeś mi też niegodnemu, ták godnego honoru, Nowonárodzoney Dźiećiny popiáśtować pozwolił; że poki NAYSWIĘTSZA MATKA, względem Vroczyśtośći, w imáginátywie náśzey przez doroczną pámiątkę, *Ordinis Minorum*: bo *Minorennis* w kolebce; mnieś Iey Minoryćie, ná twoiey Ambonie, pokołyśáć życzył. Gdy przednie w pochwale Iey, odpoczęły *Iubiella*; mnieś Ią ośtátniemu, chwalić náośtátku kazał, *In finem pro Octava*. A gdyby śię też Słowá Przedwiecznego śprawdźiły słowá; *Erunt noviśśimi primi*! Gdyby to przy konkluzyi uroczyśtey Oktawy, nową Krolowy Niebieskiey, zápocząć Vroczyśtość: *Ego dixi nunc cæpi*. Period Nabożeńśtwá záłożywśzy; wźiąć go záś *à Capite*. Przy dokończeniu Pánegirykow; Pánegirykow uczynić początek? Ia mowię do Ciebie, o Wielka w máleńkim ćiáłeczku Páni; co BOG śam mowił do Iozuego: *Hodie incipiam te exaltare, coram omni Iśráèl*. Dźiś o Niepokalána PANNO; o więkśza nád całego świátá Monárchinie, Dźiećino! *Thema* dopiero, Chwały Twoiey záłożę; dźiś ná wysławienie Twoie, nieudolne śiły moię śworcować pocznę: *hodie incipiam*. Sádźi śię w naylepśzą KAZIMIERZ: *Omni die dic Mariæ, mea laudes anima*. Nieugáśzony w śercu, Wielkiego Wielkich Synow Oycá, AVGVSTYNA S. Ogień, nigdy w tey mierze, nie mowi dośyć: *Nunquam dicit: śufficit*. Záłuie gęby: kto chwalić to Dźiećię prześtáie. Niewie śam iák śię ma; kto przy máleńkiey tęskni MARYI. Mądra tego Domu Gośpodyni KATARZYNA S. powiáda: że

Tit: Pśal:

Ioś: 3.

Prov: 30.

prostak; kto o Pánia swoię w kolebce nie dba. Słońce Doktorow, z Słońcem Sprawiedliwości P. IEZVSEM trzyma: że się w czymśi czuie; kto ná lego nie łáskaw Swiátłość: *Qui*
Joan: 3. *malè agit, odit lucem.* Poćiechá utrapionych świádkiem: że Desperat, kto Nią gárdźi; komu ow ná języku záwsze śiedźi
Psal: 76. wierszyk: *Renuit consolari anima mea.* Sámá dobroć, piękność, wdźięczność, roskosznego Niemowlęćiá, mowi do káżdego z nas: (ey niechże wmowi) co Łukasz z Kleofásem *w Emmaus*
Luc: 24. do P. IEZVSA: *Mane nobiscum; quoniam advesperascit*: zostańże z námi, bo wieczor zá pásem. Choć ia mam Tátuśiá Ioáchimá; Pánskie mi, potrzeb przygotowánie: *Ioachim, Præparatio Domini*; choć mam kochaną Mátusię, Annę: *Anna, Gra-*
Prov: 8. *tiosa*; przećię mnie bydź z ludźmi: *Deliciæ meæ, esse cum filijs hominum.* Choć mnie *Sol Doctorum*, Słońce Prześwietnego Za-
Apoc: 12. konu odźiewa y ogrzewa: *Amicta Sole*; przećię mnie z wásze-
Prov: 8. mi áffektámi ćiepley, *Diligentes me diligo*; Choć mi y Pierśi Máćierzyńskie, y Szyiá Gospodyni moiey, bogáto dodáie
Prov: 21. mleká: *Semper in abundantia*; przećię mnie łzy wásze poku-
Luca 15. tne smácznieysze: *Gaudium super peccatore.* Choć mam gromádną áffystencyą Anyołow, iáko ich Páni: *Regina Angelorum*; przećię ia się w tym Gmáchu sámá: nie bez was, lecz
Psal: 2. o was boię: *Ne pereatis de via justa.* Nie frásuy się, o Rozrywko frásunkow nászych, *Consolatrix nostra*; Ieżeli Cię tu
Thren: 1. odeydźiemy: pewnie Cię nie zostáwiemy *Desolatam*. Y tu Cię mieć będźiemy; y z sobą do Domu weźmiemy: *Vt maneas nobiscum, in æternum.* Zostánieśz przy Oycu y Mátce,
Isa: 11. iáko Dźiećię: *Delectaberis infans ab ubere*; poydźieśz z námi, iáko drogi z Niebá dány Prezent: *Donum donorum præstantissimum.* Sámá Pánegiryk, iáko Cię *Didacus Celada* z *Anonima*,
S. Joã: Damasc: Or: 1. de Nat: Vir: Tract: Append: de Susanna figurata. tytułuie: *Sæculorum Panegyris, & temporum felicitas*; toć sámá ná Tygodniowy Słowá Bożego Tráktament, stánieśz nam y zá Wety: *Fructus Benedictionis.* * Y toć nam AA. z bytności w
* *S. Joan: Damasc: Orat: 2. de Nat: V. M.* tym Domu; z nieteskliwey przy kolebce MARYI, sedenteryi, zá wielki stánie pożytek: że ten Owoc Cnoty; Swiętego Małżeńskwá, Niebu wdźięczny, źiemi pożyteczny, Frukt mamy: *Fructum Benedictionis.* Z tym się tu ćieszyć; z tym fortunnie do Domu powracáć; z tym szczęśliwie ná źiemi: y gdy się ná to zásłużemy: w Niebie roskosznie zostawáć będźiemy.

Nie bez táiemnice Madrość Boska; wdźięczne Niebu, potrzebne źiemi, Duszom SS. ná ten czás w Otchłániach będacym, pożądáne, MARYI Narodzenie, w Wrześniu nam zdárzyłá AA. Wrześień naprzod w Zydowskim języku, zowie się

Etha-

Ethanim; co znáczy po Łáćinie: *Menſis fortium*; á po Polsku: *Mieśiac Mocnych*. A ztąd mu Zydźi tę denominácyą wymyślili: że ſię weń (iáko ich Rábbinowie twierdzą) wielcy Mocárze, Mężni Káwálerowie porodźili; mowi *Pagninus*: *Ajunt Hebræorum Doctores, quod in eo nati fuerint fortes mundi.* MARYA, nád wſzytkich Rycerzow naycelnieyſza Heroiná: *Bellatrix egregia*; nie zá dźieśięć Tyśięcy Zołnierzá, iáko Dawid; ále zá cáły Stotyśięczny ważąca Oboz: *Terribilis, ut caſtrorum acies ordinata* Nie tylko w kolebce, iáko Herkules baiecznych wężow: ále záraz przy Poczęćiu, łeb Smoczy skruſzyłá: *Contrivit caput Serpentis*; owoż ſię *in Menſe fortium*, w Wrześniu urodźiłá. *Hugo Cartenſ:* tę tego dáie rácyą; że Wrześień, ieſt to Mieśiac pełnośći; tedy ſię bowiem naybárdźiey, Stodoły, Gumná, Brogi, Zbożámi; Ogrody, Iárzynámi; Sády, Owocámi doyzrzáłymi, nápełniáia. MARYA pełná Łáski: y przeto ſię w Mieśiącu pełnośći rodźi: *Propter plenitudinem gratiarum*; *benè congruit, quod in Septembri Menſe nata eſt, qui eſt plenitudinis.* Z kąd, *Aloyſius Novarinus* wnoſi: że nam MARYA pełność wſzytkiego dobrá, z ſobą ná świát, przynoſi: *Tunc colligendum eſt à Menſe*; *quàm benefica in ſuos MARIA eſſet futura*; *quàm donis & muneribus eſſet omnes cumulatura*: *cùm eò Menſe nata, quò terra vires ſuas exerit, ut fructus mortalibus proferat.* *S. Dámaſcen* ták konceptuie: że MARYA w leśieni ſię rodźi; bo nam roskoſznym całego wieku Fruktem, z Drzew miſtycznych, od BOGA przychodźi. *Meritò autumnali tempore naſcitur*; *ut jam veluti in Autumno, totius ſæculi fructus ſpiritualium arborum comedatur.* Niech iáko chcą ſzczyca ſię Kámpánie, Luzytánie, Rheny, ſwoimi ná podźiw zacnemi śliwámi: reſpektem náſzego Specyału ślinámi. Niech ſię zákázuią Peloponeſy, Ceuſe, roskoſznymi, wſpániále pięknymi Gruſzkámi. Niech powiáda *Marcus Polus*: że Miáſto Nowego Swiátá *Quinzai*: ſmákowite, mlecznoſoczyſte, á ták wielkie ma gruſzki: że z nich iedná dźieśięć ſuntow záważy. Niech ſię prezentuią Aſſyrie z Pomárańczámi, Itálie z Cytrynámi, Figámi; Cydony, Perſye, Kámeryny, Epiroty z koſztownymi iábłkámi; z ktorych káżde, słodyczą Cukrową, wonnośćia Bálſámową, pięknośćią Niebieską: oku, przypátrz mi ſię; ręce, urwiy mnie; gębie, ziedz mnie, mowi: *ſollicitatq; pulchritudine gulam.* Niech iáko chce opiſuie *Nicolaus de Comitibus*, w Prowincyi Málábáy, oſobliwą Iábłoń, Cáchi álbo Cycorá názwána; że nád zwyczay inſzych, nie z gáłęźi, lecz ze pniá, iedno tylko corocznie rodźi Iábłko; á ták wielkie: że go chłop nay-

S. Bernar: in deprec ad B.V.M.

in Pſ: 64.

Lib. 4. Sacr: Ele:

Lib: 2. Cap: 68.

dużſzy ma co dźwigáć. Niech wſpomina Plutárchus, oſobliwey piękności y wielkośći lábłko; od Omyſeſá, zá oſobliwy Prezent, Artáxerxeſowi Perskiemu Krolowi dárowáne. Niech wſpomina Bároniuſz, w Roku 1446. ślicznie wielkie, y wielce śliczne lábłko, Theodozyuſzowi Ceſárzowi w podárunku ofiárowáne; ktore to lábłko, ni owo Ráyskie pierwſzym Rodźicom, wiele ná Dworze Ceſárskim kłopotu nárobiło; ponieważ Eudoxij Ceſárzowey od Mężá dáne; od niey Paulinowi znácznemu y zacnemu Pánu, dla iego mądrośći dárowáne: záś ſię od Pauliná, nieſzczęſnym tráfunkiem, zkąd wyſzło nie wiedzącego, Ceſárzowi doſtáło. Spytał Ceſarz Eudoxij, gdźie iábłko? ziádłám go; powiedźiáłá: toż iey o kłámſtwo, złą minę Ceſarz pokazał; zle o niey porozumiał; Pauliná niewinnego ſtráćić márnie kazał. *A malo, omne malum.* Niech y ſámo Piſmo S. Ráyskiemu przyznáie lábłku: że było, y co widźieć; y co wźiąć w gębę: *Pulchrum viſu, & ad edendum ſuave.* Niech Heſperyiskie známienite Sády, prawdźiwieli, nie prawdźiwieli, że złotymi ſádzą ſię Owocámi; *Aureaq; Heſperidum, ſint hic fulgentia mala*; żadnego te wſzytkie, do náſzego Fruktu, nie máią podobieńſtwá: *Nec primam ſimilem viſa eſt, nec habere ſequentem.* Ten álbowiem Frukt: ieſt to wſzytká nátury okráſá; pierwſza táka, y oſtátnia, ná świećie Nowália; ſzczęśliwe pierwſzey Rodźićielki, po opłákánym bánkiećie, poráwiny; ozdobá piękności białogłowskiey; ſpecyał, ktorego ſię wieki domagáły, y práwie dobijáły: ták mowi *S. Damáſcen*: *O DEI digna Filia, humanæ naturæ venuſtas, & primigenia; Evæ correctio, mulierum ornamentum! Certabant de te ſæcula, quodnam illorum, Ortu tuo gloriaretur.* A według Proroká *Iſa*: 4. Frukt to Wielmożny, chwalebny, y wſpániáły: *Germen Domini in magnificentia & gloria, & fructus terræ ſublimis.* Ten to ieſt Błogoſłáwieńſtwá Boskiego Frukt: *Fructus Benedictionis.* Inſze Owoce, ſą dźiełem nátury; że zepſowáney: dlatego skáźitelne, defektom podległe. Ten ieſt dźiełem łáski Boskiey; o czym ták mowi *S. Dámáſcen*: *Natura gratiæ fætum antevertere minimè auſa eſt; verùm tantisper expectavit, donec gratia produxiſſet fructum ſuum*: Przy záwiazániu tego Owocu: *Náturá Łáſce, wźiać ſię pierwßego mieyſcá nie ważyłá; lecz trochę poczekáłá*: áż *Łáſká Owoc ſwoy wydáłá.* O Owoc ſzczęśliwy! Aniołom roskoſzny; Swiętym pożądány; grzeſznikom potrzebny; wygodny upádłym: *Felix Puerperium*: *delectabile Angelis; expectabile Sanctis; neceſſarium perditis; congruum profligatis.*

Lucr.

Ven. Bed. Lib. 4. Cap. 49. Sup. Luc. 11.

Orat. de Nat. Virg.

S. Damaſ. Orat. 1. de Nativ. Virg.

S. Ildef. Ser. 2.

Według

Według náuki Chryſtuſowey, Drzewo po Owocu poznáć: *Ex fructibus eorum, cognoſcetis eos*: według *S. Antoniego Pádewſkiego*; Náturá ludzka, z nátura drzewá párágonuie: *Arbor eſt natura humana: fertilis in gratuitis, pulchra in naturalibus, fructifera in delicijs, ſpecioſa in dotibus.* Według Filozofá: co Człowiek, to Drzewo ku Niebu wkorzenione, *Homo eſt arbor inverſa.* Według Proroká ukoronowánego: káżdy cnotliwy: ma bydź, iáko drzewo wſzczepione nád potokámi wod; ktore owoc ſwoy wyda czáſu ſwego: *Fructum ſuum dabit in tempore ſuo.* Według Seráfickiego Doktorá S. Bonáwentury: *Dobry człowiek, dobre to drzewo: Bona Arbor, eſt bonus homo.* Według Ewángelij: świát iáko lás; ludźie ná nim, iáko drzewá. Ták powiedźiał, przepátrzywſzy ſię w świećie, świeżo od IEZVSA oświecony ślepy: *Video homines, velut arbores ambulantes.* Znáć drzewo po owocu: Dąb po Zołędźi; Swierk, Iodłę, Choykę po Szyſzkách; ták człowieká po potomſtwie. Ták mowi *Náziánzenus*: że *Syn: ieſt to krotkie, á łátwe opiſánie nátury Oycowſkiey. Co ſię tylko ná świećie urodźiło: Rodźicá ſwego co zacz, ná ſobie okryśliło: Compendioſa, facilisq; paternæ naturæ declaratio, eſt Filius. Omne enim quod genitum eſt; genitorem ſuum, tacitâ quadam voce definit.* Ták twierdźi *Tertullian*; że według *Kleántá*: *nie tylko komplexya, ále też przyrodzona do złego álbo dobrego inklinácya, wydáia ſię Rodźicy w dźiatkách ſwoich, iáko w zwierćiedle; co zacz byli, iáko żyli: Vult Cleanthes: non ſolùm corporis lineamentis, ſed & animæ notis ſimilitudinem parentibus in filios reſpondere; de ſpeculo ſcilicet morum & ingeniorum, & affectuum.* Ták twierdźi *S. Piotr Damiani*: *luxta converſationem Parentum ſæpè proveniunt merita filiorum; ut & honeſtis Progenitoribus, Proles honeſta reſpondeat: & reproba reprobis, in pravitate, concurrat:* Według záchowánia ſię Rodźicow, ida obyczáie dźiatek; ták, że y poczćiwych ludźi, poczćiwe potomſtwo; y niecnotliwych, niecnotliwe będźie. Ták náucza *Caſſiodorus*: że ſię oſobliwie po cnotách Rodźićielſkich miárkować: co będźie z dźiećięćiá: *Providentiæ ratio eſt: in tenera ætate, merita futura tractare; & ex parentum virtutibus, prolis indicare ſucceſſus.* Iako też przećiwnym ſpoſobem; po dźiatkách dochodźić: co zacz był Oćiec álbo Mátká: ták z DVCHA S. nápiſał *Siracides Eccleſiaſtici* 11. *In filijs ſuis, agnoſcitur Vir.* Aſſekuruie Pan IEZVS: że złe Drzewo, z nátury ſwoiey: nie może dobrych owocow rodźić: *Non poteſt arbor mala, bonos fructus facere.* Nie będą ná Bźie, Winne groná; ná proſtym Cierniu, Rożynki; ná Głogu, Migdały. Nie urodźi Sowá Sokołá;

Matt: 7. *Ser: de Dom: 5. poſt Paſch.* *Pſal: 1.* *Ser: 3. Dom: 7mæ poſt Pent.* *Matt: 8.* *Orat: 36.* *Lib: de Anim: C. 5.* *Ser: 19.* *Lib: 2. Epiſt: 15.*

z Iáſtrzębiego gniazdá, ćichy gołąbek nie wyleći; z Kruczego iáiá, Kánárek ſię nie wylaże; z Wilczyce, nie będźie Báránek; z diabłá, Anioł; z niecnoty Cnotá, nigdy ſię nie záwiąże. Oćiec wiśieć: Mátká nic dobrego; y dźiećię pewnie nie będźie cnotliwe: ták mowili ſtárzy: *Nunquam ex malo Patre, bonus filius.* *Euripp.* *Gen. 9no.* Obráźił Syn Oycá, Chám Noego; á Noe nie Chámá, ále Chámię przeklina: *Maledictus Chanaan puer.* A to czemu? Dáie rácya *Procopius*: że to zá to: Chám złe dźiećię cnotliwego Oycá, ále Mátki nie wiem iákiey; ponieważ iey Piſmo nie wſpomina; doſyć że záſmućił Oycá: owoż też ná ſwoim dźiećięćiu záſmucony: gdy mu go przeklęto: *Maledictus Chanaan.* Według náſzego *Lyrána*: Noe przeklął Wnuczká: lecz y Synowi, nie dał dobrego słowá. Ze iednák Literá S. ſámo tylko przekleństwo ná Wnuczká wyráźiłá; to dla tego: *Vt oſtendatur: quòd ipſe Cham, non ſolùm eſſet maledictus in perſona ſua; ſed quod etiam iſta maledictio, ad ſuos poſteros derivaretur.* *Aby świát wiedźiał: że nie tylko Chám, ſam ná ſwoiey oſobie przeklęty; ále też y pokolenie iego.* O opłákána nieſzczęśliwośći Rodźićielskiey, ná dźiatki ſukceſſya: *Maledictio ad poſteros!* O nieſzczęśliwe dźiatki, ktorych Rodźicy ná przekleństwo zárobili! *S. Petr: Chriſol: ſer: 111.* *Parentum vitium, filiorum exitium.* Ale co Wnuczę winno, że Synek zgrzeſzył? Powiádáią niektorzy: że to Wnuczę niecnotliwe: było okázya złego; ſwywolne; Dźiáduśiowi śpiącemu pokoiu nie dáło; odkryło nágość iego; Oycá Chámá zprowádźiło; y ták go do tego: że ſię náśmiał z Dźiáduśiá, przywiodło. *Cap: 30.* Lecz S. Ambroży *Lib: de Noè & Arca*, uważa: że ieſzcze podobno, wtedy Chánááná ná świećie nie było; á ieżeli był: toby w kolebce máleńki; ponieważ po Potopie, Noe piiány, od Chámá wyśmiany; po Potopie Chánáán (iáko to káżdy czytáiąc, 9. y 10. Rozdźiał *Geneſ.* uważyć y uznáć może) urodzony; zá cóż tedy od Dźiáduśiá przeklęty, *Maledictus Chanaan?* Odpowiáda *S. Ambroży*, że zá godnośćia. Miárkował Noe: że zły Chám, dobrego nie mogł spłodźić Synà: *Non poterat fieri, ut bonum generaret filium; qui & naturæ & eruditionis degener extitiſſet.* *Geneſis* 21. Dwoch było Synaczkow Abráhámowych, á Bráćiſzkow ſobie: Izáák y Iſmáel. A przećię, że Izáák był z práwey Zony Sáry; Iſmáel z Agár służebnice; tedy dla tego ſámego, ieden drugiemu záwádźił; że Mátká Izáákowá widząc, á oto z iey iedynakiem Iſmáelek igra: urázíłá ſię o to; nálegáłá ná Męża: że Agárę z owymże Iſmáelkiem, wyrzućić muśiał: *Eijce ancillam, & puerum ejus.* Coć o Agár; to ná przykład owym Mężom, ná ktorych ſumnienie wo-

ła:

ła: *Eijce ancillam*: Vpominàia Duchowni; cnotliwa Zoná, z płáczem nie raz mowi: *Wyrzuć niecnotę*; dla ktorey mnie poſtponuieſz: Dom w ochydę podáieſz: BOGA obrażaſz; *Eijce ancillam.* Lecz dźiećię co winno; krew Pátryárchy Abráhámá, ktora ſię ná ten czás dobrym ſumnieniem ogárnać godźiło? Powiáda *Ildefons de Padilla*: że Sárze dyskretney Páni: nie ták o ſię chodźiło, áni o Bogoboynego Mężá, iáko o dźiećię; żeby iey go Iſmáel nie popſował; ponieważ, iáko mowi Oleáſter: tákowe Przychowki ládáco bywáia: *Diſcimus ut plurimum: filios ancillarum, eſſe ad malum proclives.* A pomieniony *Ildefonſus* mowi: *Tam vehementer inclinant filij, ad Parentum mores; ut Iſmáel, in religioſa Domo educatus, & egregio ac pio Abrachæ exemplo eruditus: maternas inclinationes ſequeretur, & ignobilitatem, quam à Matre hauſit, proclivis ad malum evaderet.* *Ták bárdzo ſkłonne bywáia dźiatki, do obyczáiow Rodźićielſkich; że Iſmáel w pobożnym Domu, iák w Klaſztorze, wychowány; pięknym y świętym Abráhámá przykładem wyćwiczony: inklinácyiby iednak máćierzyńſkich nie uſzedł.* *Annot: 5. in Habac: C.3.V.28.*

Kto uważy niefortunę, iednego ze dwunaſtu Synow Iákobowych, *Dáń* miánowánego; przyznáć muſi: że w złą godźinę urodzony; czyli: iák poſpolićie mowiemy: pśia iuchą oblany. Napzod, że go Oćiec práwie przeklał, gdy błogosłáwił: *Fiat Dan Coluber in via, Ceraſtes in ſemita.* Potym, że z iego pokolenia, urodźił ſię Iudaſz; y że ſię urodźi Antychryſt: ták mowią Oycowie SS. Trzećia: że kiedy *Apoc:* 7. przeznáczonych do Niebá liczono, *Numerum ſignatorum*: iego pokolenia w tę liczbę nie włożono. Iedni powiádáią: że z tego pokolenia, żadnego nie było, nie máſz, y nie będźie do Niebá przeznáczonego. Drudzy mowią: że *Sámſon* z pokolenia *Dáń*: ieżeli wykroczył; to docześnie skarány: BOGA przeprośił; moc ſtrácona, gdy iey było trzebá, odzyskał; w Láſce Bożey poległ. Rodźicy iego, ludźie cnotliwi; z Aniołem gadáli. Y ták wiele bydź mogło ludźi, dobrych, cnotliwych, świętych: á zátym, do Niebá przeznáczonych. Lecz że tego pokolenia, między Wybránymi Boskiemi nie policzono: to go dla Iudaſzá, á bárdźiey dla Antychryſtá, dla tákiey ſromoty, zámilczono; *Eò quod de ipſo, dicitur Antichriſtus naſciturus.* Ták, ták złe dźiatki: Rodźicom ſwoim, cáłemu wſtyd záda Domowi: *Filij obfuſcati moribus, Parentes obfuſcant, totamq; familiam denigrant.* A czy to nie skaránie Boskie? ták powiáda *Cornel: à Lapide*; *Solet enim DEVS, ſæpe Parentes ob ſua peccata punire in filijs: hi enim ſunt partus, & membra parentum.* *Lyranus.* *Egeſipp: Lib: 5. de excid: Jeroſ. C. 16.*

Ták BOG ſam *Exodi* 20. dekláruie: *Ego ſum DEVS zelotes, viſitans iniqvitatem Patrum in Filios; in tertiam & qvartam generationem. Iam ieſt BOG gorliwy, náwiedzáiacy niepráwość Oycow ná Synách; do trzećiego y czwartego pokolenia.* Znáć że tego doświádczyli Apoſtołowie: kiedy *Ioan*: 9. ślepego z urodzenia widząc; záraz, że to karà Boska: ták ſobie wnośili. Pytáli Páná IEZVSA: *Rabbi, qvis peccavit; hic, an Parentes ejus?* ták czytamy o S. Anſgáryuſzu Biskupie, Szwedzkim Apoſtole: że, kiedy mu tám trzech Synowcow zábito, głowy w leźioro wrzucono; ktorych, gdy cudownie doſtał, rzekł: Niech ſię BOG zemśći: tedy przemowiłá iedná: zemśći; druga ſpytáłá, á kiedy? trzećia, odpowiedźiáłá: ná trzećim pokoleniu. A możeſz bydź karà Boska większa, nád to: kiedy dźiećię. niecnotliwe? Według Státutu ſámego BOGA *Deutor*: 25. *ták wielki grzech, ták wielka karà: Pro menſura peccati, erit & plagarum modus.* Znáć że *Dan* ćięſzko BOGA obráźił: kiedy go ták BOG, ná iego potomſtwie ćięſzko ukarał. *Dan* to znáć: álbo okázya, álbo pryncypałem, owego wielkiego exceſſu, ſproſnego iákiegoś był grzechu; że ſię y Piſmo S. wymienić go wſtydźiło; o ktory Iozef Bráćią ſwoię, toć nieomylnie *Dáná*, przed Oycem oskárzył: *Accuſavit fratres ſuos criminè peſſimò.* A to wſzytko dowod: że niecnotą, nie Cnotę Mátkę mieć muśiáłá. *Dan* przodek Antychryſtá; że był ládáco, nie dźiw: bo miał Mátkę ládáiáka *Balę*: ktora to *Bálá*, byłá białogłowá niepowśćiągliwa: według imienia ſwego: *Bala, inveterata*, w złym iákimśi nałogu záſtárzáłá. Tá to *Balá*, co z Páśierbem ſwoim, z Synem Męża ſwego, grzech popełniłá. *Gen*: 35. Podźmyż dáley. Dawid Prorok ukoronowány; á że ſię grzechu dopuśćił: miał kilku Synow, á żadney poćiechy: Amnon, Sioſtrę zgwałćił; Abſálon, Mácochę; obá márnie zginęli. Z owey cudzołożney Zony Berſábey, nic ſię dobrego nie urodźiło: pierwſze dźiećię umárło: 2. *Reg*: 12. Sálomon ſię uchował; lecz z Mátki niecnotę wyſławſzy: *A Matre adulteria traxit*, y z niego ieden táki w świećie kárnáliſtá: *Septingentis conjugijs, trecentos concubinatus, innumerabilia ſtupra conjunxit.* * Ieroſolimitánie że źli byli: *Generatio peſſima*: y wiele też złego záżyli; ná Oycow ták nárzekáli: *Patres noſtri peccaverunt, & non ſunt; & nos iniquitates eorum portavimus.* *Oycowie náśi zgrzeſyli, y nie máſs ich; á my grzechy ich wźiać ná ſwoy grzbiet muśieli.* Owi Zuzániſtowie u Dánielá, lubieżnośćia paráiacy Stárcy: czemu ták wielkie ládáco? *Inveterati dierum malorum.* Ah! to nieſzczęśćie, że złego rodzáiu

Gen: 37.

Signienſis Bruno homil: contra Luxu:
**Emman: Theſ: Thren: 5.*

byli:

byli: *Semen Chanaan, & non Iuda.* Bolesław śmiáły, Polski Sodomitá, Oppreſſor ubogich ludźi, rebellizánt Kośćielney Zwierzchnośći, drugi ná S. STANISŁAWA Herod; y ieſzcze gorſzy, bo ſam kátem ná niego: zła krew iego byłá: bo go imieniem, á pewnie y rzeczą Dobrogniewá według *Kromerá*; á według *Długoſſa* Dobroleyká zrodźiłá: *peperit iniquitatem.* Ieżeli Prorok *Ierem:* 15. choć ná dobrą ſwoię, nárzekał Mátkę: *Væ mihi Mater mea! quare genuiſti me, Virum rixæ, Virum diſcordiæ?* á dopieroż wiśielcy y niecnotowie przy śmierći, potępieńcy po śmierći: nárzekáć ná ſwoich złych Oycow, ná Mátki niecnotliwe muſzą: *Væ mihi, quare genuiſti me?* o Oycze! o Mátko nieſzczęśliwa! skłonny do złego, nieſpoſobny do dobrego umysł; náturá iákaś przeklęta: twoiá to bydź muśi náturá: *Non procul a proprio ſtipite, poma cadunt.* Y nie doſyćże, żeś ſam niecnoty płodźił; żeś ſámá BOGA obrażáłá: pocożeś ſukceſſorá tego nieſzczęśćia, zoſtáwił, zoſtáwiłá? *Quare genuiſti me?* Tchnijćie ſumnienia wáſzego, cudzych áffektow złodźieie; co owo mowićie: *Aqvæ furtivæ dulciores.* Vczyńćie reflexya ná wáſzę robotę, cudzołożnice; uważćie z grzechu Oycowie y Mátki: co ſię wam záwiązáło álbo záwiąże? co wam wáſze, *opera carnis*, niecnoty, wykluwſzy ſię: myśleć y mowić ſwego czáſu będą? Czy nie będźie z ktorego Chám, nic dobrego; Iudaſz obieś? Sálomon kárnáliſtá? czy nie będźie wſzeteczna: do niecnot, ále nie do pokuty: Mágdálená, Egypcyáká, Pelágia, *Filius, filia iniquitatis?* Przećiwnym ſpoſobem, tryumfuyćie Bogoboyne, cnotliwe Małżeńſtwá: gdy BOG z was nie ma ſmutku; wy z dźiatek wáſzych, mieć muśićie poćiechę. Aſſekuruie Pan IEZVS; *Non poteſt Arbor bona, malos fructus facere.* Nie moga ſpłodźić pobożni ludźie, Elkáná y Anná: tylko S. Proroká Sámuelá. Pełni dobrych uczynkow, Záchárýaſz y Elżbietá, nie moga mieć Syná: tylko Przesłáńcá Chryſtuſowego, Ianá Chrzćićielá. Ile bydź może Swiętych: tedyby ſię máło wybráło, żeby nie Swiętych mieli Rodźicow. Kto przyidźie do Sádu: á po ziemi gruſzki, iábłká, śliwy, obaczy; y do gory nie pátrząc, przyznáć muśi: że to tu nie Láſſ; kto weyzrzy ná dobre Dźiećię, muśi przyznáć: że Oćiec y Mátká nie ládáco: *Boni Viri optimus filius.* Piſmo S. *Danielis* 13. ábryſuiąc cnotliwą Dámę Izráelską, Zonę poczćiwą Zuzánnę: iż byłá piękney urody, y Obyczáiow pewnie nie ſzpetnych: *Pulchra nimis, & timens DEVM*: Tę tego dáie rácyą: *Parentes enim illius, cùm eſſent juſti; erudierunt filiam ſuam ſecundùm legem Moyſi.* *Rodźicy iey że byli ſprawiedliwi; wyćwiczyli Corkę ſwo-*

Dan: 13.

Prov: 9.

1. *Reg:* 1.

Luc: 1.

ię,

ię, według Práwá Moyzeßowego. Szczęśliwa Corko, żeś ná tákich tráfiłá Rodźicow: mowi *Euſebius*: *Helcias Suſannæ Pater: utilior proli fuit; quia juſtus, quàm quia Nobilis; quantò præſtant ſangvini mores, & corpori animus.* *Helciás Zuzánny Oćiec: pożytecznieyßy był dźiećięćiu ſwemu, że ſprawiedliwy, niżeli że Szlachćić; á tyle pożyteczniejßy, ile ſa lepßе obyczáie, niż krew, Dußá niżeli ćiáło.* Rodźicy świátowi: co wy to dla honoru dźiatek wáſzych, ſtárożytne wywodźićie geneálogie; wyſokie łápaćie præeminencye, godności, tytuły; dla fortuny ich, zbieraćie pieniądze, zkładaćie Intraty, gromádźićie Summy: *Vt dominentur in laboribus Veſtris, quibus deſudaviſtis, & ſolliciti fuiſtis.* Więkſzybyśćie im honor uczynili, lepſzą fortunę zoſtáwili: gdybyśćie dobrymi, cnotliwymi, świętymi byli, *Vtiliores, quia juſti.* Ten ieſt zaſzczyt wielkich, wielkiey Páni Rodźicow, Ioáchimá y Anny; do ktorych mowi *S. Dámáſcen*: *O beatum par, Ioachim & Anna! ac profecto ex ventris veſtri fructu, immaculati agnoſcimini. Caſtè enim ac ſanctè munere veſtrò functi, Virginitatis theſaurum produxiſtis.* *O ßczęśliwa Paro, Ioáchimie y Anno! z owocu ſię żywotá ſwoiego niepokalánymi wydáiećie. Wſtrzemięźliwie bowiem, y świątobliwie ſię záchowuiąc, ſkarbeśćie Pánieńſtwá wydali.* Oh bogdayże ſię tákie święćiły Małżeńſtwá: żeby z nich tákie rodźiły ſię Dźiatki. Bogday ſię owe nie práktykowáły słowá: *Ætas Parentum pejor Avis, tulit nos nequiores; mox daturos, progeniem vitioſiorem.* *Swiát Oycow naßych, gorßy był nád Dźiády; z nas, większey złośći, porodźił przykłady. Synowie náśi, większe nic dobrego: będą Oycámi potomſtwá gorßego.* Bogday Dom żaden, á oſobliwie cáła Oyczyźná, tákich nie znáłá dźiatek: coby to o nich ieſzcze zraz mowiłá, owe słowá nád Orzechem nápiſáne; ktory pełen owocu, á oto go ze wſzytkich ſtron tłuką; y iákoby mowi: *Eheu! fructus in mea damna fero.* *Ah! owoce ná moię ßkodę noßę.* Bogday Ioáchimá y Anny káżdego potkáło ſzczęśćie! Tu: *Matre pulchrá, Filia pulchrior*, Drzewo dobre, Owoc nádwyborny: *Fructus præclarus & nobilis.* Godźiło ſię godnemu Filippá Mácedońskiego Pánegiryśćie tym iego zámknąć pochwały: *Sufficit tibi, Filium habere Alexandrum.* *Doſyć twoiey prærogátywy, że maß Synà Alexándrá*: godźi ſię y mnie, Ioáchimá y Annę tym teraz odbydź komplementem; *Sufficit vobis, Filiam habere MARIAM.* *Doſyć dowodu zaſługi wáßey, godności wáßey: że maćie Corkę MARYÄ.*

Tá ieſt wrodzona ludzkiey fántázyi mánierá: że wſzyſcy z tego, co im ſię ná nic nie przyda, nie kontenći; y ſámá przyiaźń

Strom: 8. C. 1.

ex Eccl: 2.

Orat: 1. de Nat: V.

Horat: 3. Car: 6.

S. Andr: Cret: in Nat: B.M. Virg.

iaźń zá pożytkiem chodźi. *Vulgus amicitias utilitate probat.* Coż nam z tego: ze Rebekká Iákobowi Synowi kochánemu, do błogosłáwieństwá Oycowskiego, pięknie posłużyłá? kiedy nie nam. Ze Ester, Zydow od zguby sálwowáłá? kiedy nie nas. Ze Iudyth, Betulią od Nieprzyiaćielá obegnáłá? kiedy nie Polskę. Ze Iáhel, głowę pogáńską Sysárze do źiemi przykułá? kiedy nie nászemu nieprzyiaćielowi: *Quæ utilitas?* Co by nam po tym: że MARYA pełná łáski; że Niepokalána; że Páni Niebá y źiemie; że Mátká Boska; gdyby to nie dla nas? *Omnes expetimus utilitatem;* zá nic *bonum honestum* y *delectabile;* kiedy nie będźie *utile.* Y przed Niebem, w nocy, zámykamy okná: że nam nie przyświeca: Sol, w Ewángelij, ná śmieći wyrzucáią: kiedy nie słona, *mittatur foras.* Odzywa się *Aloysius Novarinus:* że Ioáchim y Anná: nie dla śiebie tylko, ten Owoc, ále dla cáłego wydáli świátá: *Vierq́ non sibi duntaxat, sed toti mundo MARIAM, vitæ fructum pepererunt.* Odzywa S. Dámáscen; y mowi do tey Dźiećiny: *Vitam habebis naturâ præstantiorem, non Tibi soli; nec enim causâ Tui progenita es. Będźiesz o Swięta Dźiećino: miáłá żywot nád náturę zacnieyszy; nie sobie tylko, boś się nie dla siebie urodźiłá.* Nie z owych to ten S. Owoc Poetycznych Iábłek: ktore w piekle głodnemu Tántálusowi, tylko draźnią áppetyt; ma ich, widźi ich, á záżyć nie może: *Quærit aquas in aquis, & poma fugacia captat.* Nie owych to Sobkow Dźiećię: ktorzy iák Iábłko ládáiákie, ni pachnie, ni cuchnie, *ad nihilum valet;* z ich zbiorow: ni BOG świece, ni bies ożogá doczekáć się może: *Et fructus eorum inutiles.* Owoc nász dźiśieyszy wszytkich kontentuie; Aniołow poćiechą, spráwiedliwych łáską Bożą, grzesznikow Odpustem: Ták mowi S. Bernard: *In Te Angeli lætitiam, justi gratiam, peccatores veniam, inveniunt.* Pisze Zonárás, o Theofilu Cesárzu: że ten dobieráiąc sobie dożywotniego Przyiaćielá; stáwiwszy przed sobą, wiele osobliwych pięknośćią, mądrośćią, y zacnośćią Pánien; tákową z niemi uczynił ceremonią: wźiąwszy złote Iábłko, przyszedł do iedney naywspániálszey y nayurodźiwszey, Ikázya imieniem, y rzekł do niey: *A muliere emanarunt mala.* W tych słowách, ostátnie słowko, dwoiáko się rozumie: *Mala,* Iábłká, y *Mala,* złe: więc dwoiáki komplementu iego był sens: álbo, że od Białygłowy wyszły Iábłká; álbo, że z Białygłowy wyniknęło wiele złego. Krotko mu ná to odpowiedźiáłá: *Sed & res meliores, à muliere exuberant. Ale też wiele dobrego z Białygłowy pochodźi.* Zátrwożyłá ták mądra y prędka odpowiedź Pánieńska Theofilá,

2. de Ponto Eleg: 3.
Gen: 27.
Esther: 7.
Iudith: 13.
Iudic: 4.
Cic: 3. Offic.
Orat: 1. de Nat:
Sap: 4.
Serm: 2do de pænit.

że do inſzey obroćiwſzy, lábłko iey ofiárował, y wźiał ią zá Zonę ſwoię. Toć prawdá, że wiele z Białygłowy poſzło złego; *A muliere mala.* Poczawſzy od Páni Mátki: mowi S. Ambroży: *Adam per Evam deceptus eſt, non Eva per Adam.* *Nie Ewá przez Adámá zwiedźiona, lecz Adam przez Ewę.* A kto Sámſoná, Oycá Oyczyzny, Ozdobę Narodu, Obronę Páńſtwá, zdrádźił, y ze świátá zgłádźił? Białogłowá, Dálilá: *A muliere mala.* Kto Dawidá, Mężá według ſercá Boskiego, do Obrázy Boskiey przyprowádźił? Białogłowá, Berſábea: *A muliere mala.* Kto Achábá Krolá Izráelskiego, do grzechu ćięſzkiego: niewinnego Nabothá, do ſzkody y śmierći ptzywiodł? Białogłowá, Iezábel: *A muliere mala.* Kto wſzytkie Krolewiętá Izráelskie, cáłe potomſtwo Ochozyaſzowe, 4. *Reg:* 11. wygubił? Białogłowá, Athália: *A muliere mala.* Kto S. Biskupá Doktorá Kościelnego Chryzoſtomá, z Biskupſtwá wypędźił? Białogłowá Eudoxia: *A muliere mala.* Kto Polskiego Popielá námowił: żeby Stryiow ſwoich potrul? Białogłowá pogáńska Zoná iego. S. Chryzoſtom *Super Matt:* 19. mowi: *Quid aliud eſt mala mulier: niſi amicitiæ inimica, ineffugabilis pæna, neceſſarium malum, naturalis tentatio, deſiderabilis calamitas, domeſticum periculum, delectabile detrimentum; mali natura, boni colore depicta?* *Cożieſt inſzego zła Niewiáſtá? tylko przyiaźni nieprzyiaćiołká, niezbyta karáBoſka, potrzebne licho, przyrodzona pokuſá, pożadáne utrapienie, domowe niebeſpieczeńſtwo, roſkoſzna ſkodá; náturá złośći, fárba dobroći odmálowána.* S. Doktorze: *ſed & res meliores à muliere exuberant.* Ieżeli z owego zákazánego Owocu, ták piękne, dobre y potrzebne ſtworzenie, w ták ćięſzkie zápádło defekty. Ieżeli płeć biała, Ráyskim ták ſię zepſowáłá lábłkiem: że wiele złego nábroiłá y nárobiłá, *à muliere mala*; to ſię też z Łáski Boskiey poprawiłá: że wiele dobrego uczyniłá; y ná to zásłużyłá: że ią Piſmo S. iuż to dobra czáſtka, gdy dobra, *Pars bona, mulier bona*: Iuż to podpora; á raczey Budownicza Domu, gdy mądra: *Sapiens mulier ædificat domum*: Iuż to ozdoba Fámilij: iáko Słońce, Páłáce, Dwory &c. Oświecáiąca: gdy godna: *Sicut Sol oriens in mundo, in altiſſimis DEI: ſic mulieris ſpecies in ornamentum Domûs.* Iuż to błogosłáwieńſtwem Mężá; gdy cnotliwa: *Mulieris bonæ beatus Vir.* A máłoż tákich świát liczył Białychgłow? Nie wſpominam cnotliwych: bo ich w Hiſtoryách, á miánowićie w Mártyrologiách &c. rzecz niezliczona: *Et non eſt eis numerus.* Doſyć mi: że mądre ráchuiąc, mam w czym przebráć. Káſſándrá Wenetká ták wiele umiáłá: że w Akádemij Pádewskiey

in Hexam:
Iudic: 16.
2. Reg: 11.
3. Reg: 21.
Eccl: 26.
Prov: 14.
Eccl: 21.
Eccl: 26.
Jer: 46.

publi-

publicznie á chwalebnie dyſputowáłá. Amálázuntá Włoſzká, w Greckich y Łáćinskich náukách ćwiczona: wſzytkie lęzyki, ktore tylko Rzymiánom przydáć ſię mogły, wybornie umiáłá. Słyſzeć ią było mowiącą, dyſzkuruiącą; cud to był ieden: piſze *Caſſiodorus.* Euſtochium, S. Paule Rzymiánki Swięta Corká, cudem świátá názwána; w Łáćińskim, Greckim, Hebráyskim Piſmie, wielce uczona. Hortenſia, Hortenſyuſzá Oratorá godna Corká, ták byłá mądra y wymowna: że po Publikách z podźiwieniem wſzytkich perorowáłá. Arete, Corká Ariſtyppá Filozofá, y oraz Diſcypułká: po iego śmierći Szkoły trzymáłá, y chwalebnie uczyłá. Aſpáſia Milezyánká ták wiele umiáłá; że oná Periklesá Retoryki y Filozofij wyuczyłá. Nikaulá Krolowa Sábbá, ták wielkiey byłá mądrośći; że iáko Piſmo S. twierdźi: Salomonowi trudne zádawáłá Qweſtye. S. Kátárzyná tego Domu Goſpodyni, Pánná y Męczenniczká, pięćdźieśiąt Filozofow przedyſputowáłá; y ták mądremi Rácyámi związáłá: że ná iey Sentencyą przyſtawſzy, Chrześćiánámi y Męczennikámi zoſtáli. Zechcęli ráchować mężne Heroiny: procz owych Amázonek, o ktorych po Hiſtorykách y Oratorách doſyć: iáko ſię ſáme rządźiły, broniły; iáko ſię kawálersko biły. Márcya widząc Mężá ſwego, do ućieczki nákłonionego: wźiawſzy ná ſię iego zbroię, porwawſzy Orężę, oſiadſzy koniá: ná Nieprzyiaćielá nátárłá; pole otrzymáłá, zwyćiężyłá; Miáſto Pizánskie od obleżenia obroniłá. Zenobia Pálmirenow Krolowa, po śmierći Mężá ſwoiego, ſámá pánowáłá, woiowáłá; y wielu Nieprzyiaćioł mężnie pokonáłá. A iáko piſze Tarcagnota, ták byłá odważna y ſilna: że nie tylko ná zbroynych ludźi, ále też ná ſrogie beſtye, Lwy, Niedźwiedźie &c. náćieráłá, y wſzytkich zwyćiężáłá. Sławna w Piſmie S. Prorokini, oraz Sędźina Ludu Bożego, Deborá: wſzák y tá przećiw Nieprzyiaćielowi w pole z Obozem wychodźiłá, Káwáleryi Izráelskiey hetmániłá. Wſpomnięli wſpániałego umyſłu, głową y ſercem známienite Mátrony: muſzę wymienić owę Semirámidę Egiptską Krolową: iáko tá chwalebnie pánowáłá, budowáłá, woiowáłá. Kiedy raz posłyſzáłá: że Bábilończykowie rebellizuią (á wtedy ſię ubieráłá) y nie záwinąwſzy włoſow, ná koń wpádłá; y ták ieźdźiłá, poki buntow nie poskromiłá. Pulcherya, Arkádyuſzá Ceſárzá Corká, w ſzeſnaſtym Roku: á iuż cáłe Páńſtwo, mądrze, pięknie, dobrze, z podźiwieniem świátá rządźiłá; Brátá ſwoiego Theodozyuſzá w náukách, y dobrych obyczáiách wychowáłá; dorosłemu oddawſzy Páńſtwo: oná go práwie łámá trzymáłá.

Fulg: L. 8. Cap: 3.

Io: Magno L. 10. S. Hieron:

Valer: Max: L. 8. Cap: 3.

Laert: Lib. 2. in Ariſt: Plut: in Pericle.

S. Hier: Tom: 2. Homil: in Cantica.

Theat: vita hum.

Judic: 4.

Valer: Lib. 9. C. 3.

Y byłá to ták madra y obrotna Pánná: że poki ią Theodo-
Suidas. zyuſz przy ſobie miał, iey rády słuchał, poty z niego dobry, y ſzczęśliwy Pan był. A Polska niegdy Wándá, (pożal ſię BOZE! że pogánká) wſzák z niey, y dobra byłá Páni, y ſławna Heroiná. *Et res meliores à muliere exuberant.* Nie zchodźi tey płći ná pámiętnych wieczności heroicznych dźiełách.
Joſ: 2. A kto bowiem ludźi Izráelskich, ná zwiády do źiemie obiecáney wysłánych, w niebeſpieczeńſtwie ſálwował? Białogłowá,
1. Reg: 19. Ráháb. Kto Dawidá, przed okrutną ręką, ochronił y obro-
2. Reg: 23. nił? Białogłowá, Michol. Kto Nabálá od hániebney śmierći, Dom iego od zguby, uchował? Białogłowá, Abigáil. Kto żydow w oſtátnim ich rátował nieſzczęśćiu? *Eſther* 6. & 7. Białogłowá, Eſter. Kto Betulią Miáſto z rąk nieprzyiaćielskich windykował? *Iudith* 13. Białogłowá Iudyth. Kto w ćięſzkie głody SS. Prorokow ſuſtentował, z nimi ſię oſtátnim Chlebá káwałkiem dźieląc? Białogłowá, Eliaſzá Sáreptanká. 3. *Reg:* 17. Elizeuſzá Sunámitká, 4. *Reg:* 4. Kto w Piſmie S. 7. *Machab:* 7. y ſwoie y Synowskie żyćie przy BOGV y Wierze S. łożył?
S. Greg: Nazią: Orat: 20. de Machr Białogłowá, Mátká Máchábeyczykow, *Fortis & generoſa Mater.* A nádewſzytko: kto nam P. IEZVSA urodźił? Zdánie to ieſt Aryſtoteleſá y innych: że ſię Białogłowy doſyć przysługuią Rzeczypoſpolitey rodzeniem y wychowániem dźiatek; á dopieroż Mátká Nayświętſza, o iák ſię oná świátu cáłemu przysłużyłá, gdy nam Zbáwićielá urodźiłá. *Salvatorem ſæculorum.* Doſyć Cnoty płći białey, że ná uſpokoienie ſerc zágniewánych, ná przygáſzenie cholery, ná zágoienie ran ſerdecznych, wię-
Prov: 31. zyku ſwoim, gdy chcą, máią lekárſtwo, *legem clementiæ in lin-*
Eccl: 36. *gua. Linguam curationis & mitigationis.* Opłonał zágniewány, uſpokoił ſię záwźięty Dawid 1. *Reg:* 25. że go Abigáil błagáłá: *Malitia non inveniatur in te, omnibus diebus vitæ tuæ.* Doſyć Cnoty Białychgłow, że iáko nápiſał Niewieski:

Dáłá nátura te Dámom przymioty:
Ze ſą nabożne z ſwey właſney ochoty;
Częſtokroć ony ráchuią ſię z Duſzą,
Poſzczą y ſuſzą.

Ser: 18. de Sanct. Iákoż im to ſam Kośćioł Boży z Swiętym Auguſtynem przyznáie: że ſą nabożne, gdy ſię zá nich do Nayświętſzey Mátki ták modli: *Intercede pro devoto fæmineo ſexu.* Y to zaſzczyt Płći Białey: że bez niey Adam ſierotą, świát cáły y ſam Ray byłby mu puſtkámi, według Słowá Boskiego *Gen:* 2. *Non eſt*
Eccl: 27. *bonum hominem eſſe ſolum.* Aſſekuruie Mędrzec, żeby podobno y u naywiękſzego Dobrodźieiá, bez Dobrodźieyki ubogiemu

piskorz

piskorz było: *Vbi non eſt mulier, ingemiſcit egens.* Przećięć to bacznieyſza Mátká ná śierotę niż Oćiec, pilnieyſza chorego Páni, niż Pan; miłośiernieyſza S. ládwigá, niżeli Henryk, Sálomea niż Koloman, Kunegundá niż Pudyk: by naylepſzy Męſzczyzná, mniey ma talentu od BOGA usłużyć w chorobie, záđoſyć uczynić w nędzy y niedoſtátku, w utrapieniu y w ſmutku: *Non eſt Vir illius ſecundùm filios hominum.* Zdániem Koścíołá Bożego: cokolwiek Płeć biała z Ráyskiego Iábłká defektow zábrálá, ná to wſzyſtko z dźiśieyſzego Owocu Nayświętſzey Mátki lekárſtwá doſtálá: *Quod Eva triſtis abſtulit, Tu reddis almo germine.* Według S. Hieronimá: cokolwiek wſzytkie w obec, y káżda z oſobná Białogłowy miáły y máią łask, talentow, zasług, Cnot, godnośći; to wſzytko Nayświętſza Mátká w ſobie zámknęłá: *MARIÆ ſe tota infudit plenitudo gratiarum*; iák w Mánnie wſzytkie ſmáki, ták w Nayświętſzey Pánnie wſzytkie Dobrá; y Mądrość Przedwieczna, *Patris Sapientia*, Wćielony Syn Boski; y tenże Potentat *Dominus potens*, y tenże Pan nád Pány, &c. Co chceſz, to maſz z tego Owocu: *Æger curationem, triſtis conſolationem, juſtus gratiam, Angelus lætitiam. Chory lekárſtwo, ſmutny poćiechę, ſprawiedliwy do Niebá promocya, Anioł konſolácya, grzeſzny łáſkę Boża.* Według *Proverbialiſty Cap:* 10. *Błogoſławieńſtwo Boże bogátymi czyni: Benedictio Domini divites facit.* Według *Pſálmiſty Pſal:* 127. Dźiatki, á kiedy dobre, Boskie to Błogoſławieńſtwo: *Filij tui ſicut novellæ Olivarum, &c. Ecce ſic benedicetur homo.* Według S. Grzegorzá *Nicomed.* Owoc Zywotá Anny S. ieſt Błogoſławieńſtwem rodzáiu ludzkiego: *Benedictio humani generis.* Nie mogł BOG bárdźiey ubłogoſławić Ioáchimá y Anny, iák gdy im dał tę Corkę: *Quá major ſub DEO nequit intelligi*: nie mogł nas bárdźiey ubogáćić: iák gdy nam dał tę Pánią, ktora ieſt Skárbnicą Skárbow iego, *Theſaurus DEI.* Tegoć to Owocu, tego Błogoſławieńſtwá, życzył Moyzeſz Iozefowi *Deutor:* 33. żeby mu BOG użyczał, *de pomis fructuum Solis ac Lunæ*, wſzelkiego Dobrá, z *lábłek Owocow Słońcá y Xiężycá*, Wſzák Pan IEZVS, to Słońce Spráwiedliwośći; Nayświętſza Mátká Miſtyczny Xiężyc, *Luna ſine defectu*: toć mu życzył Błogoſławieńſtwá y Owocu, IEZVSA y MARYI. Nie miał tego ſzczęśćia pomieniony Iozef; á my go dźiś otrzymáli: *Fructum in reſpectione.* Piſza Kroniki náſze Zakonne: Iáko pewny Szláchcic, prośił do śiebie Swiętego Fráńćiſzká, náſzego Oycá y Pátryárchy. Obiecał mu ſię Swięty, y ſtáwił; ále nie tylko dla niego, lecz y dla wſzytkiego ludu; przyſzedł tám, y miał Ka-

Eccl: 36.

S. Bern:

Orat: 1. in Conc: Virg.

S. Thom.

S. Bernar: Serm: 3. in Annunt: M. V.

S. Hier: in Epiſt:

Sap: 3. Part: 1. fol: 179.

zánie. Wyſypáli ſię z domow ſwoich ludźie, y ow też Szláchćic ze wſzytką fámilią; iednę tylko przy dźiećięćiu y kuchni zoſtáwiwſzy służbiſta. Tá máiąc chęć wielką, żeby też ták Swiętego, posłuchác Káznodźiei: umyśliłá, Dom zámknawſzy, dźiećię położywſzy, áby ná moment wypáść. Z prędkośći, omyłką iákaś cudowna, miáſto kolebki, Dźiećię w kośćieł wody nád ogniem będącey, wrzućiłá. Ieſzcze práwie słuchác Kazánia nie poczęłá, á oto iey przyidźie reflexya, gdźie drogi depozyt Páńſtwá ſwoiego złożyłá. Płonąwſzy ogniem, przypádnie do domu: á w kotle wre, kipi wodá, Dźiećię iuż ſię ugotowáło. Chce ćiałeczko wyćiągnąć, ále ſię członeczki rozwárzone urywáią: á więc łyſzką owę potráwę żałośći wybrawſzy, w skrzynkę zámknęłá. Przychodzą Rodźicy, iuż pewni pożądánego Gośćiá, ále Dźiećięćiá w domu nie záſtáią; pytáią, wołáią, dochodzą táiemnice, słyſzą y widzą ták żałoſną Trágedyą. Lecz żeby Swiętemu ochoty nie skwáśili, limitowáli lámenty, żal przyduśili, łzy otárli. Witáią Swiętego, częſtuią, iáłowym rádźi mu śmiechem. Po obiedźie, rzecze Swięty, á wety kędy? nie maćie to Páńſtwo łábłek? że nie mieli, y doſtáć ná ten czás nie mogli, z tym mu ſię iuſtyfikuią. A Swięty, zkazawſzy ná owę skrzynkę, mowi: że tám co bydź muśi. Obudźił ná chwilę uſpiony żal; poruſzył wnętrznośći Rodźićielskie; lecz oraz z Duchá Prorockiego,

Pſal: 67. wzbudźił y w BOGV uſność: *Mirabilis DEVS in Sanctis ſuis; Cudowny BOG w Swiętych ſwoich.* Deklárował P. IEZVS *Ioan:* 14. że ſługá Iego wierny, nie tylko co On, ále też więkſze Cudá czynić będźie: *& majora horum faciet.* Dotrzymáłá Prawdá nieskończona słowá; że czego przez ſię nie uczynił P. IEZVS, uczynił przez Kochánká ſwego. Otworzą do skrzynki, á oto Dźiećię żywiuchne, zdrowiuchne, dwá łábłká, uśmiecháiąc ſię, w rączętách máiąc, Swietemu podáie. Nie mogłći nikt gorzey położyć, iáko Dźiećięćiá ták ſámego ſiebie, iáko pierwśi Rodźicy, kiedy w grzech nád wſzytkie ukropy gorſzy, wpádli; zginęli iák muchy ná ukropie, gdy pierworodną

Baruch: 3. niewinność utráćili. *Perierunt propter ſuam inſipientiam.* Wrzáło

1. Joan: 5. to nieſzczęśćie przez wiele tyśięcy lat. *Mundus in maligno (in malo igne) poſitus.* Narod ludzki iáko zwárzony, iák to Dźiećię rozwárzony, dáleki był od żywotá wiecznego: *Longe à*

Pſal: 118. *peccatoribus ſalus.* Dźiało ſię według słow Proroká: *Amos* 4. *Levabunt vos in contis, & reliquias veſtras in ollis ferventibus.* Coż czyni Dobroć, Mądrość, y Wſzechmocność Boska? Oto z tey Máſſy, wyſtáwuie nam zdrowiuchne Dźiećię, Niepokalána

MA-

MARYA Pánnę, wyſtáwuie to lábłuſzko, *Pomum Virtutum*, z zaſzczytem pierwſzey niewinnośći y pięknośći: *Tota pulchra es, & macula non eſt in te.* Z ktorego lábłuſzká, nam ſię błogosłáwionym Owocem, *Fructus Ventris generoſi*, ná pośilenie y ożywienie ofiáruie, *Cibum in Sacramento.* S. Vincen: Ferr: Ser: Cantic: 4. S. Thom.

Przysłáłá kiedyś po śmierći ſwoiey S. Dorotá Theofilowi, trzy Roże, y trzy lábłká z Ráiu. Iednęć my Miſtyczną Rożą, iedno, ále zá Tyśiąc Tyśięcy ważące mamy lábłuſzko, *Pomum ſuaviſſimi odoris.* A ktoż go z nas otrzyma? wiem, że według Poetow, Bogowie kiedyś między trzy Boginie rzucili złote lábłko, z napiſem: *Pulchriori detur. Pięknieyſſey niech będźie dáne.* Toć bayká, lecz prawdy uczy: że co pięknego, to pięknemu ná ſumnieniu Niebo konferuie: *Pulchra, Pulchro.* A ieiże tu ták piękna Duſzá: żeby to náſze, nád wſzytkie złotá drożſze, lábłuſzko wźięłá? lać nie watpię; ma BOG skryte sługi ſwoie: lecz wiem, że ſię nikt nie przyzna; pomniąc co mowi Apoſtoł: *Si dixerimus, quoniam peccatum non habemus, ipſi nos ſeducimus*: *Ieżeli rzeczemy, że żadnego grzechu ná ſię nie czuiemy, ſámi ſię záwodźiemy.* A przeto záżyię konceptu Naywyżſzego Biskupá Benedyktá VIII. Ten dáiąc Henrykowi Ceſárzowi S. złote lábłko, mowił: *Nulli melius hoc Pomum congruit poſſidere, quàm illis, qui virtutem Crucis ſequuntur. Nikomu bárdźiey mieć tego lábłká nie przyzwoita, iáko tym, ktorzy zá moca Krzyżá ida.* Iedno wczorá było Podwyżſzenie S. Krzyżá w Kośćiele Bożym; ále ná świećie, nie tyśiąc ná nas powſtáie Krzyżow. Ná ſpráwiedliwych: *Multæ tribulationes juſtorum*; á dopieroż ná grzeſznych, *Multa flagella peccatoris.* Aprzeto, kto ćierpi Krzyż iáki: niech ſię tym ućieſzy lábłuſzkiem; wſzák MARYI bydź przy Krzyżu nie nowiná: *Stabat juxta Crucem.* MARYA poćiechá utrapionych, *Conſolatrix afflictorum.* Piſze Owidyuſz: że Atálántá chyża Dámá, o zakład z Káwálerámi ná wyścigi chodźiłá; temu ſię ofiáruiąc, ktoby ią w biegu wyprzedźił: czego że żaden nie mogł dokazáć śiła, Hippomenes dokazał ſztuką; bieżąc z nią do mety, umyślnie, niby nie chcąc y nie wiedząc, złote upuſzczał lábłuſzká; po ktore oná, ácz chybko ſchyláiąc ſię, do mety uchybiłá. Co ia ták ápplikuię: Dogania nas Spráwiedliwość Boska: *Exultavit ut Gigas ad currendam viam*; rzucáćby ná źiemię ták drogiego Kleynotu, málenkiey ſzkodá MARYI; á przeto tu ią zoſtawmy; Boska Spráwiedliwość, nád Nią ſię zátámuie; ponieważ oná ieſt: *Placatio Iudicis Iuſti.* Lew Miſtyczny gniewáć ſię przeſtánie; gdy mu tá Owieczká, u nog pokorna ſtánie. S. Joſ: Hymn: in Mariali. I. Joan: 1. Pſal: 35. Pſal: 31. Joan: 19. in Meta-morp: Pſal: 18. S. And. Creten.

S. Bernar: de Busto Serm: 2. de Assimil: B. M. V. Isa: 9. * S. Aug: * Diõ: Car. L. 2. de Prec. Mar. Art. 16. * Tibull: L. 2. Ep. 1. * S. Bern. Hom. 2. Sup. Missus est. * Lib. 8. rerum Emman.

Ovis innocentissima. Weźmy ią z sobą oraz. BOG miłośierny, w iey wnętrznościách zdźiećinniał: *Parvulus natus est nobis.* Dźiećięciu lábłuszko pokazáć, á da się zá nim nie wiedźieć kędy záprowádźić: * *Ostendis puero &c. & trahitur, amando trahitur.* MARYA, to IEZVSOWA delicya, * *Deliciæ DEI:* y że pokorna: *Respexit humilitatem Ancillæ suæ:* y że bez zmázy, czysta: * *Casta placent superis:* y że Mátká. zprowádźiemy do śiebie Synà, gdy Mátkę pokażemy. A ták, iák każe S. Bernard: żeby nam z ust nie wychodźiłá, z sercá się nie wynośiłá: żeby w nas Cnoty swoie, áby po cząstce liczyłá: * *Non recedat ab ore, non recedat à corde; & ut impetremus ejus orationis suffragium, non deseramus conversationis exemplum.* Pisze Ozorius. * ják *Albuquercius* Indyiski *Prætor*, będąc ná Morzu w niebespieczeństwie: uderzyłá fálá Okrętem o skáłę: trzeszczáły w nim boki, dárły się żagle, rwáły się liny, łamáły Mászty, wodá w Okręt się wáliłá: on postrzegszy Dźiećię między státkámi z kolebką pływáiące, porwał go, y wźiawszy ná ręce, rzekł: *Hujus innocentiâ fretus, confido me Christi benignitate, è fluctibus emersurum. Mam nádźieię w miłośierdźiu Boskim, że dla niewinnośći tego Dźiećięćiá, z tey toni wypłynę.* Stáło się nim to domowił: Bárk z inszego Okrętu pod nich podpłynął; ná ktory się *Albuquercius* y z swymi sálwował. Swiát, wszák to Morze, *Mare magnum.* fálá pokus gorę wźiętá, *Tempestas valida;* Okręt sumnienia zginiony. MATKO Nayświętsza: co chcemy, to z Ciebie mamy, * *Omnia omnibus.* Mamy Mátkę, *Matrem misericordiæ;* mamy oto y Dźiećię: * *Filiolam pulcherrimam & suavissimam.* Mamy Cię naysłodsza Dźiećino; mamy nádźieio, po BOGV, nászá, *Spes nostra salve.* Niechże się ná tym nie záwiedźiemy, co teraz mowiemy: W BOGV nádźieiá, że dla Twey niewinnośći, ná wieki nie zginiemy.

Psal. 103. Psal. 49. * S. Bern. Serm. sup. signũ Magn * S. Joan. Damasc. Orat. 1. de Nativ. V.

A M E N.

Imprimatur.

M. BASILIVS PLASCZEWSKI, Sacræ Theologiæ Doctor, & Professor, in Vniversitate Cracovienſi, Collegij Majoris Senior Pater, Ecclesiarum Cracovienſis Cathedralis Canonicus, Collegiatæ Omnium Sanctorum Præpositus, Łętkovienſis Curatus, S.R.M. Secretarius, Librorum Diœcesis Cracovienſis Censor.

mpp.

Z BIBLIOTEKI SEMINARIUM SANDOMIERSKIEGO